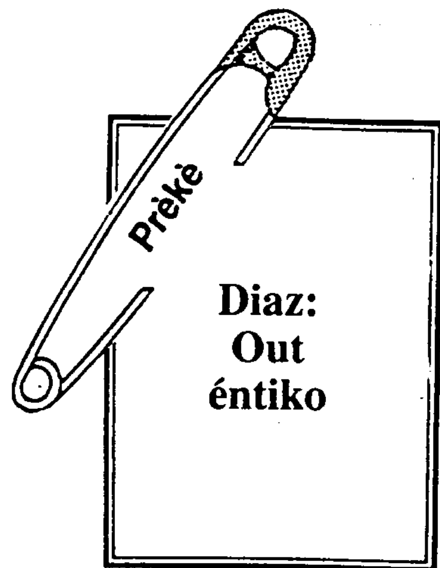
110E JAARGANG — NO.: 282 ZATERDAG 18 DECEMBER 1993

AMIGOE

Diaz: Out éntiko

VANDAAG

Kousa Komun

KOUSA KOMUN ...geheim...

Rio bezint zich op geweld

■ *RIO DE JANEIRO - Vrouwelijke agenten van de zogenaamde Militaire Politie in Rio de Janeiro blokkeerden een hoofdweg in het centrum van Rio. Zij deden het gedurende twee minuten als onderdeel van hun actie Leve Rio. De actie bracht het openbare leven in Rio tot stilstand en was bedoeld als een ogenblik van bezinning over het geweld waardoor Rio wordt geteisterd.*

(AFP-satellietfoto)

Meer ontslagen in het Kremlin

MOSKOU - De Russische president, Boris Jeltsin, ontsloeg vrijdag opnieuw enkele kopstukken na het teleurstellende verkiezingsresultaat van hervormingsgezinde partijen zondag.

Zijn economische adviseurs Valeri Boerkov en Aleksandr Granberg en Onderwijsdeskundige Edoeard Dneprov moesten het veld ruimen. Donderdag had Jeltsin onder meer het hoofd van het televisiestation Ostankino de laan uit gestuurd.

Op hoogtepunt Greet Hofmans-affaire:

Juliana wilde Bernhard uit 'Soestdijk' zetten

HAARLEM - De crisis bij de koninklijke familie rond gebedsgenezeres Greet Hofmans liep in de jaren '50 zo hoog op dat koningin Juliana prins Bernhard de deur heeft willen uitzetten. Dat heeft prins Bernhard in 1961 gezegd tegen de Amerikaanse schrijver Alden Hatch, die in 1962 een biografie over de prins heeft gepubliceerd.

Het Haarlems Dagblad publiceerde vrijdag en zaterdag uit de gesprekken tussen Bernhard en Hatch. Sommige gespreksonderwerpen zijn echter nooit in de biografie terechtgekomen, zoals de affaire rond Greet Hofmans. Prins Bernhard vertelt uitvoerig aan Hatch over deze affaire. Greet Hofmans werd door Juliana binnengehaald om de oogziekte van haar jongste dochter te behandelen. Volgens Bernhard ontstonden er door de komst van Hofmans twee kampen op Soestdijk. Er zou acht jaar lang 'oorlog' zijn geweest.

Volgens prins Bernhard heeft de kring rond Greet Hofmans Juliana zeer sterk beinvloed. "Ze vertelde mijn vrouw dat ik haar geld had verduisterd en dat ik andere criminele activiteiten had gepleegd, onder andere met geld. Toen vroeg mijn vrouw of ik zo goed wou zijn het huis te verlaten".

Bernhard weigerde echter te vertrekken. Volgens de prins stond koningin Juliana tijdens het dieptepunt van de crisis alleen tegenover hem en zijn kinderen.

Ondanks onverwacht overleg internationale bemiddelaars:

Geen doorbraak Bosnië

WENEN/BELGRADO - De internationale bemiddelaars Thorvald Stoltenberg en Lord Owen hebben vrijdag in Belgrado onverwacht overleg gevoerd met vertegenwoordigers van Kroaten en Serviërs, zo hebben het Joegoslavische persbureau Tanjug en de Servische televisie gemeld. Een doorbraak naar de vrede lijkt nog niet in zicht wegens het gebrek aan inschikkelijkheid bij de oorlogvoerenden. Waarschijnlijk komt men niet verder dan enige Kerstbestanden.

De bemiddelaars kwamen uit Wenen waar ze samen met leiders van de Europese Unie (EU) een onderhoud hadden met de Bosnische moslim-president Alija Izetbegovic en premier Haris Silajdzic. In Belgrado spraken Stoltenberg en Owen met zowel Kroatische en Servische leiders uit Kroatië en Servië als met voormannen van Kroaten en Serviërs uit Bosnië-Herzegowina.

De EU verlangt van de Kroaten en de Serviërs territoriale toezeggingen ten gunste van de Bosnische moslims, zo zei de Belgische minister van Buitenlandse zaken, Willy Claes. Belgie bekleedt tot 1 januari het voorzitterschap van de EU. Bij deze toezeggingen gaat het om een verruiming van het grondgebied van de Bosnische moslims met twee tot vier procent. De Kroaten zouden een opening naar zee moeten bieden. Hiermee moet de kans toenemen dat de vredesonderhandelingen, die volgende week in Geneve en Brussel worden hervat, slagen.

WEINIG

De moslims waren niet aanwezig bij het overleg in een villa buiten Belgrado. Zij hadden eerder op de dag in Wenen wel een twee uur durend gesprek met de internationale bemiddelaars, Claes en EU-commissaris Hans van den Broek. Na afloop daarvan zei Silajdzic dat "de vooruitzichten op een vredesregeling nog steeds niet erg goed zijn". De Bosnische premier herhaalde dat zijn regering slechts bereid was een regeling te accepteren waarin de moslims meer grondgebied krijgen. Ook eiste hij opnieuw toegang tot de Adriatische Zee en de rivier de Sava. "Ons volk kan niet eeuwig vluchteling blijven", aldus de Bosnische premier.

De vredesonderhandelingen lijken vooralsnog zonder Kroatische en Servische inschikkelijkheid weinig te kunnen opleveren voor de moslims.

KERSTBESTANDEN

Tijdens de Kerst zal wel een aantal wapenstilstanden gelden. Donderdag kwamen moslims en Kroaten in zuidelijk Bosnië een Kerstbestand overeen en vrijdag sloten het Kroatische leger en de Servische seperatisten in Krajina een staakt-het-vuren voor de periode van 23 december tot 15 januari. In aanwezigheid van VN-commandant Jean Cot werd het bestand aan de frontlijn bij Turanj getekend. Het bestand is lang genoeg om zowel de rooms-katholieke Kroaten die 25 december Kerst vieren, als de orthodoxe Serviërs die het feest op 7 januari houden, rustige dagen te bezorgen. Het bestand tussen Kroaten en moslims begint op 23 december en loopt af op 3 januari.

Bij Mostar lieten Kroatische strijdgroepen 276 moslims vrij. De Kroaten hebben daarmee deze week in totaal duizend gevangenen op vrije voeten gesteld. In Sarajevo kreeg de bevolking het advies zo min mogelijk de straat op te gaan. Vanuit het westen werd de Bosnische hoofdstad vrijdagmiddag af en toe met zware artillerie beschoten.

Diaz uit politiek

WILLEMSTAD — Agustin Diaz verlaat de actieve politiek. Hij heeft besloten zijn rechtenstudie aan de UNA af te ronden en zal tevens werkzaam blijven bij Curaçao Ports Authority.

Diaz richtte april 1992, na een breuk met de Democratische Partij, de Partido Demokrat Outéntiko op. Sinds 1964 is Diaz actief lid van de DP geweest, eerst als voorzitter van de Democratische Jeugd en vanaf 1974 als secretaris-generaal. Vanaf 1975 was hij eilandsraadslid; van 1977 tot 1982 en 1984 -1988 eveneens gedeputeerde. Sinds 1980 was hij politiek leider van de DP en vanaf 1973 tevens Statenlid. Op 31 maart 1990 trad hij terug als DP-leider en werd opgevolgd door Kaymond Bentoera, enkele maanden later trad hij terug als fraktieleider in de Staten. Hij hield nog wel zitting in de Staten. Vanaf april 1992 was hij onafhankelijk lid van de Staten.

Als voornaamste reden voor zijn vertrek noemt hij de wens zijn studie staatsrecht af te ronden. Om die reden heeft hij het aanbod om op de PAR-lijst van Pourier uit te komen eveneens afgewezen. Wel zegt hij de PAR te zullen steunen, echter niet meer als actieve politicus.

Nederlandse Blauwhelm in Vitez overleden

DEN HAAG - De 27-jarige Nederlandse dienstplichtige militair P.J.M. Nijnatten uit Eindhoven is zaterdagochtend in het Britse veldhospitaal in Vitez in het voormalige Joegoslavie overleden. Hij overleed aan de verwondingen die hij opliep toen tijdens de aflossing van zijn wachtdienst zijn wapen afging. Hij is het derde Nederlandse slachtoffer dit jaar in het voormalige Joegoslavie. Eerder overleed een Nederlandse militair door een verkeersongeval en een militair door een mijnincident.

Kerstkrant

VANDAAG begint de Amigoe met de distributie van de Kerstbijlage 1993. Deze bijlage bestaat uit vijf verschillende edities die op zaterdag 18, maandag 20, dinsdag 21, woensdag 22 en donderdag 23 bij de abonnees bezorgd zullen worden. Aan de Kerstbijlage, die in totaal uit 68 pagina's bestaat, werkten mee: Redactie: Marius Bremmer, Bart Bredero, Aart G. Broek, Toon van Dongen, Annemieke Besseling, Leonardo van Goens, Cor Swanenberg, Jan Ottens, Hubert Linkels, Anja van den Akker, Wim Rutgers, Marjo Nederlof, Jeffrey Sybesma, Elisabeth de Montsouris, Rob Ruggenberg, Jules Welling, Mark Glozbach, Wim Baart, Annelien van Hemert, Elisabeth Hollander, Viola van Zanten, R. Nooijen, Rudolf de Wit, René van Nie, Nel de Jong, Cees Maris, Irene Braakman, Ithel Brute, René Römer, Ernesto Rosenstand, Jos de Roo, Hennie Harinck, Eef Hermers, Victor Hafkamp en Carel de Haseth. Correctie: Sheila Rhodes.

Fotos: Ken Wong, Wil Hart en Djisbie Franken. Tekeningen: Nelleke de Laat, George Lichtveld en Radulphuse leerlingen van Yvette Brandt en Ria Houwen. Grafische vormgeving: Carlo Gilmoor, Carina Wolters, Ludwina Jimenez, Freddy Jimenez en Edseline Angelo. Advertentie-acquisitie: Viola Bernardus, Janny Naaldijk, Jos van der Schoot, Hubert Linkels en Viola van Zanten. Advertentie administratie: Marisse Wardekker. Opmaak: Solange Isselt. Eindredactie: Norbert Hendrikse

Drukker: Rotaprint n.v.

Stakingen om onderwijs in Frankrijk

PARIJS - Een verruiming van de mogelijkheden om prive-onderwijs in Frankrijk te financieren heeft vrijdag geleid tot stakingen en de eerste serieuze aanvaring tussen het socialistische staatshoofd Francois Mitterrand en zijn centrum-rechtse regering onder leiding van premier Edouard Balladur.

Tijdens patrouille op grensrivier:

Negen Ecuadoranen gedood in val Colombiaans verzet

QUITO - Zeker negen Ecuadoraanse politiemensen en militairen zijn gedood in een hinderlaag die Colombiaanse guerrillastrijders gelegd hadden in het Amazonegebied dicht bij de grens tussen de twee landen. Dit heeft het ministerie van Defensie in Quito vrijdag meegedeeld.

Verder worden vijf militairen en politiemensen, onder wie een officier, vermist. Zes politiemensen en twee militairen raakten gewond bij de aanval, die de Ecuadoraanse minister van Defensie, generaal Jose Gallardo, omschreef als "bloedbad". Drie officieren en acht politiemensen wisten ongedeerd aan de hinderlaag te ontsnappen. Uit de omgeving van de inlichtingendiensten van Ecuador verluidt dat zich eerder vergelijkbare incidenten hebben voorgedaan in de regio in kwestie, maar dat er voor het eerst sprake is van zoveel doden.

De hinderlaag werd donderdag gelegd op de rivier de Putumayo, die de grens vormt tussen Colombia en Ecuador. Een gemengde patrouille voerde een routinecontrole uit met schepen toen ze aangevallen werd door Colombianen, die met bazooka's bewapend waren. Het hoofd van het landleger van Ecuador, generaal Edmundo Luna, heeft meegedeeld dat een militaire operatie, waarbij vijf helikopters zijn ingezet, gelanceerd is zodra men hoogte had gekregen van de aanval.

De patrouille was belast met het toezicht op drugshandel tussen de twee landen. Het is mogelijk dat de aanvallers behoren tot de 32e colonne van de bewapende Revolutionaire krachten van Colombia (FARC), die actief is in dat gebied.

Roemeens kabinet doorstaat motie van wantrouwen

BOEKAREST - Het Roemeense parlement en de senaat hebben vrijdagavond een motie verworpen waarmee de oppositie beoogde de regering van premier Nicolae Vacaroiu ten val te brengen.

Van de 484 afgevaardigden stemden 223 voor de motie en 236 tegen. Premier Vacaroiu verdedigde zijn regering in een meer dan twaalf uur durend debat dat parlement en senaat in een gezamelijke zitting bijeenbracht. De oppositie aangevoerd door de Roemeense Democratische conventie (CDR) en de Democratische partij hadden volgens de wet 243 stemmen moeten behalen om de regering tot aftreden te dwingen.

Ongeregeldheden in Argentinië

■ *LA BANDA - Een politieman brengt een demonstrant op die zich schuldig maakte aan het plunderen van een overheidsbureau in La Banda in Argentinie. Gedurende twee dagen heeft het overheidspersoneel in Argentinie gedemonstreerd tegen het feit dat zij al drie maanden geen salaris hebben gekregen. Daarbij kwam het op verschillende plaatsen tot confrontaties met de politie. Onder meer in de noordelijke provincie Santiago del Estero waar ook negen doden en tientallen gewonden zijn gevallen bij ongeregeldheden.*

Verzet gaat door in Ulster

BELFAST - De kans op vrede in het door een burgeroorlog verscheurde Noord-Ierland lijkt weer wat kleiner, aangezien de twee belangrijkste protestantse milities in de Britse provincie willen doorgaan met het plegen van aanslagen.

Het gecombineerde commando van de milities reageerde vrijdag op een uitspraak van de grote tegenstander, de katholieke terreurbeweging IRA. De politieke tak van de IRA, Sinn Fein, verklaarde donderdag tijd nodig te hebben voor een antwoord op de Brits-Ierse verklaring over vrede in het gebied, afgelopen woensdag. De IRA wil dat Noord-Ierland zijn banden met Groot-Brittannie verbreekt, de protestanten pleiten voor handhaving van de status.

De beslissing van het commando vrijdag in Belfast betreft de Ulster Freedom fighters (UFF) en de Vrijwilligersmacht UVF. De twee illegale protestante milities waren de laatste maanden verantwoordelijk voor het merendeel van de terroristische aanslagen in de provincie. De para-militaire organisaties zijn pas bereid hun wapens neer te leggen, als de IRA dat ook doet.

Wegens opkomst super-nationalisten in Moskou

Baltische landen willen sneller vertrek Rode leger

VILNIUS/MOSKOU - In verband met het verkiezingssucces van Russische ultra-nationalisten, gaan de Baltische staten de druk verhogen om het vertrek te versnellen van het Russische leger uit Estland en Letland.

De drie voormalige Sovjet-republieken, Estland, Letland en Litouwen, zien de in totaal 15.600 soldaten des te meer als een bedreiging omdat de extreem-nationalistische Vladimir Zjirinovski die zondag onverwacht sterk uit de Russische stembus kwam, vindt dat hun gebied bij Rusland hoort. Het leger van Rusland trok zich in augustus al terug uit Litouwen.

De premiers van de Oostzee-republieken besloten vrijdag tijdens hun bijeenkomst in de Litouwse hoofdstad Vilnius hun ministeries van Defensie onderling te verbinden met een zogeheten hot-line, een directe telefoonverbinding in geval van nood. De drie landen gaan ook de controles aan hun grenzen met Rusland verbeteren.

Ruzies in faillissement Parker Hotel tussen curator, R.C. en het Land

WILLEMSTAD — Curator van het failliete Parker Hotel op Bonaire, mr Komdeur, de rechter-commissaris en Landsadvokaten Hebly en Navarro zijn in een fors gevecht gewikkeld met elkaar. Zo valt op te maken uit de woorden van de curator. Er lopen allerlei zaken in eerste aanleg, in hoger beroep, bij de Hoge Raad en er zijn voortdurend allerlei beschikkingen over en weer en niemand is het met elkaar eens.

Maar waarover precies men het niet eens is, wil Komdeur niet zeggen. Hij praat niet meer met de Amigoe. Met geen enkel medium, trouwens. Dat komt de afhandeling van de boedel en de verkoop van het hotel namelijk niet ten goede. En bovendien: dat zou toch maar een onbegrijpelijk onderwerp voor journalisten zijn. "Juristen komen er al niet uit." Zo liet Komdeur gisteren weten.

Komdeur is erg boos over het bericht dat onlangs in de Amigoe verscheen, waarin duidelijk werd dat het Land (naar aanleiding van een vonnis van de rechter) aankondigde ook een bod te zullen doen op het Parker Hotel; een bod hoger dan dat van de gegadigde die tien miljoen zou hebben geboden. Alleen wil het Land wel graag een bankgarantie zien van de andere kandidaat, voordat zij een bod uitbrengen. En dat krijgen ze van Komdeur niet. "Het gaat ze niets aan." Verkocht is het hotel nog niet, "maar dat zal zeker gebeuren".

Volgens Komdeur heeft het Land, dat garant stond voor de afbetaling en rente van de financieringsregeling met de Ultrafin bank in Zwitserland -in totaal een kleine 70 miljoen gulden inmiddels-, geen belang bij de kredietwaardigheid van de eventuele koper.

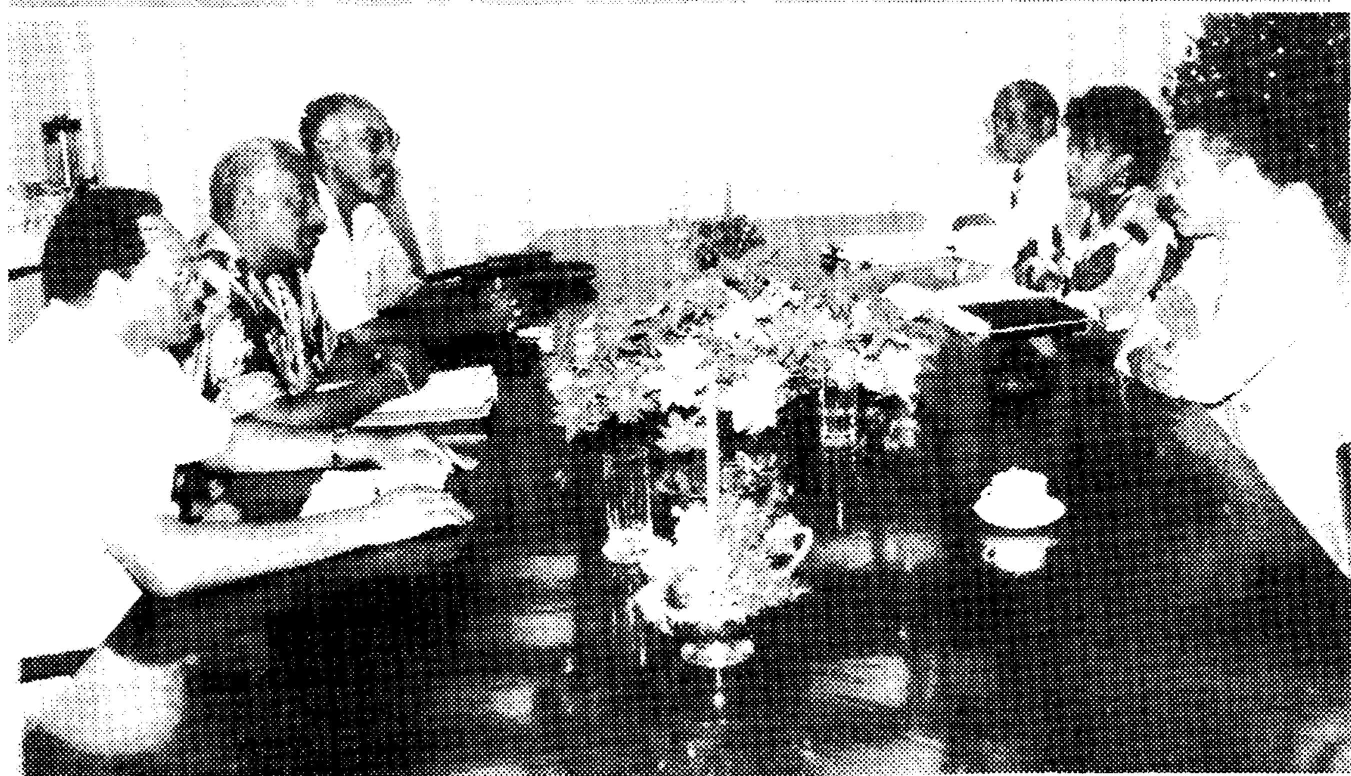
In het krantenartikel waar Komdeur zo over gevallen is, stond ondermeer dat het hotel niet uit de indertijd toegezegde 247 kamers bestaat, maar slechts 174 kamers bevat; dat de *performance bond* door directeuren Soliana en Parker indertijd naar de aannemer is teruggestuurd zodat die nu niet hoeft op te leveren; dat zelfs de advokaat van de latere eigenaren Fogel en Geltman vermoedt dat er zo'n 15 à 20 miljoen gulden van de geheel opgenomen lening "ergens is verdwenen en dat een onderzoek op zijn plaats is"; dat het hotel in technische slechte staat verkeert; en dat tot in de jaren 2000 een negatieve *cash flow* te verwachten is.

Allemaal zaken die een snelle verkoop niet bevorderen, vindt Komdeur. ALs curator treedt hij op voor alle schuldeisers in het faillissement. Op de verificatievergadering medio dit jaar is de Ultrafin Bank wel als schuldeiser erkend, maar het Land niet, omdat de Ultrafin Bank de garantstelling nog niet had aangesproken. Inmiddels is dat wel gebeurd: het Land heeft ook al 3 miljoen gulden afbetaald en zal binnenkort weer met 600 duizend gulden over de brug moeten komen. Overigens zou het Land ook niet handig hebben gemanouvreerd en zodoende haar aanspraken op de boedel (die alleen bestaat uit het hotel zelf) hebben verspeeld.

De vraag is nu of bij verkoop aan een derde de Ultrafin Bank (als erkende schuldeiser) het grootste, zo niet het hele verkoopbedrag in handen krijgt, of het Land, dat het hypotheekrecht op het project heeft. En dat is weer van belang voor de vraag of het Land het recht heeft een bankgarantie te eisen van een potentiële derde koper. In een kort gedingzaak van vorige maand werd in elk geval bepaald, dat het Land mag worden toegelaten in het bieden in onderhandse verkoop door de curator.

Een ding is zeker: de garantieverplichting voor het Land gaat gewoon door, totdat een gerechtelijk onderzoek zou hebben uitgewezen dat er malversaties hebben plaatsgevonden. De komende 11 jaar zal iedere maand 100 duizend gulden moeten worden gereserveerd voor de afbetaling.

Funktiewaardering voor ambtenaren

■ *WILLEMSTAD — Tijdens een bijeenkomst met staatssecretaris Lucien Arrendell is deze week uitgebreid de stand van zaken met betrekking tot de funktiewaardering van overheidsdienaren aan bod gekomen. Het Departement van Luchtvaart is reeds aan de orde geweest. Op het programma staan nog onder meer Landsradio, het Centraal Historisch Archief en het Korps Politie. Op de foto v.l.n.r. ABVO-bestuursleden Alvin Chakuto, Hubert Rojer en Wim van Lamoen. Vervolgens zijn te zien Emiterio Sasso, Dinaida Bazoer (Personeelszaken) en de staatssecretaris.*

Salaris gaat omhoog

Stichting Accountantsbureau waarborgt controle op gelden

WILLEMSTAD — Het Bestuurscollege van Curaçao heeft met instemming van de eilandsraad vorige week besloten om de accountantsdiensten van het eilandgebied Curaçao en de Nederlandse Antillen te verzelfstandigen. Hiertoe is de stichting Overheids-Accountantsbureau opgericht.

Daarmee is een eerste stap gezet in de uitvoering van het 'Nieuw Beleid'. Doelstelling van dit beleid is onder meer de financiële sanering van het overheidsapparaat. De instelling van de stichting moet nog worden goedgekeurd door de Staten.

In de nieuwe stichting zijn de twee bestaande accountantsbureaus van de overheid voor eiland en land samengevoegd. Het Overheids-accountantsbureau zal geleid worden door accountants van het Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA). Het bureau zal zich bezig gaan houden met de vernieuwing van de administratie van alle overheidsdiensten. De verantwoording die diensten moeten afleggen over de besteding van overheidsgelden wordt daardoor beter controleerbaar. Deze controle wordt uitgevoerd door de overheidsaccountant. De begroting van de diensten zal in de toekomst dan ook de goedkeuring van de accountant moeten dragen, middels een accountantsverklaring.

De oprichting van een overheids nv, waarin de eilandsaccountant en de landsaccountant samen opgaan, zou volgens de regels van het NIVRA betekenen dat de overheidsfinanciën volledig onder controle zouden staan van de accountant. Voor de overheid een onmogelijke situatie.

SEMI-OVERHEID

Bij de verzelfstandiging van de accountantsdiensten is daarom gekozen voor een rechtspersoon met een semi-overheidskarakter in de vorm van een stichting.

Het Overheidsaccountantsbureau zal in eerste instantie alleen in opdracht van het Eilandgebied Curaçao en het Land werken. In een volgende fase kunnen ook de andere Eilandgebieden een beroep gaan doen op het bureau.

De problemen bij het Accountantsbureau van het Eilandgebied Curaçao en bij de Landsaccountantsdienst zijn ontstaan door een structureel personeelstekort. Door het ontbreken van een doelmatig personeelsbeleid en de slechte salariëring oefent het bedrijfsleven een sterke zuigkracht uit op accountants, aldus het NIVRA. Hierdoor worden de werkzaamheden niet of langzaam uitgevoerd. Tegelijkertijd betekent het personeelstekort dat de overheid veel controlewerkzaamheden is gaan uitbesteden, tegen hogere kosten.

In de nieuwe stichting zullen daarom de salarissen voor accountants omhoog moeten."Door de bezuinigingsrondes zijn de begrotingen voor accountantskosten tot een onwerkbaar niveau gedaald. Om aan de doelstellingen van de stichting te kunnen voldoen moet de begrotingsruimte de komende jaren naar boven worden bijgesteld. De opdrachtgevers (de overheid, red.) dienen per kwartaal de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen", aldus het NIVRA.

Verslaving: 'Een strijd van ons allen'

■ *WILLEMSTAD — 'Een strijd van ons allen' is de titel van een onderzoek naar mogelijke oplossingen van de verslaafdenproblematiek op de Antillen. Roy Pieters (links) van het bureau Ad Interim leidde het onderzoek en heeft een concreet actieplan opgesteld, dat drugs en verslaving vanuit justitiële, medische, psychologische en maatschappelijke invalshoek benadert. Deze week bood hij 'Un lucha di nos tur' aan aan de opdrachtgever minister-president Suzy Römer en gedeputeerde Raymond Bentoera.*

Anthony Godett vraagt om extra ambtenaren voor snèk-vergunningen

WILLEMSTAD — Er moet snel iets aan de bottle neck bij de dienst juridische zaken gedaan worden. Dat vindt eilandsraadslid Anthony Godett (SI) die ziet dat het dringen geblazen is bij de dienst nu veel snèk-eigenaren hun vergunning komen regelen die voor 1 januari aangevraagd moet zijn.

Godett vindt het niet juist dat er maar één ambtenaar helpt bij de vergunningen. Hij meldt aan het bestuurscollege in een brief dat een aantal snèk-eigenaren als vroeg zich bij juridische zaken melden maar dat ze meer dan eenmaal onverrichterzake konden vertrekken. Godett vreest voor een chaos. Hij verzoekt het BC tijdelijk meer personeel op de vergunningen te zetten of de tijd van het regelen van de vergunning te verlengen.

Het is niet waarschijnlijk dat de gegadigde het verzoek zal honoreren. In juli werd in alle media meer malen bekend gemaakt dat snèk-houders precies zes maanden de tijd kregen om hun vergunning te regelen. Tijdens de behandeling van de begroting 1994 in de tweede week van december voorspelde Wilsoe de eilandsraad dat het met de vergunningsaanvraag wel weer haast-je-rep-je zal worden aangezien men er een handje van heeft de zaken op het allerlaatste moment te regelen. Hij waarschuwde toen ook al dat snèk-eigenaren niet op mededogen hoeven te rekenen als ze in januari hun vergunning nog niet aangevraagd hebben.

Het eiland heeft een tot nu toe niet exact bekend aantal snèks. Vanaf 1 januari moeten zij voldoen aan strenge eisen op het gebied van hygiëne, brandveiligheid, bouwkwaliteit en dergelijke. Het snèk-effect is tekenend voor een economisch verschijnsel. In de afgelopen 15 jaar was er een explosieve wildgroei van snèks-aanhuis. Deze drank-en-hapjestenten dienden als zekere aanvulling op het inkomen in moeilijke tijden. De een na de andere kopieerde het concept. Snèk's waren tot nu toe niet formeel gebonden aan een vergunning. Een snèk-eigenaar behoeft geen enkele bekwaamheid aan te tonen voor het starten van zijn eigen zaakje. De overheid wil daarin regulerend optreden. Het is niet duidelijk in hoeverre snèks deel uit maken van het zwart-geldcircuit. Bestuurscollege heeft ontkend dat het traceren en registreren van snèks te maken heeft met het terugdringen van de belastingontduiking.

Lezing paardedokter

WILLEMSTAD — Paardenliefhebbers van Curaçao worden uitgenodigd om morgen op het spreekuur van dierenarts Carlos Botero Londoño aanwezig te zijn. Ze kunnen hun dier beter thuislaten, want het programma vindt plaats in het Holiday Beach Hotel. Het programma is van 10.00 tot 16.00 uur en de kosten bedragen 45 gulden voor niet-leden.

Land betaalt KabNA 4,3 miljoen gulden

WILLEMSTAD/DEN HAAG — Minister Smits heeft zo'n 4,3 miljoen gulden overgemaakt op de rekening van KabNA bij de Centrale Bank. Het geld maakt onderdeel uit van de 17 miljoen gulden die nog moest worden terugbetaald over 1992, welke 17 miljoen weer onderdeel was van in totaal 45 miljoen gulden die vóór 1 april betaald had zullen zijn.

De 17 miljoen had volgens Smits betrekking op ontwikkelingshulpprojecten van de kleinere eilanden en daarvoor had hij van die eilanden het geld niet ontvangen, in tegenstelling tot de 28 'van Curaçao'. Daarop werd op de lokale markt 17 miljoen gulden geleend en op een rekening ten name van Financiën bij de Centrale Bank gedeponeerd. Het KabNA, die uit het oogpunt van deviezenbesparing voor de Antillen had toegestemd in een rekening bij de Centrale Bnak in plaats van overmaking naar Nederland, was hierover bijzonder verbolgen.

Het leidde enige weken geleden tot een heftige strijd tussen de twee landen, uitmondend in een verklaring van minister Smits, dat wat hem betreft de hele ontwikkelingssamenwerking op de helling gaat. Hetgeen bij de kleinere eilanden weer niet goed viel. Ook zijn de kleinere eilanden er tegen dat het nu Smits is, die bepaald welke projecten voor de kleinere eilanden worden betaald.

Doordat de 45 miljoen volledig voor 1 april had moeten worden betaald, wilde het KabNA geen utistel geven voor de betaling van de aflossing en rente voor de projecten over 1993. Voor 31 december moet 45 miljoen zijn overgemaakt.

Verdachte wordt vrijgesproken

WILLEMSTAD — Rechter mr. F.J.P. Veenhof gelastte vrijdag de onmiddellijke in vrijheidstelling van de verdachte E.R., die door het OM beschuldigd werd van het vervoer en bezit van vijftig kilogram cocaïne. De rechter vond dat officier van justitie mr. E.D. Harderwijk niet aannemelijk kon maken dat de verdachte betrokken was bij een drugstransactie op 2 september van dit jaar.

Op de parkeerplaats van Kentucky Fried Chicken te Saliña werden drie verdachten aangehouden door ambtenaren van het Bureau Narcotica Inlichtingendienst. Op die bewuste plaats zou een drugstransactie plaats vinden tussen twee groepen.

Een van die groepen, de kopers van vijftig kilo cocaïne, bestond uit agenten van een Amerikaans drugbestrijdingsteam van de DEA. Het vooronderzoek bestond uit observaties op Curaçao, internationale telefoontappen (de VS en Nederland) en DEA-infiltratiewerk.

Advocaat mr. E.F. Sulvaran verdedigde de 35-jarige R.S. en de 47-jarige V.G., terwijl collega A. Moenir-Alam de verdachte E.R. juridisch bijstond. Officier van justitie Harderwijk eiste vier jaar gevangenisstraf voor elk der verdachten. Rechter Veenhof doet op 29 december uitspraak in de zaak tegen de twee andere verdachten.

Plan CTDB en CPA:

Curaçao thuishaven voor cruiseschepen

WILLEMSTAD — Het cruisetoerisme naar Aruba heeft altijd een voorsprong gehad op Curaçao. "Daar hoeven we niet geheimzinnig over te doen", aldus Hebron Adoptie van het Curaçaose toeristenbureau CTDB. Om meer cruisetoerisme naar Curaçao aan te trekken is samen met Curaçao Ports Authorities een driejarenplan opgesteld. Ondermeer moet Curaçao een thuisbasis worden voor cruiseschepen.

Aruba heeft een beter imago bij cruisemaatschappijen dan Curaçao. Het aantal schepen dat tussen november 1993 en mei 1994 Aruba aandoet is groter. Desondanks is de totale economische impact van het cruisetoerisme naar Curaçao volgens Adoptie niet gering. In 1991 bedroeg dit 28 miljoen dollar. Volgens Hebron Adoptie doen de meeste schepen uit Aruba ook Curaçao aan. De routes die de schepen maken zijn afhankelijk van het aantal dagen dat gevaren wordt, en van de vraag of een eiland op de vaarroute ligt. Ondertussen worden de schepen ook steeds groter. " Het aantal schepen wordt daardoor minder relevant voor ons, omdat er per keer méér passagiers van boord gaan" aldus Adoptie. Het seizoen voor cruisetoerisme ligt tussen november en april. In 1992 en 1993 lag het aantal schepen ongeveer even hoog (van 233 naar 235), maar er was een toename van het aantal passagiers naar 156629 passagiers, een stijging van 12,5%. Deze cijfers zijn bekend gemaakt in het jaarverslag 1993 van het Toeristenbureau.

Om het cruisetoerisme te stimuleren heeft het toeristenbureau CTDB in samenwerking met de Curaçao Ports Authorities (CPA) een driejarenplan ontwikkeld. Tussen 1994 en 1997 moeten de faciliteiten in de haven uitgebreid worden. Ondermeer moet de haven een thuisbasis worden voor cruiseschepen. Onder anderen de komst van American Airlines naar Curaçao vergroot de mogelijkheid om toeristen op Curaçao van en aan boord te laten gaan van het cruiseschip. Het overblijven van schepen en toeristen betekent een aanzienlijke vergroting van de inkomsten. Verder wordt er een ontwikkelingsfonds opgezet om andere faciliteiten in de haven te verbeteren.

Het CTDB verwacht in 1994 ongeveer 300 bezoekende schepen. Die moeten samen 200.000 toeristen naar Curaçao brengen, aldus Hebron Adoptie van het Toeristenbureau.

Reparatie MD-80: ALM annuleert twee vluchten

WILLEMSTAD — De Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij gelast dit weekeinde twee vluchten af en heeft een vlucht naar de Dominicaanse Republiek naar dinsdag moeten verzetten.

Het ongemak wordt veroorzaakt door een vertraagde reparatie aan een van haar MD-80 toestellen. Daarmee is de vloot van de ALM ingekrompen tot twee MD-80 en twee Dash-8 vliegtuigen. Besloten is met een aangepast schema te vliegen om zo min mogelijk vluchten af te annuleren.

Eerder deze week vielen ook al vluchten uit. Op Caracas kon zowel afgelopen maandag als dinsdag niet gevlogen worden, eveneens vanwege de gemankeerde MD-80. De technische dienst had ontdekt dat het toestel te leiden heeft van corrosie. Verwacht werd dat de opknapbeurt vrijdag achter de rug zou zijn. Dat is niet het geval.

Vandaag wordt om die reden een vlucht naar Miami (LM 971/972) die via Bonaire vliegt afgelast. Morgen wordt niet gevlogen op Atlanta (LM 989/990). De LM 209 naar de Dominicaanse Republiek zal dinsdag vliegen en vertrekt om 22.55 uur.

De ALM heeft tot een aangepast vliegschema besloten om het ongemak voor de passagiers tot een minimum te beperken. Het tijdstip van de reparatie valt erg ongelukkig, omdat er tijdens de feestdagen veelvuldig wordt gevlogen. Kennelijk was het niet mogelijk om een toestel te leasen in deze drukke periode.

In een persbericht verontschuldigt de ALM zich voor het ongemak en vermeldt een telefoonnummer waar informatie over het vliegschema wordt verstrekt (613033).

"Voor het vormen interim-kabinet"

Formateur nodigt alle fract[illegible] uit voor plenaire vergader[illegible]

WILLEMSTAD — Formateur Jandi Paula heeft voor vanmiddag drie uur alle fracties in de Staten uitgenodigd voor een plenaire vergadering voor het vormen van een interim-kabinet. Althans dat hoopt Paula. "Het is toch de wens van iedere formateur een zo breed mogelijke coalitie te vormen."

De situatie rond de formatie van het interimkabinet is enigszins verwarrend geworden. Gisterochtend deed de formateur een bericht uitgaan dat de aangekondigde plenaire vergadering op Sint Maarten niet zou doorgaan in verband met het feit dat SPA-leider Vance James en potentiëel ministerskandidaat Leo Chance niet tijdig op Sint Maarten zouden kunnen zijn.

Ook waren er problemen met een ALM-toestel, zodat het moeilijk zou worden naar de Bovenwinden af te reizen. Formateur Paula besloot de vergadering te verzetten naar later. Enige uren daarna vernam hij dat James en Chance via Curaçao zouden reizen, zodat hij gistermiddag voorstelde om op Curaçao plenair te vergaderen.

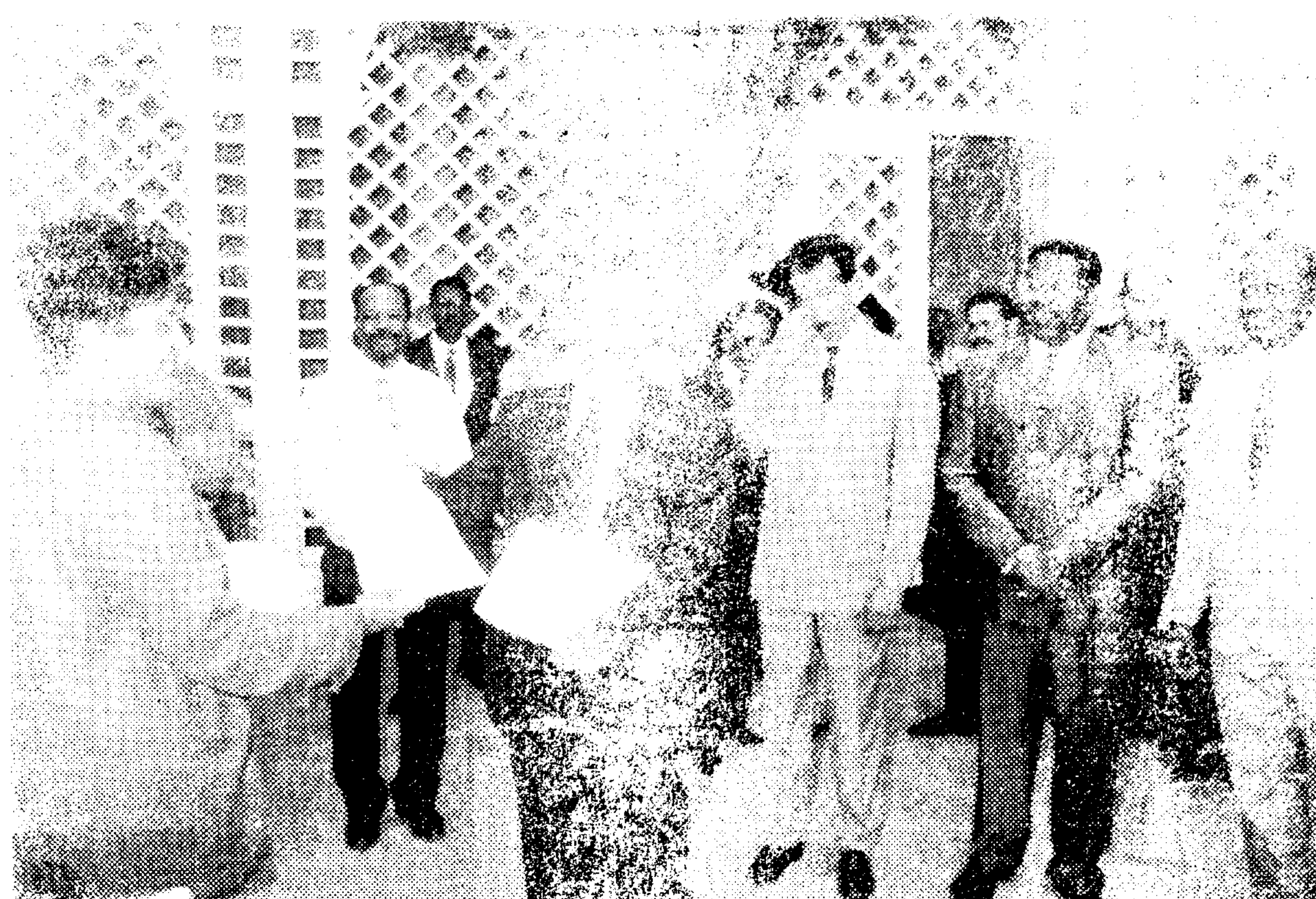
In eerste instantie leek het er om te gaan, dat aan die pleniare vergadering dié partijen zouden deelnemen, waarmee de formateur de afgelopen weken regelmatig heeft onderhandeld en met wie mogelijk een coalitie te vormen zou zijn: de PNP (6 zetels), de UPB (3), Winston Lourens (1) en het Bovenwindse blok WIPM/DP Statia/SPA (samen 3 zetels). "Nee, ik was ook van plan om de andere partijen uit te nodigen naar Sint Maarten te komen," aldus Paula vanmorgen desgevraagd. De uitnodigingsbrieven daartoe gingen echter de deur niet uit, toen hem duidelijk werd dat er niet plenair zou kunnen worden vergaderd op Sint Maarten.

Maar nu de vergadering toch door kan gaan, op Curaçao, zijn alle Statenfracties uitgenodigd vanmiddag bijeen te komen. Weliswaar heeft hij met sommige fracties vaker officieel overleg gevoerd dan met andere fracties (Don Martina van de MAN: "De formateur heeft met ons alleen in het begin eenmaal gesproken en daarna hebben we nooit meer iets gehoord"), maar Paula ziet dat toch niet als een bezwaar voor het vormen van een interim-kabinet. "Ik heb ook telefonisch contact onderhouden."

Of dat voldoende zal blijken te zijn om met alle fracties een interim-kabinet te vormen, terwijl intensief overleg met een deel van de fracties tot nu toe al niet tot succes leidde, valt te betwijfelen. Eerder hebben de MAN en Nos Patria al laten weten helemaal niet deel te willen uitmaken van de coalitie en met de SI/Fol liepen de besprekingen vast op hun wens op eilandsniveau de DP te vervangen. Tot vanmorgen waren er nog geen aanwijzingen dat de partijen hun standpunt hebben gewijzigd. Maar Paula hoopt toch, dat hij de partijen vanmiddag bijeen kan brengen.

"Want er moet een regering komen [illegible] gesteund [illegible] de formateur [illegible] verslag uitbre[illegible] verneur. "Maa[illegible] natuurlijk al va[illegible] gadering [illegible] tueel ook morge[illegible] zeg niet dat [illegible] einde lukt, maar [illegible] wel. En zolang [illegible] beren..."

Maar zo langz[illegible] lijkt hij zelf ook [illegible] te krijgen. Tot de [illegible] "Als u voor mij [illegible] bedje wil doen [illegible] Want dat heb ik [illegible]"

AAINA onderzoekt motieven voor crimineel gedrag

WILLEMSTAD — Het AAINA heeft van de regering opdracht gekregen onderzoek te doen naar de verschuiving van de waarden en normen en waarden in de gemeenschap. Het onderzoek zal zich vooral richten op de achtergronden van criminaliteit bij bepaalde doelgroepen. Twee academici zijn speciaal hiervoor aangetrokken. Het departement van justitie spreekt in zijn beleidsnota Criminaliteitsbestrijdingsplan steeds over een normvervaging en gedragsverharding in de laatste jaren. Dat wordt nu wetenschappelijk onderzocht.

Don Martina stomverbaasd

WILLEMSTAD — MAN-leider Don Martina [illegible] hoogst verbaasd over de uitnodiging van formateur Jandi Paula voor het houden van een plenaire vergadering. "Dit heb ik nog nooit meegemaakt," zegt Martina met ongeloof in zijn stem. "Ter[illegible] ik toch wel als informateur en als formateur, alleen en samen met anderen, heb gewerkt aan het vormen van kabinetten."

[illegible] dat hij [illegible] eenmaal officieel [illegible] gehad met [illegible] aan het begin van de formatie [illegible] geleden. [illegible] hebben we nooit [illegible] gehoord. En dan [illegible] vergaderen om [illegible] kabinet te [illegible] Ik begrijp dit [illegible]

[illegible] Paula liet [illegible] desgevraagd [illegible] enkele moge[illegible] geen enkele [illegible] vorming van [illegible] te willen uit[illegible] "Er zijn ges[illegible] die naar [illegible] zijn. [illegible] andere [illegible] minder of [illegible] zijn." Er moet [illegible] komen, aldus [illegible] vorm de [illegible] de gouver[illegible] de ple[illegible] met alle [illegible]

[illegible] reageert hoofd[illegible] "Maar zo gaat [illegible]" verzucht [illegible] niet. Dit [illegible] in al mijn jaren in [illegible] nog niet eerder [illegible] meegemaakt."

"Diplomatieke kanalen te traag"

Openbaar ministerie en Italië d[illegible] beroep op Europees Rechtshulp[illegible]drag

WILLEMSTAD — Het openbaar ministerie van de Antillen en [illegible] Italiaanse onderzoeksrechter Antonio di Pietro doen een beroep op het Europese Rechtshulpverdrag om op legale basis gegevens met elkaar uit te wisselen. Het beroep is mogelijk in spoedeisende gevallen, of -zoals een woordvoerder van het OM dat omschrijft- "om te voorkomen dat een onderzoek vertraging oploopt".

Het beroep op het Europese Rechtshulpverdrag is mogelijk vanwege het feit dat de Antillen deel uitmaken van het Koninkrijk. Tegelijkertijd met het beroep worden de diplomatieke kanalen aangewend en die lopen via de ministeries van buitenlandse zaken van Nederland en Italië. Op het Verdrag werd een beroep gedaan, omdat de diplomatieke kanalen stroef verlopen. Zo leveren de afspraken die verder dit jaar met Interpol werden gemaakt over wijze waarop [illegible] snelheid waarmee gegevens worden uitgewisseld) nog niet op wat iedereen zich daarvan had voorgesteld.

Dinsdag voerden onderzoeksrechter Di Pietro en officier van justitie Harder[illegible] en rechter Hartsuiker [illegible] aan de hand van stukken. Die stukken werden nog niet uitgewisseld: dat gebeurt pas als de formaliteiten rond het beroep op het Verdrag zijn afgerond. Dat laatste kan snel het geval zijn; het OM hoopt begin volgende week.

De besprekingen tussen de Antillen en Italië kwamen niet geheel volgens de bedoelingen van het Antilliaanse OM aan het licht. De publiciteitsmachine rond de onder de Italiaanse bevolking razend populaire onderzoeksrechter Di Pietro richt echter op al zijn bewegingen de schijnwerpers, dus ook op de totaal verraste Antilliaanse onderzoekers.

VERDACHTEN

Alleen al in de luchthavenzaak Sint Maarten worden door het OM zes Italianen verdacht. Enige weken geleden was er sprake van dat verdachten op het grondgebied van het Koninkrijk verhoord zouden worden onder de belofte dat zij niet zouden worden gearresteerd. Aanhouding in andere landen zou wel plaats kunnen vinden. Over deze punten worden nog besprekingen en onderhandelingen gevoerd.

Verklaringen van die verdachten zijn nodig om binnen drie à vier maanden de rechtszaak tegen Claude en Al Wathey, Frank Arnell, Ralph Richardson en de nu nog in Guadeloupe vastzit-

■ WILLEMSTAD [illegible]

[illegible]

Onrust bij snèks

WILLEMSTAD — De SKS bracht de 28-jarige J.B. op nadat hij vrijdagochtend met een mes de 36-jarige vrouw V.Q. had aangevallen met een mes. De vrouw moest zich laten behandelen voor verwondingen aan beide hand en achterhoofd. Dit gebeurde in de buurt van Jolaskasnack te Veeris om 03.00 uur.

Financiële steun voor project kansarme jeugd

WILLEMSTAD — Sede Antia en Kabna tekenden gisteren een financieringsovereenkomst voor het project 'Opvang high-risk jongeren', een initiatief van de Stichting Mangusá. Het gaat om een bijdrage van 67.464 Antilliaanse guldens.

Het project concentreert zich op de jeugd in Banda-abao, met name Barber, Leliënberg, Santa Cruz, Santa Martha, Rio Magdalena, Colonia, Doktertuin, Soto en Lagoen. Mangusá constateert dat net als op andere plaatsen op het eiland ook daar de sociaal-economische problemen van invloed zijn op de jeugd. Zij noemt daarbij het grote aantal jonge werkende moeders, net school verzuim, te weinig mogelijkheden, ouders met weinig scholing en veel werkloze jongeren. Mangusá richt haar aandacht op het voorkomen van nadelige consequenties van het niets doen van schoolverlaters, op de zelfontplooiing van de jongeren en bereidt hen voor op de arbeidsmarkt.

Het project bestaat uit het geven van vakken die de kennis moeten verbreden en lessen in tuinieren, textiele vormgeving en maatschappijleer. Daarnaast wordt aandacht besteed aan onderwerpen als drugsgebruik, aids en seksualiteit.

Geheime voor-verkiezing:

Kousa Komun: minder kans op politieke repressaille

WILLEMSTAD — In de [illegible] worden [illegible] partisanten van politieke partijen in de gelegenheid gesteld hun handtekening te gaan plaatsen [illegible] lijst van hun keuze. Was deze lijst voorheen [illegible] nieder inzichtelijk [illegible] zal de ondersteuning geheim kunnen plaatsvinden.

De [illegible] Kousa Komun [illegible] grand van deze [illegible] geheimhouding [illegible] verkiezing voor het eerst in de geschiedenis [illegible] wordt gerespecteerd. [illegible] wordt 25 februari [illegible] historisch dag, want voor het eerst zullen er echt [illegible] verkiezingen plaatsvinden."

[illegible] kandidatenlijst dient [illegible] de verkiezingen [illegible] gehouden. [illegible] kiezers te [illegible] Deze vereiste [illegible] Kousa Komun [illegible] zaak, want het [illegible] makers [illegible] kunnen [illegible]

Tot nu [illegible] wat betekende [illegible] tieke kleur [illegible] niet geheim [illegible] dat dit in de [illegible] geschreven [illegible] lijk [illegible] worden, aldus [illegible] groep. "De politieke [illegible] Hoevelen hebben [illegible] mee te maken [illegible] Mensen kregen geen [illegible] geen promotie, geen [illegible] beurs, geen grond of [illegible] huis omdat ze de verkeerde politieke kleur [illegible] Maar ook de politieke [illegible] ceurtjes gaan [illegible] leden behoren [illegible] Kousa Komun. "En hoeveel geld is niet verloren [illegible] aan financiële [illegible] het ondersteunen van de juiste lijst", vraagt [illegible]

Politieke [illegible] mag verwerpelijk [illegible] afkeurenswaardig [illegible] op de Antillen al jaren [illegible] de grondwet [illegible]

[illegible] meent Kousa [illegible] Met een vonnis in [illegible] is daar een einde aan gekomen. De rechter bepaalde, nadat de splinterpartij PAPU een zaak had aangespannen, dat geheimhouding gewaarborgd [illegible] te worden. Met name [illegible] radikale partijen [illegible] 'vrije' verkiezingsprocedures aangedrongen, [illegible] hun aanhang zich moeilijk bloot geeft bij openbare [illegible] verkiezingen.

Aanhangers van partijen kunnen van 10 tot en met 18 januari terecht bij Kranshi te Scharloo om hun favoriete lijst te ondersteunen. Alvorens de handtekening wordt geplaatst, zal gevraagd worden een legitimatiebewijs te overleggen. Op vrijdag 7 januari kunnen uiterlijk de kandidatenlijsten van de partijen worden ingeleverd.

Tot op heden hebben zich drie nieuwe partijen aangemeld: de PAR (Miguel Pourier), Awase (Giovanni Atalita) en Ban ke kambio (Ruben de la Paz).

ORANJESTAD — De Aruba Junior Chamber (AJC) organiseert op Tweede Kerstdag een *'black tie dinner and ball'* in het Hyatt Regency Aruba. Op deze avond, die om 20 uur begint, wordt het amusementsgedeelte verzorgd door *Robert y su Solo Banda Show, Chicas Originales en Trio Los Arubeños*. Kaarten zijn verkrijgbaar bij alle AJC-leden of via telefoon 47536 (Arlene de Cuba), 20802/20902

Levende Kerststal

ORANJESTAD — Bij 'Coco Tree', op de binnenplaats van Seaport Village (het voormalige Harbourtown), is deze dagen een levende Kerststal met mensen en dieren te bezichtigen. Dit is van 19 tot 21 uur op 17, 18, 22 en 23 december.

Tele-uitzending...

ORANJESTAD — ... Army brengt zondag ... uur op TeleAruba een ... ciaal kinderprogramma ... teld 'The Nativity' ... geboorte van Jezus. ... dag om 21.30 uur wor... programma 'What C... Believe About The B... toond.

Overlast geiten in de knoek

ORANJESTAD — ... vele assistenties die ... itie deze dagen te ... delen krijgt, bevond ... geval van geitenoverl... Tanki Flip. A.Q. (49) ... politiehulp in om de ... betaald te krijgen ... wiens geiten in zijn ... schade veroorzaakt...

AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE
...n van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; ...rdag gesloten.

TELEFOON
...3.
...r spoedgevallen na kantoortijd: 21639, ...16 en 24508. **Pageboy 127-0379.**

TELEFAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
...815.445 Banco di Caribe.

POLITIE
...00 (centrale) en 11141 (informatie).

ALARMCENTRALE
...5.

....

...EKERTJES verschijnen op dinsdag ...vrijdag en kunnen iedere dag tussen ...00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoe...jes, die op maandag en donderdag ...r 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag ...erop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

....

...CHTREGELING DOKTOREN
...erdag+zondag van 09.00-=10.00/17.00-...00 uur)
...njestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki ...endert, Paradera en Sta. Cruz: dokter J. ...Cuba via Dr. Horacio Oduber Hospitaal ...l.: 74300) of via Alarmcentrum (115).
...s Chiquito, Savaneta en San Nicolas: ...kter Luchmun via Centro Medico San ...colas (tel.: 48833) of via Alarmcentrum ...115).

....

...OTICA'S
...achtdienst)
...eden de brug:
...a. Maria, Sta. Cruz 52-D. Tel.: 35585.
...oven de brug:
...an Lucas, B. v/d Veen Zeppenveldtstraat ...th. Tel.: 45119.

....

VOOR BRANDGEVALLEN, onge...kken of een of ander ongeluk gelieve ...armcentrale (tel.: 115) op te bellen.

....

CENTRO MEDICO CARABOBO
...ngelandstraat 7, tel.: 21777)
...e wacht heeft dr. Lili G. Beke-Martínez, ...el.: 24696.

....

WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU
(Koningstraat 22, tel.: 24444)
Dagelijks geopend van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur; maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

....

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met leden ...de zwangerschapsbegeleiding, verloskun...dige hulp en kraamzorg bieden. Bel 37687.

....

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (vlak achter de pastorie van Oranjestad).

....

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE
Tel.: 38989 (24 uur per dag).

....

AIDS-HOTLINE
Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

....

FADA/PRIDE
(Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)
Open van maandag tot en met vrijdag van 08.00-16.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

....

FUNDACION RESPETA MI
(Stichting tegen seksuele misbruik van minderjarigen)
Tel.: 24433.

....

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

....

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, tel.: 21720. Voor spoedgevallen buiten kantooruren tel.: 115.

....

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
Dinsdagavond om 19.30 uur speelavond. Voor opgave/informatie tel.: 24953.

....

PARKE TIRAKOCHI
(Kinderpark te Savaneta, achter kleuterschool Promé Paso)
geopend van maandag t/m zaterdag van 16.00-18.30 uur en op zondag van 11.00-18.00 uur voor kinderen van 1-13 jaar.

....

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.09 A Trip to X-mas; 18.55 Special: **Michael Jackson**; 20.47 CNN News; 21.07 X-mas Special: **Love Story in America**; 22.00 Nos cu Nos; 23.00 Kenny & Dolly X-mas to Remember; 23.44 Sports Tonight.

ZONDAG: 12.00 Cartoons; 13.00 X-mas Special: **The Nativity**; 13.30 X-mas Special: **Nestor, the Long-eared Donkey**; 13.55 Alegria Navideña; 14.23 Sport Special: **WK '74**; 16.00 Studio Sport; 17.20 Sport Special: **Decade Thrills**; 18.51 Musical Holiday Splendor; 19.21 Tropical Salsa All Stars; 20.30 CNN News; 20.50 Health Week; 21.05 Movie: **Midnight Clear**; 22.51 Week in Review; 23.36 Sports Tonight.

MAANDAG: 15.00 Cartoons; 16.00 The Tiger, the Bear and the Others; 16.26 Inspector Gadget; 16.49 Flintstones; 17.15 Land of the Gigants; 18.00 Local News Highlights; 19.03 Caribscope; 19.26 Science & Technology; 19.41 Medical Report; 20.00 Telenoticias; 20.30 Nos Kabinete; 21.00 CNN International Hour; 21.30 Religious Program: **About the Bible**; 22.00 Local News Highlights; 22.03 Showbizz Today; 22.23 CNN World Report; 23.00 Local News Highlights; 23.03 CNN World Report (Cont.); 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

....

ZONDAG
DIVERSEN
ARUBAANSE KUNSTKRING: 17.00 uur kerstconcert met Tica giel (sopraan), Wim Statius Muller (pianist) en Frank Granadillo (trompet) - Cas di Cultura, Vondellaan 12.

....

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 0f 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

....

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

....

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds. G.J. Dekker.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur zondagsschool; 17.30 uur ds. G.J. Dekker.

YUBIA BENDITA

zondag om 10.00 uur dienst (tevens crèche en zondagsschool) - Weg naar Bullenbaai z/n. (tel.: 681922).

Tijdens opening gerenoveerde Tamarijn beach resort

Premier belicht wederom penibele situatie Aruba

ORANJESTAD — Premier Nel Oduber heeft gistermiddag, tijdens de openingstoespraak van het gerenoveerde Tamarijn Aruba beach resort, wederom de penibele situatie van Aruba belicht. Hij kondigde aan dat de regering begin januari een aangepast bezuinigingsprogramma zal doorvoeren wat ten doel heeft de hele regeringsstructuur te reorganiseren om zodoende een betere financiële positie te creëren en aan aandeel te leveren in de economische ontwikkeling op een betere en efficiëntere wijze.

Oduber begon zijn toespraak met de mededeling dat de economie zich in een stijgende lijn bevindt en de economische activiteiten toenemen. Hij noemde de renovatie van dit voormalige Divi Tamarijn een voorbeeld van het vertrouwen dat de regering en de bevolking in de toekomst van Aruba hebben. Bovendien floreert de toerisme-sector, stijgt het Bruto Binnenlands Produkt gestaag, is er veel onder constructie, maken de scheepvaart en het luchtverkeer een enorme groei door en neemt de oliesector wederom een historische positie in op de economische markt.

Volgens Oduber meldt het Caribbean Tourism Organization Report dat Aruba 95 procent groei heeft bereikt. "Geen enkel Caribisch eiland heeft ooit een dergelijke prestatie in een dergelijke korte tijd weten te bewerkstelligen. Alleen al dit jaar hebben we het voor elkaar gekregen om zowel de Radisson-groep, Mariott International, The Doral-groep als Hilton International naar Aruba te halen. Bovendien blijven we almaar meer banen creëren".

Maar elke medaille heeft zijn keerzijde. "We moeten ons niet verbeelden dat al deze activiteiten op zichzelf staan en capabel zijn zichzelf te ontwikkelen en ontplooien. De inwoners van Aruba en de regering zijn bijna tot het uiterste gegaan om dit te realiseren en dat heeft nu eenmaal zijn consequenties. Zo hebben we te maken met inflatie, een krappe arbeidsmarkt, een financieel tekort, een enorme vraag naar infrastructurele voorzieningen, en niet te vergeten de enorme druk om goede service te blijven verlenen om op de goede weg te blijven.

Nadat Oduber liet weten dat iedereen zijn aandeel moet leveren en de regering en de inwoners van Aruba dit niet alleen kunnen, eindigde hij zijn toespraak met een citaat uit het economisch memorandum 1993 van de Aruban Investment Bank (AIB).

"Professionalisme, visie, samenwerking en openstaan voor elkaars mening om onze nationale problemen op te lossen zijn wezenlijk voor de volledige ontplooiing van onze mogelijkheden en het scheppen van nieuwe mogelijkheden voor economische stabilisatie, consolidatie en concurrentiecapaciteit op de langere termijn. In dit proces is de hulp van lokale experts onontbeerlijk en moet waar nodig het advies van internationale instellingen worden overwogen. Onze geschiedenis heeft getoond dat we in staat zijn grote problemen het hoofd te bieden en grote uitdagingen aan te gaan. Waarom nu dan niet?"

MVV wint in kort geding

Rechter wijst vordering ex-administrateur toe

MAASTRICHT — President mr. J. Eliens van de rechtbank in Maastricht heeft bij vervroegd schriftelijk vonnis de vordering van 250.000 gulden van MVV aan de ex-administrateur Wim Kengen toegewezen. Het kort geding diende vorige week vrijdag. Aanvankelijk was bepaald dat de rechter vrijdag 17 december uitspraak zou doen.

De vroegere administrateur had eerder bekend een bedrag van rond 264.000 gulden te hebben verduisterd. MVV beschouwt de vordering als een voorschot op een bedrag van ruim 450.000 gulden, waar het bestuur van de eredivisieclub meent recht op te hebben. Hiervoor wordt in de loop van de volgende week een bodemprocedure in gang gezet.

De president van de rechtbank bepaalde voorts, dat de zaken van MVV tegen de echtgenote van de ex-administrateur en vice versa te gecompliceerd zijn om in kort geding behandeld te kunnen worden. Deze eisen zijn ook naar bodemprocedures verwezen.

MVV heeft een groot aantal goederen van het echtpaar in beslag laten nemen. Gezien de uitspraak kan de club nu de eigendommen van Kengen te gelde maken. De zaken, waar zijn echtgenote eigendomsrechten op doet gelden, mogen voorlopig twee weken in beheer blijven bij MVV, afhankelijk van het begin van een bodemprocedure.

"Wij zijn vooral tevreden met deze uitspraak omdat we nu ons geld terug kunnen halen uit de verkoop van de spullen van de oud-administrateur", zei de advocaat van MVV, mr. Goumans, donderdagavond. "Daar was het ons in eerste instantie om te doen. Maar we zijn ervan overtuigd dat we meer van hem te goed hebben. Dit moet dan ook worden gezien als een voorschot."

KIA-personeel legt werk neer

ORANJESTAD — Bij het Korrektie Instituut Aruba (KIA) hebben de werknemers vrijdagmorgen het werk neergelegd. Ze zijn kwaad omdat de overheid beloofd had op 15 december beslissingen bekend te maken, maar deze niet nakwam.

Na drie uur buiten het gebouw te hebben doorgebracht, werd het werk hervat in afwachting van besprekingen van hun vakbond met minister van Justitie Rudy Croes.

In verband met de staking hield vakbond SEPA gisteren een gesprek met minister Croes over het feit dat Personeelszaken (DPO) niet tijdig werd afgerond om de bevorderingen van het personeel te regelen. Maandagmorgen vergadert SEPA met het KIA-personeel. Mocht geen overeenstemming worden bereikt, dan wordt niet uitgesloten dat de acties worden opgevoerd.

Gewapende poging tot kapen bark

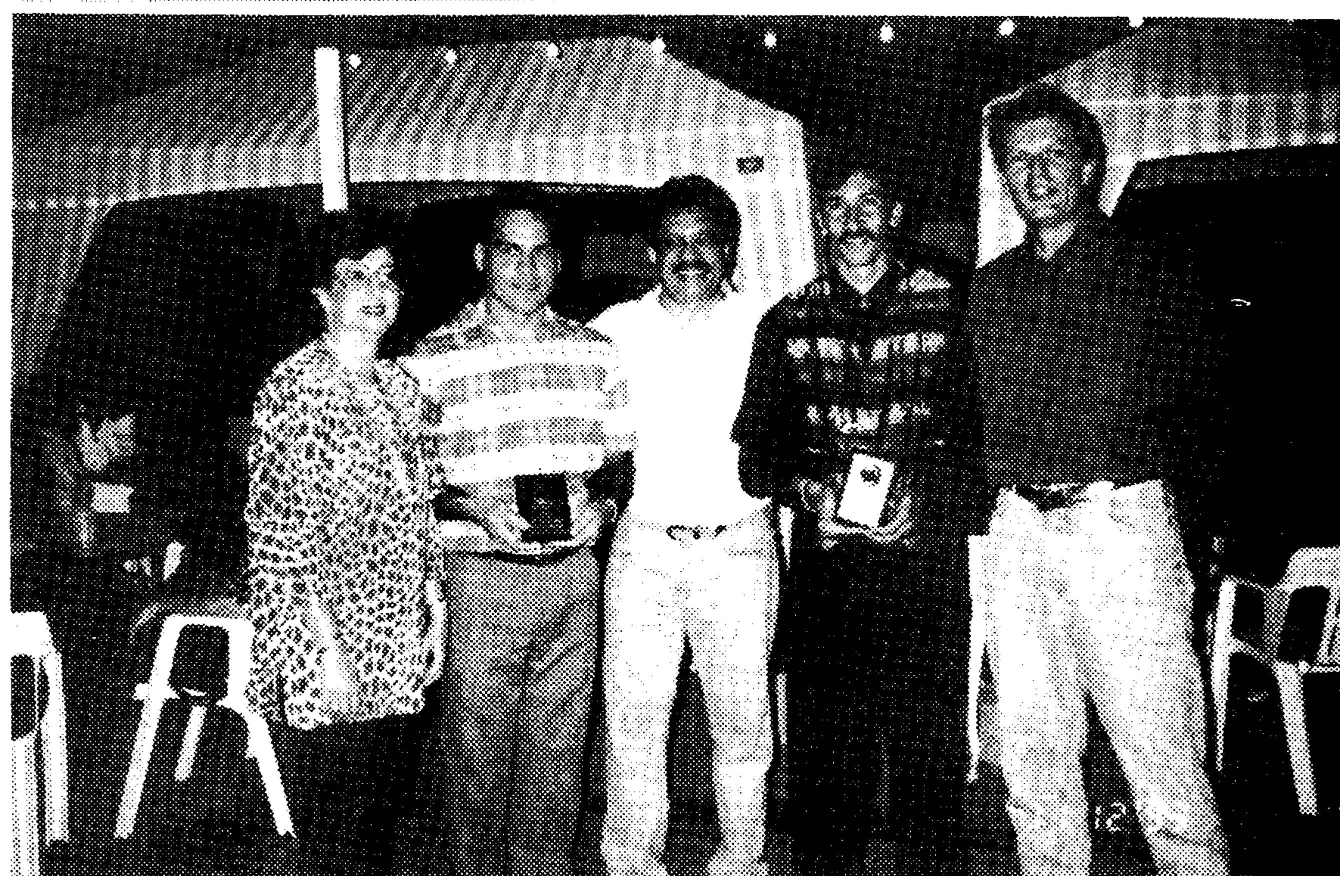
ORANJESTAD — Ongeveer twaalf mijl uit de kust van Aruba werd gisteravond omstreeks elf uur een gewapende poging tot kapen van het onder Venezolaanse vlag varende barkje 'Carlos Arturo' op weg naar Colombia gemeld. Omdat de overvallers via de radio Papiamentu spraken, bestaat het vermoeden dat het een lokale opzet betreft.

De 'Carlos Arturo' verliet de haven na de barkjes 'Samuel Santander' en 'Samural' die door de overvallers ongemoeid werden gelaten. Carlos Arturo werd beschoten en overvallen door een rode snelle boot van ongeveer 10 meter lengte, die meer dan vijftien schoten op de 'Carlos Arturo' loste, waarbij gelukkig niemand gewond raakte. Het barkje keerde voor onderzoek terug naar de haven van Oranjestad. Politieboot PB-1 patrouilleerde in de omgeving maar kon niets verdachts meer signaleren.

Hongerige en onbekende gast

ORANJESTAD — De vrouw A.K. die na de Aurora-mis in haar appartement terugkeerde, kreeg de schrik van haar leven. In de eetkamer trof zij een slapende onbekende man aan tafel, die schijnbaar eerst gegeten had. Toen de vrouw hem wakker maakte schrok de man wakker, keek verdaasd rond, bood zijn excuses aan en verliet de woning met de opmerking dat hij niets slechts had gedaan, alleen maar wat gegeten omdat hij honger had.

Winnaars Ennia-awards

■ *ORANJESTAD — In informele sfeer werden vorige week de Ennia-awards uitgereikt in het huis van Ennia-directeur Roy Ernandes. De awards worden jaarlijks toegekend aan twee personeelsleden: één op voordracht van de agenten en één op voordracht van de directie. De agenten kozen dit jaar Orlando Ibarra van de Autoschade Afdeling en de directie koos Roy Arends van de Medische Varia Afdeling. Op de foto in leesrichting: Rina Celestijn van Personeelszaken, Orlando Ibarra, directeur Ernandes, Roy Arends en office manager Victor Buit.*

Douane beambte hoort zestien maanden vonnis

ORANJESTAD — Ex-douane beambte M., die thans bij een scheepvaart agentschap werkt, is veroordeeld tot 16 maanden gevangenisstraf. Hij werd betrapt met 6,5 kilo cocaïne in zijn auto. Twee weken geleden eiste de officier in deze zaak drie jaar gevangenisstraf.

Bij behandeling van deze zaak vertelde verdachte dat hij de cocaïne voor een Colombiaanse vriend in bewaring had genomen. Toen hij echter achterdocht over het pakje kreeg, dat hij twee weken lang in zijn auto had liggen, verstopte hij het in de koffer van een autowrak. Personen die dit zagen, waarschuwden de politie. Het autowrak werd door de Sectie Verdovende Middelen in de gaten gehouden en hield verdachte bij de auto aan toen hij het pakje kwam ophalen.

Aanpassing lijndienst Arubus in nieuwe jaar

ORANJESTAD — Arubus gaat na vier jaar, ingaande 2 januari aanstaande, de lijndienst regeling aanpassen om de passagiers een betere service te geven. Het busbedrijf heeft recentelijk acht nieuwe bussen gekregen. De oudere bussen hebben een extra onderhoudsbeurt gehad. Door de aanwinst aan bussen is het nu mogelijk om routes die in het verleden opgeheven werden, zoals die naar Ayo en Noord, weer te heropenen.

De meest rendabele lijn van Arubus, lijn 1 van San Nicolas naar Malmok, krijgt er ingaande 2 januari, op verzoek van de hotelsector, een extra rit bij. Deze vertrekt om 01.10 uur vanuit Malmok naar Lago Heights. Lijn 2, van Congoweg naar Palmbeach, blijft hetzelfde. Voor lijn 3, van Oranjestad, Santa Cruz, Sero Alejandro en Weg Rooi Congo naar San Nicolas, wordt de frequentie gedurende *dark hours* om het ene uur in plaats van om de twee uur. Hierdoor worden de 'dark hours', wat frequentie betreft, gelijk gesteld met de spitsuren.

Ook op lijn 4, van Oranjestad en Noord naar Bakval, wordt de frequentie om verhoogd en wel om het uur. De lijn die het grootste verlies lijdt, lijn 5 van Oranjestad naar Simeon Antonio, blijft intact met zes ritten per dag. De gecombineerde lijn 6 wordt weer gesplitst, met de ene route van Oranjestad naar Paradera, Santa Cruz, Macuarima en de andere route van Oranjestad naar Tanki Leendert, Paradera, Ayo en Siribana.

Voor wat betreft de dienst op zondag, blijven lijn 1 en lijn 2 op de weg, terwijl lijn 3 niet rijdt. Lijn 4 wordt een nieuwe lijn die de route Oranjestad, Noord, Bakval om de twee uur uitvoert. Lijn 6 en lijn 8 gaan op zondag ook door voornoemde wijken om 7 uur, 11 uur, 15 uur en 19 uur. Op de route Oranjestad, Smith Boulevard, Malmok rijdt om de 20 minuten een Arubus-bus. Voor de bewoners van Santa Cruz, Hooiberg, Morgenster en omgeving zal Arubus de route Oranjestad, Santa Cruz, Kibaima (Drive Inn), Dakota en terug naar Oranjestad, uitvoeren.

Ontmoeting met Caldera

■ *ORANJESTAD — Voorzitter Glenbert Croes van de Organisacion Liberal Arubiano (tweede van links), dokter Lily Beke-Martinez, nummer 2 op de OLA-lijst (midden) en Jossy Mansur, directeur van het Papiamentstalige ochtendblad Diario (rechts), hadden deze week in Caracas een gesprek met de onlangs gekozen Venezolaanse president Rafael Caldera (links). Croes verklaarde na dit gesprek dat hij er sterk in gelooft dat de momenteel heersende problemen van Venezuela onder Caldera's presidentschap opgelost zullen worden. De jonge politicus sprak ook over zijn overleden vader Betico en deed, namens de bevolking van Aruba, een beroep op de president om Aruba te steunen voor het behoud van de Status Aparte. Caldera gaf de verzekering dat Aruba in Venezuela altijd een goede vriend zal hebben.*

Haïtianen uitgezet

ORANJESTAD — De twaalf Haïtianen die afgelopen week met twee Cessna vliegtuigen op de Arubaanse Luchthaven landden, zijn aan boord van de twee toestellen Aruba uitgezet.

De vliegtuigen kregen van Esso Petrolero op Aruba geen brandstof omdat het Haïtiaanse toestellen betrof waarop een embargo bestaat. De toestellen werden vervolgens naar Punto Fijo (Venezuela) gevlogen. Later bleek dat de toestellen toebehoren aan de Amerikaanse maatschappij 'Caribe Air' in Florida.

De toestellen keerden gistermiddag op Aruba terug, waarna de Haïtianen ingevolge internationale luchtvaart bepalingen werden gedeporteerd met de toestellen waarmee zij naar Aruba waren gekomen.

With great satisfaction we are proud to celebrate today, that 25 years ago our Accountants Office **HENRIQUEZ, CROES & CO.,** *was founded on Aruba; four years later a branch office was established on the island of St. Maarten.*

At the occasion of our 25th Anniversary we would like to express our heartfelt thanks and congratulate:

Our STAFF and PERSONNEL, for their loyalty and service to the company. We are a Team united through shared values relating to the ethics of our profession.

And especially to our CLIENTS: [illegible]operation and support we would not be here today celebrating our 25th Anniversary. Your many years of patronage to our firm and continued vote of confidence has [illegible] possible. Today we can render a tribute to a shared success - Ours and Yours.

Thank [illegible] all of us have many more successful and fruitful years.

No[illegible] E. (Nappy) Henriquez

Regina F. (Mary) Henriquez-Croes

Op zwemwedstrijden in Hengelo

Marcel Wouda vestigt een nieuw zwemrecord op 1.500 meter vrij

HENGELO — Het was hem bij de winterkampioenschappen niet gegund zijn Eindhovense zwemvereniging PSV te helpen in de estafettes, maar Marcel Wouda mocht wel aan zijn persoonlijke, toch al niet geringe, status werken. Koud uit het vliegtuig zwom hij vrijdag in Hengelo een nationaal record (25-meterbaan) op de 1500 meter vrije slag. De 2-meterman, aan wie de toekomst van het Nederlandse mannenzwemmen zo ongeveer lijkt opgehangen, tikte aan na 15.21,16.

Daarmee verdween weer een van de erg belegen toptijden uit het KNZB-recordlijstje. Arthur de Rouw, die enkele maanden geleden bij het NK-Triathlon in Almere zijn oude liefde voor water trouw bleef met een wereldrecord van ruim 54 minuten over de vier kilometer, was sinds november 1984 de snelste op de kortebaan met 15.24,83.

Het record verbaasde Wouda, die voor familiebezoek een dag of tien is overgekomen uit de Verenigde Staten waar hij informatica studeert aan de Universiteit van Michigan. Ogenschijnlijk kostte het hem nauwelijks moeite. Met een tijd van 14.46,16 op de 1650 yard is dat ook niet zo verwonderlijk.

"Dat record was niet de reden van mijn komst naar Hengelo. Ik wilde zwemmen voor PSV en mijn club zo mogelijk aan een nieuwe toptijd op bijvoorbeeld de 4x200 meter vrij helpen. Dat is toch de mooiste estafette-afstand. Maar helaas maken de regels dat onmogelijk. Mijn coach Jon Urbanchek vertelde me op het laatste moment, dat ik niet voor zijn universiteitsploeg kon starten en ook voor PSV. Het is jammer, maar het is nu eenmaal zo."

Wouda moest zich, voorzichtigheidshalve als KNZB-lid om zijn Amerikaanse beurs van 20.000 gulden niet in gevaar te brengen, derhalve tevreden stellen met zijn verrichting op de individuele 1500 vrij. De *jetlag* deed zich pas na de helft gelden, zonder dat dat ten koste ging van zijn vloeiende en krachtige stijl.

"In het vliegtuig heb ik een slaappil genomen en vijf uur gepit. Ik kwam dus niet uitgewoond aan uit Amerika. 's Ochtends bij het inzwemmen, een kilometer of vier, ging het lekker. Tijdens de race begon ik na 900 meter echter toch mijn benen te voelen. Die waren aan het verkrampen en dat maakte het moeilijk mijn beentempo vast te houden," zei Wouda, die woensdag nog een moeilijk tentamen afwerkte en zich daarvoor "Kapot had gestudeerd".

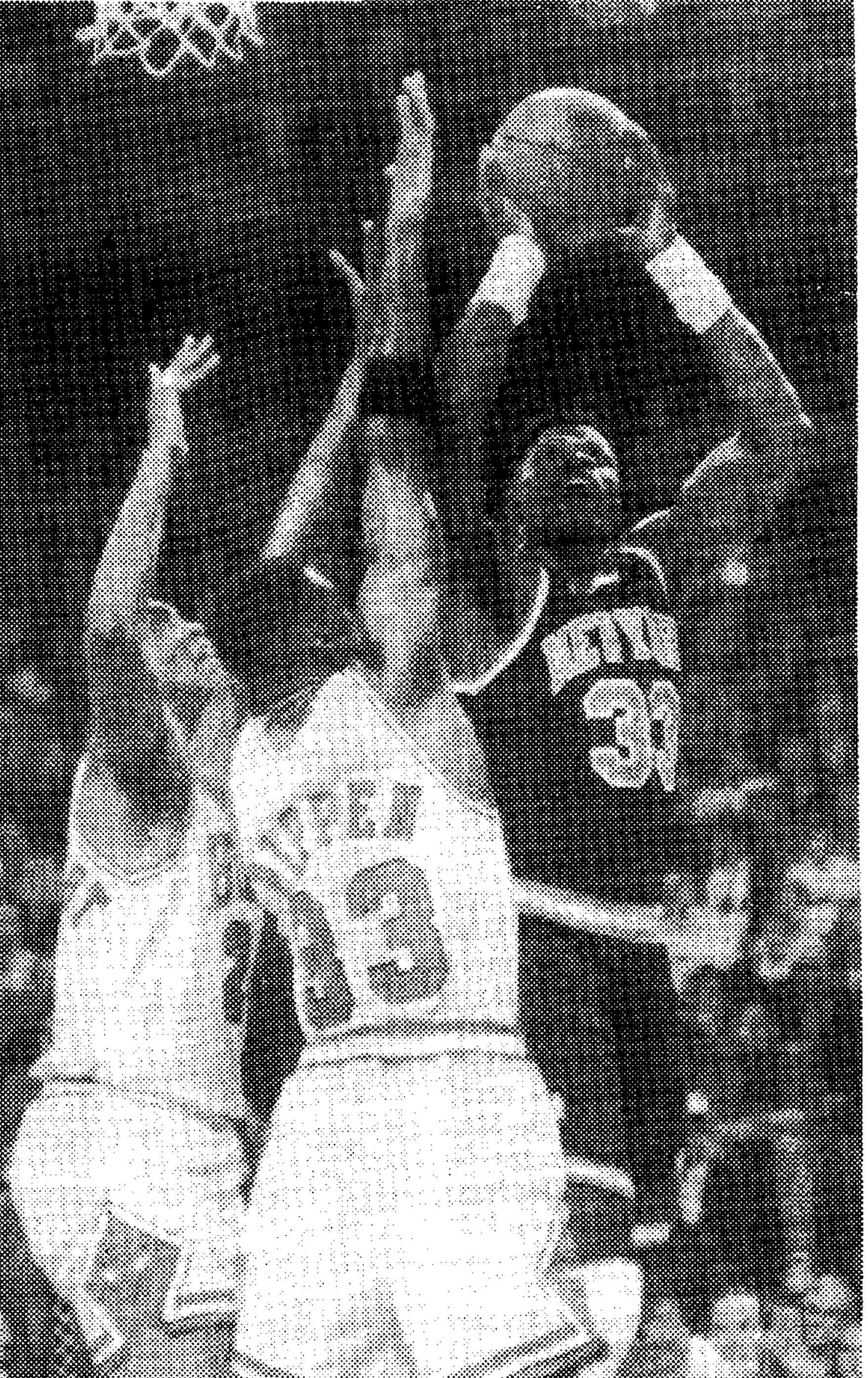
Ron Dekker, met goud en zilver omhangen sinds het EK en WK kortebaan ook weer een uithangbord van de KNZB ondanks zijn magere trainings-arbeid, snelde op de 100 school naar zijn 54ste nationale titel. De Deventer badmeester deed dat, tot niet geringe hilariteit, in de befaamde maar zelden gedragen S-2000. Dat Victoriaanse badpak, zeer strak en hooggesloten, werd indertijd aanbevolen door onder anderen Dekkers Britse schoolslagcollega Gillingham, die er tenminste een seconde sneller door dacht te gaan.

Dekker bleef in zijn 'Cocon' met 1.00,22 ruim een halve seconde boven zijn nationale record. Zijn eerste 50 meter (28,18) wees overigens nog op een eindtijd dik onder de minuut, maar Dekker lijkt nu eenmaal op de schoolslag bij uitstek geschikt voor de 75 meter.

Bij de vrouwen leed Kirsten Vlieghuis voor eigen publiek een nederlaag tegen Carla Geurts, lange-baanzwemster van het jaar 1993: 8.44,53 om 8.41,98. De jonge Madelon Baans maakte gebruik van de afwezigheid van Kira Bulten, nog steeds niet fit na het busongeluk afgelopen zomer op weg naar het EK in Sheffield, om kampioene te worden op de 100 school. Haar winnende 1.10,27 maakt duidelijk, dat ze ook sportief op weg is Bultens onmisbaarheid (voor de wisselslagestafette bijvoorbeeld) tot een achterhaald gegeven te maken.

In aflossingsverband vielen in Hengelo vrijdag Karin Brienesse, terug na weer maanden van blessureleed, en Marianne Muis op. De eerste, als startzwemster van AZ+PC was na 56,94 seconden terug, de splittijd van Muis op de volgende 100 meter was 56,51. Inge de Bruijn, namens Nautilus de concurrente van Brienesse, maar in vorm noch in conditie, stortte in het tweede gedeelte in. Ze droop met 58,99 beschaamd af.

BASKETBAL / GORINCHEM — Rene van der Wielen, onlangs ontslagen als coach van basketbalclub Goba, treedt op 1 januari toe tot het bestuur van de Stichting Gorinchem Promotie Basketbal. Hij wordt mede verantwoordelijk voor het technische beleid en neemt de coördinatie van de jeugdopleiding op zich. Speler Tanno Pieters, die uit solidariteit met Van der Wielen was gestopt, heeft de training hervat.

■ *CHICAGO — Chicago Bulls, het team van voormalig ster-basketballer Michael Jordan, won vrijdag met de score van 98-86 van New York Knicks. Patrick Ewing (borstnummer 33), de basketballer met de meest gescoorde punten in de geschiedenis van de Knicks, kon zijn team niet naar de zege helpen.*

■ *TOKYO — Konishiki is niet alleen de eerste sumo-wrestling kampioen uit Hawai, maar hij is ook een attractie danwel bezienswaardigheid voor veel mensen. Zo ook voor de zeer jeugdige leden van de jongens zangkoor 'Les Petits Chanteurs a la Croix de Bois' uit Frankrijk.*

Fernon Wibier in drie sets verslagen

Jacco Eltingh naar halve finale Mitsubischi-Masters

AMSTERDAM — Bij tennissen is het verschil in klasse tussen miljonair en 'Jan Modaal' soms dunner dan het vloeitje van een sigaret. Jacco Eltingh manoeuvreerde zich vrijdag bij het Mitsubishi Masters Tennistoernooi in Amsterdam tegen Fernon Wibier voor enkele honderden toeschouwers langs acht breekpunten in de derde set en een *matchpoint* tegen in de *tiebreak* naar de halve finales: 7-5, 3-6 en 7-6 (8-6).

Opgelucht keek Eltingh toe hoe op het eerste *matchpoint*, dat hijzelf kreeg, een duikbal van zijn tegenstander uitdwarelde. "Het is lang geleden dat ik me zo heb moeten concentreren in het enkelspel", gaf de wereldkampioen in het dubbel zonder schroom toe.

Samen met Paul Haarhuis is hij gekozen tot het sportteam van het jaar voor de wereldkampioenen bridge. Maar zelf bereidt hij zich al weer volop voor op het nieuwe seizoen. "Het is nog maar een week of twee voor we naar Australië gaan. Er moet dus gewerkt worden. Vijf uur per dag. In die training past zo'n partijtje prima."

Fernon Wibier sloeg veel meer aces (dertien), speelde geïnspireerder, maar kon het net niet afmaken. "Op zo'n moment voel je je doodziek en zou je het liefst alles breken," omschreef de verliezer zijn gevoelens. Eerder in de partij had hij uit woede zijn racket gebroken, wat hem een waarschuwing had opgeleverd. Een tweede woede-uitbarsting bleef onbestraft. "Het racket vloog toen niet over het net,", vergoeilijkte arbiter John Becken.

Van verliezen met het kleinst mogelijke verschil weet Wibier alles. Ooit pakte de in Overijssel geboren tennisser samen met Richard Krajicek de Europese titel bij de onder-twaalfjarigen. Daarna schoot zijn partner door naar de wereldtop en de *jetset* van Monaco, terwijl Wibier ondanks een voortgezette opleiding bij de tennisschool van Van Hulst en een jaar stage lopen bij het Engelse team bleef steken rond de tweehonderdste plaats.

"Voor jongens als Kempers, Noteboom, Winnink en ik, die net achter de top komen, is het erg zwaar. Wij kunnen ons geen privé-coach veroorloven. Als ik in een groter huis wil wonen, zal ik me wat meer op de dubbel moeten toeleggen," realiseerde de 22-jarige Wibier zich.

Hij wil dat samen doen met Tom Kempers, die zich na het uiteenvallen van de dubbel met Eltingh weer op het enkelspel heeft toegelegd en op de wereldranglijst in de buurt van Wibier is gekomen. Maar het enkelspel blijft toch het belangrijkste, ook voor Wibier. "Als mijn ranking nog beter wordt, vraag ik binnenkort Richard Krajicek."

Schaakgroep voldoet aan belofte

PCA draagt met ruim halve ton mee aan WK

GRONINGEN — De Stichting Schaak Groningen heeft de bijdrage in de organisatie-kosten van 30.000 dollar (bijna 60.000 gulden) van de Professional Chess Association (PCA) voor het dit weekeinde te beginnen WK-kwalificatietoernooi donderdag ontvangen. Tot nu toe bestond er onzekerheid over deze storting van de PCA, die in februari van dit jaar op initiatief van de Russische wereldkampioen Gari Kasparov en diens Britse uitdager Nigel Short als tegenhanger van de wereldfederatie FIDE werd opgericht.

De PCA heeft voor het kwalificatietoernooi een prijzengeld bijeengebracht van circa 435.000 gulden. De winnaar ontvangt 75.000 gulden. Het traditionele Open Grootmeestertoernooi, dat naast het PCA-evenement wordt gehouden, telt ruim 150 deelnemers. De totale begroting, inclusief prijzenfondsen, ligt rond een miljoen gulden.

Het deelnemersveld van het PCA-toernooi is uitgebreid tot 53 spelers. Toegevoegd zijn de Rus Khalifman, de Noor Agdestein en de in Spanje levende Serviër Ljubojevic. De Indiër Anand heeft met 2725 punten de hoogste ranking op de ELO-ranglijst. Daarna komen de Rus Kramnik (2710) en de Let Sjirov (2685). Voor Nederland komen onder meer in actie: Piket (2590), Van Wely (2585) en Nijboer (2555).

De opening wordt zaterdag verricht door wethouder Pijlman van Sportzaken van de gemeente Groningen. Ook de zaakwaarnemer van de PCA, de Amerikaan Rice, heeft zijn komst toegezegd. De eerste ronde vindt zondag in de Martini-Hal plaats. Er kunnen zeven plaatsen voor de kandidaten-*matches* worden verdiend.

SPORT AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
Zwembad:
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vrijdag van 20.00-22.30 uur; zaterdag van 14.00-17.00 uur en zondag van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARRIO JANWE
Dammen:
elke donderdag van 15.00-18.00 uur damles en -training voor de jeugd vanaf acht tot achttien jaar en van 19.30-23.00 uur voor geïnteresseerden vanaf zestien jaar.
Schaakvereniging Janwé:
elke zaterdag van 09.00-12.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf zeven tot 23 jaar.

SKOL DI DAM STRATEGIA
elke donderdag van 19.30-23.00 uur in Sentro di Bario Janwé.
elke zaterdag van 09.00-12.00 uur in IPK-gebouw (naast Martinus mavo, Plasa Brion.

RUST & BURGH.
(Schaakvereniging Curaçao)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

ZONDAG

ZEILEN
(Zeilvereniging Asiento)
09.00-10.00 uur gelegenheid tot inschrijving voor de race.
10.15 uur start *Kodak Sunfish Ocean Race* bij Barbara Beach.

DAMMEN
(Stirla's Corner)
12.00 uur start sneldamtoernooi - Stirla's Corner te Tera Kòrá.

* * * * * * * * * * * * * * * *

TDS
(kanaal 99)

ZATERDAG
herhaling:
18.30 Peru vs Bonaire

Voor uitlatingen van Van Hanegem

Feyenoord betuigt spijt aan scheidsrechter Luinge

ZEIST — Voorzitter Jorien van den Herik van Feyenoord heeft donderdag in naam van de Nederlandse voetbalkampioen spijt betuigd over uitlatingen van trainer Willem van Hanegem. Die uitspraken na de ontmoeting tussen Feyenoord en Roda JC, waren bestemd voor arbiter Roelof Luinge. Van Hanegem noemde de scheidsrechter uit Groningen vrijdag, na de met 1-0 verloren wedstrijd, onder meer een 'arrogante, enge kwal'.

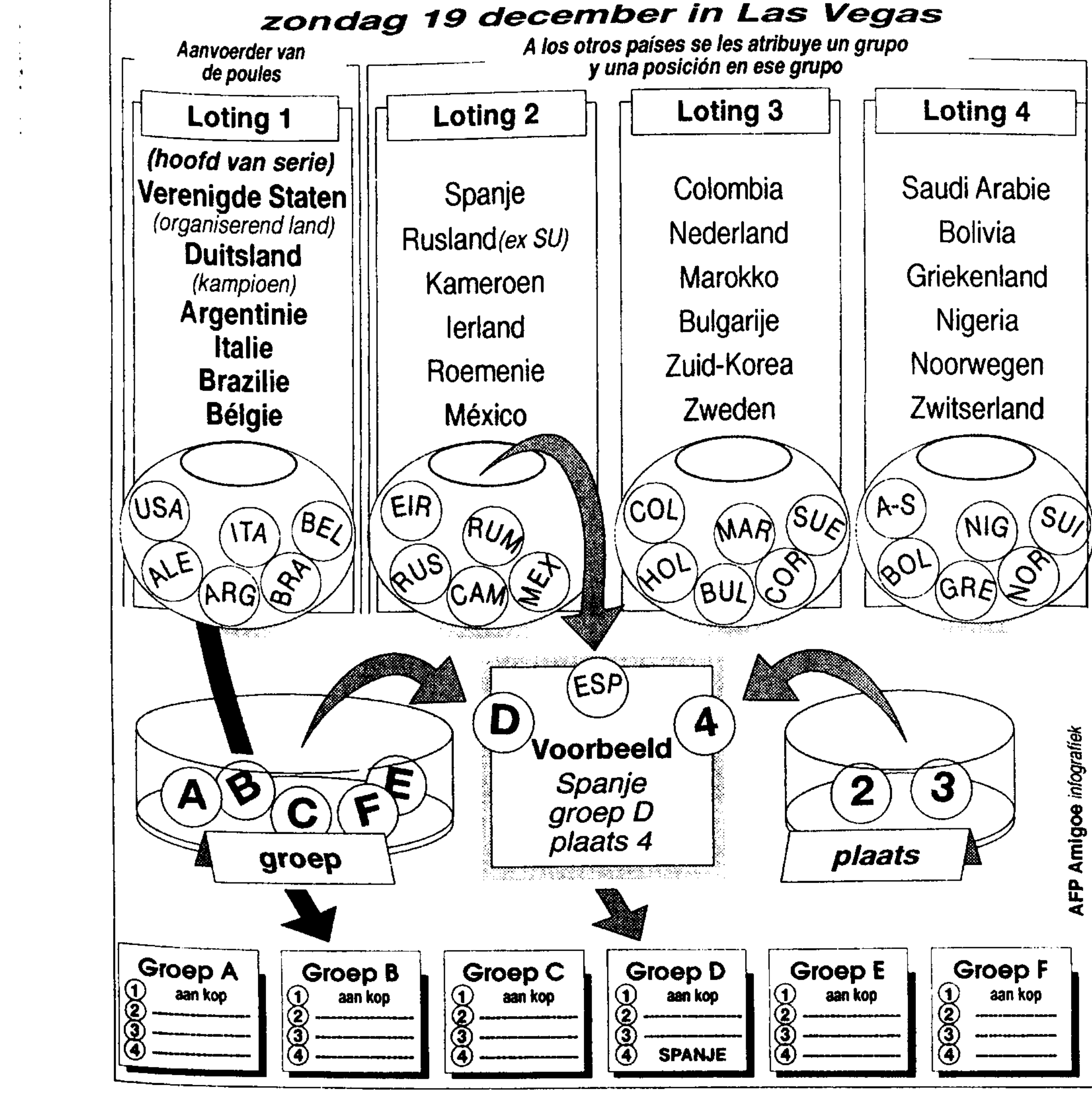
Op initiatief van Feyenoord vond op het KNVB-Sportcentrum in Zeist een ontmoeting plaats tussen Jeroen van den Herik, Luinge en Cees de Bruin namens de landelijke scheidsrechterscommissie. Van Hanegem was niet aanwezig op de scheidsrechtersdag, die eens in de tien weken wordt gehouden.

Luinge zei woensdag, na de door hem gefloten bekerwedstrijd tussen Ajax en FC Twente (4-1), dat de Kromme zelfs bereid was naar Groningen te reizen om zijn excuses aan te bieden. Luinge was vooral boos over Van Hanegems opmerking, als zou hij dronken een wedstrijd hebben gefloten.

De trainer zei later dat die opmerking verkeerd was begrepen. Hij bedoelde dat Luinge na afloop van een duel ging zitten drinken en in kennelijke staat van dronkenschap de accommodatie van Wageningen had verlaten. Verder nam hij de afgelopen dagen niets terug van zijn woorden en bleef hij Luinge een slechte arbiter vinden.

De spijtbetuiging van Feyenoord houdt niet in dat Luinge zijn aanklacht tegen Van Hanegem bij de tuchtcommissie intrekt. Beide partijen wilden, omdat het onderzoek nog loopt, geen nadere mededelingen doen.

Schema voor de loting voor het eindtoernooi van het Wereldkampioenschap Voetbal in 1994. De loting gebeurt in Las Vegas, de VS, en wordt door de tv uitgezonden.

Expert test Chinese atleten

PEKING — Zonder enige aankondiging of waarschuwing is eind deze week in een Chinees trainingskamp in Shenyang een dopingexpert van de Internationale Amateur Atletiek Federatie (IAAF) verschenen. Volgens de regionale partijkrant heeft de dienstdoende arts potjes met urine van dertien kampioenen verzameld.

De monsters worden in een laboratorium in Oslo op verboden middelen onderzocht. Het was de eerste keer, dat de IAAF in China een onverwachte dopingcontrole heeft uitgevoerd.

Bayern München laat voetballer gaan

PSV zorgt voor stunt met transfer van Jan Wouters uit München naar Eindhoven

EINDHOVEN — Trainer Aad de Mos noemde Jan Wouters vrijdag het cement tussen de stenen van PSV. Voorzitter Bill Maeyer sprak voortdurend over Jan, alsof de 63-voudig international al jarenlang onder Eindhovenaren was. Binnen een week kwam Wouters' sensationele transfer van Bayern München naar PSV rond. De Utrechter, 33 jaar, tekende voor twee en een half seizoen en is na de winterstop inzetbaar op het middenveld van PSV.

"Het is wat, om op je 33ste benaderd te worden door een club als PSV", zei Jan Wouters. Een uitgestelde overgang, eigenlijk, want er was een paar jaar geleden al sprake van. Doelman Hans van Breukelen zag de tafrelen geamuseerd aan: "Ik krijg hier een enorme kick van." De twee kennen elkaar al sinds de FC Utrecht-tijd. "Acht jaar geleden wilde ik hem al meenemen naar Nottingham Forest. Later naar PSV", aldus de doelman.

Maeyer glom. Terwijl manager Ploegsma met verschijnselen van uitputting in het ziekenhuis lag, hadden hij en het bestuur toegeslagen. "We zijn trots. Meestal vertrekken onze beste spelers naar het buitenland. Voor PSV en het Nederlandse voetbal is het goed dat we Jan terughalen." Zoals Ajax voor het seizoen gelukkig was met de rentree van Frank Rijkaard uit Milaan.

GEHEIM

De geheimhouding was perfect, zoals vorig seizoen met Dennis Bergkamp en Wim Jonk. De spelers wisten van niets. Bayern, in winterslaap gedommeld, sommige spelers in Amerika met de nationale ploeg, zou het nieuws gelijktijdig wereldkundig maken. Voorafgaand aan de persconferentie in het Philips-stadion gonsde het van de geruchten.

Een middenvelder zou komen, maar wie? Laamers van Vitesse, was de suggestie. De monden vielen open, toen Wouters binnenstapte. De man die Ajax twee jaar geleden verliet ten gunste van Bayern München. Die in Beieren uitgroeide tot een van de belangrijkste spelers. Niets minder dan Matthaus. "Ik was het met Bayern eens over een nieuw contract van een jaar", zei Wouters.

"Maar toen Rob Jansen (VVCS) belde, voelde ik meteen voor PSV. Terug naar Nederland, voor twee en een half jaar. Het verhaal was goed. Ooit zou ik toch terugkeren." Hoewel hij niet uitsluit na zijn loopbaan toe te treden tot de technische staf van Bayern.

Theoretisch had hij zaterdag tegen FC Groningen kunnen spelen. Maar Wouters trainde nog niet met zijn nieuwe collega's en voelt de vermoeienissen van de afgelopen week. Heen en weer reizen, laat naar bed. Hij zal zelfs niet aanwezig zijn bij PSV - Groningen, want hij boekte met het gezin een reisje naar Parijs. De verrassing trilde na in alle geledingen.

SCHOONMAAK

Trainer De Mos is bezig met de schoonmaak bij PSV, dat dit seizoen genoegen moet nemen met een bijrol. Roda JC en Vitesse zijn concurrenten voor de derde plaats. Wie mag blijven, wie niet? Met die vraag houdt De Mos zich bezig. Hij kwam tot de conclusie, dat een speler hem meteen op de goede weg kon helpen: Jan Wouters.

"De toekomst is in topvoetbal toch de volgende wedstrijd. Op korte termijn was versterking noodzakelijk. Wouters heeft zich overal bewezen. Denk aan de interlands tegen Engeland en Polen. Hij kan anderen beter laten functioneren en is een stimulans voor jonge talenten. Wij willen aanvallend spelen.

■ PUEBLA — Michael Nunn (zie foto), kampioen in het super middenzwaargewicht van de World Boxing Association (WBA), verdedigt zijn titel vandaag (18 december). Dat titelgevecht vindt plaats in de Mexicaanse stad Puebla. De uitdager van Nunn is Merqui Sosa.

VOETBAL / BRUSSEL — De Tuchtcommissie van de Belgische voetbalbond heeft de Nederlander Peter van de Ven van hekkesluiter Racing Genk voor drie wedstrijden geschorst. Hem werd zijn misbaar na zijn tweede gele kaart in de uitwedstrijd tegen KV Mechelen zwaar aangerekend. Van de Ven trapte eerst de bal weg en applaudisseerde vervolgens voor arbiter Sandra.

Beleid afstemmen op behoeften bevolking

Epidemiologie vult met onderzoek witte plekken op gezondheidskaart

WILLEMSTAD — In deze en de komende maanden krijgen drieduizend willekeurige Curaçaoënaars bezoek van enquêteurs van de afdeling Epidemiologie & Onderzoek van de GGD. Aan hen wordt gevraagd mee te werken aan het grootscheepse gezondheidsonderzoek *Hoe gezond is Curaçao?*. Met de uitkomsten daarvan kan Epidemiologie aanbevelingen doen voor het te voeren gezondheidsbeleid op het eiland.

Wat tot nog toe ontbreekt is een totaalbeeld van het gebruik van gezondheidszorg en van de gezondheidstoestand van de bevolking. "We hebben wel gegevens", zegt projectleider, tevens hoofd Epidemiologie & Onderzoek Izzy Gerstenbluth. "maar er blijven witte plekken over. Die willen we met dit onderzoek invullen".

Aanwezige gegevens stammen uit ziekenhuizen, van (huis)artsen, van de afdeling Geestelijke Volksgezondheid en dergelijke. Het bezwaar is echter dat niet iedereen hetzelfde registreert. Er bestaan bij voorbeeld verschillen in de gehanteerde definities.

Verder legt iedereen alleen dat vast wat voor hem of haar van belang is. "Dan mis je dus belangrijke informatie die niemand heeft geregistreerd", zegt de projectleider.

Een ander wezenlijk punt is, stelt Gerstenbluth, dat een gezondheidsbeleid op de behoefte dient te worden afgestemd. De gegevens komen echter vanuit de zorg*verlening*. "Uit internationaal onderzoek blijkt dat 70 procent van de gezondheidsklachten niet onder de aandacht van een arts wordt gebracht. Je krijgt dus alleen informatie van mensen die in het zorgcicuit terechtkomen; wil je je beleid baseren op de werkelijke vraag naar en de behoefte aan gezondheidszorg, dan zul je naar de bevolking toe moeten".

Hij vertelt dat er nu voor de eerste keer zo'n grootschalig, representatief onderzoek wordt gedaan. Daarbij is de afdeling Epidemiologie niet over een nacht ijs gegaan. In samenwerking met het Noordelijk Centrum voor Gezondheidsvraagstukken is eerst een proefonderzoek gehouden. Daarbij werden 134 volwassenen ondervraagd over hun gezondheidstoestand en over factoren die daarop van invloed zijn, zoals leefstijl (onder andere rookgedrag, alcoholgebruik, lichaamsbeweging) en het gebruik van medische voorzieningen. Ook naar de sociale en woonsituatie is gevraagd.

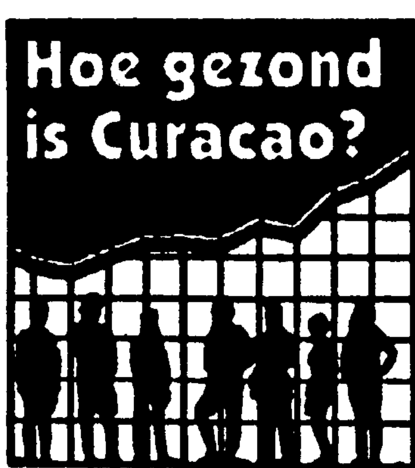
Het risico van 'sociaal wenselijke antwoorden' is tevoren ingecalculeerd. De ondervraagden krijgen gesloten categorieën antwoorden waaruit men kan kiezen. "Daarom hebben we ook eerst een vooronderzoek gedaan: om te zien of we wel meten wat we meten willen. Een aantal vragen bleek niet te werken en die hebben we dan ook aangepast".

Dat heeft geresulteerd in een vragenlijst, die eerder een vragenboek genoemd kan worden: tweeënvijftig pagina's vragen dienen in een uitvoerig mondeling gesprek beantwoord te worden. Maar de deelnamebereidheid is groot (85 procent), is een andere conclusie die uit het proef-onderzoek getrokken kan worden.

Gerstenbluth hoopt met het onderzoek onder meer, inzicht te krijgen in het waarom van de hoge medische consumptie. Ook hopen de onderzoekers erachter te komen of er inderdaad *doctor shopping* plaats vindt, en zo ja, waarom dan wel.

"Ja, natuurlijk zijn de antwoorden subjectief", zegt Gerstenbluth. "Maar dat is niet zo erg; uit internationaal onderzoek komt naar voren dat de door de ondervraagde ervaren gezondheid een betere voorspeller is van medische consumptie, en zelfs van mortaliteit dan de meer objectieve gezondheidsgegevens".

De zogenaamde subjectieve gegevens worden overigens gekoppeld aan objectieve informatie. Aan de ondervraagde wordt toestemming

gevraagd om bij de arts(en) inzage te verkrijgen in de medische dossiers. Voorts vragen de enquêteurs aan de deelnemers aan het onderzoek om mee te doen aan een bloed- en urinetest. Met deze aanvullende onderzoeken onstaat al met al een waardevol scala aan gegevens over de volksgezondheid.

Het hoofdonderzoek is in november gestart en zal nog tot juli 1994 lopen. "Dan hebben we een ontstellende berg aan gegevens. Die moeten in de computer ingevoerd, verwerkt, geanalyseerd en geïnterpreteerd worden. Op grond van de conclusies kunnen we aanbevelingen doen voor een gezondheidsbeleid. Al met al kan dat wel een tijdje duren", zegt Gerstenbluth. Hij voegt eraan toe dat hij bij 'een tijdje' aan maanden denkt.

Het onderzoek is echter geenszins eenmalig. In principe is het zodanig opgezet dat het periodiek herhaald kan worden; bij dezelfde personen die ook nu de vragenlijst hebben ingevuld. Het voordeel is volgens Gerstenbluth dat je dan kunt zien of je beleid - als dat aangepast is - zin heeft gehad.

TRENDS

"Verder kun je bepaalde trends in de gezondheid, de gezondheidszorg en de gezondheidssituatie volgen. Bovendien kun je op die manier groepen in de tijd volgen met betrekking tot bepaalde aandoeningen of bepaald risicogedrag".

Zoals gebruikelijk bij een onderzoek worden er ook algemene vragen gesteld over leeftijd, woonadres, huwelijkse staat, geslacht enzovoorts. Niet voor niets, zo blijkt. "Daarbij zitten immers zaken die de gezondheid mede bepalen", verklaart Gerstenbluth. "Het is van belang voor je beleid om te weten welke groepen uit de bevolking aan bepaalde risicofactoren blootstaan".

"De lagere sociaal-economische klasse heeft bij voorbeeld meer gezondheidsklachten. Dat is bekend uit onderzoeken in het buitenland. Op Curaçao kunnen we het alleen nog maar vermoeden. Als het fenomeen eenmaal is vastgesteld, kunnen we ons beleid funderen op verantwoord verkregen gegevens. Dat is wel wat anders dan een hapsnapbeleid".

Proefondervraagden voelen zich gezond

WILLEMSTAD — Het proefonderzoek van *Hoe gezond is Curaçao?* betrof slechts een kleine groep mensen (134). De onderzoekers benadrukken dan ook dat de resultaten vooral niet gezien mogen worden als geldend voor de gehele Curaçaose gemeenschap. De uitkomsten van het hoofdonderzoek zouden wel eens van de nu volgende globale indicaties kunnen afwijken.

Bijna driekwart van de ondervraagden zegt een goede, een zeer goede of zelfs een uitstekende gezondheid te hebben. Dit ondanks het feit dat een flink deel van hen aangeeft een chronische ziekte of klacht te hebben. Daaronder vallen migraine, rugpijn, duizeligheid en hoge bloeddruk.

De ondervraagden roken weinig en drinken veel. Filtersigaretten en bier zijn daarbij favoriet.

Aan lichaamsbeweging wordt weinig gedaan door de 134 proefondervraagden. Slechts iets meer dan een kwart zegt zich daar regelmatig (minstens een keer per week) mee bezig te houden.

De verhouding tussen lichaamsgewicht en lengte is bij het overgrote deel van deze kleine groep goed te noemen.

Ruim de helft van de deelnemers geeft aan problemen met huisvesting of de wijk te hebben. Ook overlast van chollers en geluid (verkeer) scoort hoog.

Lezing V Bienal van Havana

WILLEMSTAD — Twee Cubaanse kunsthistorica, Sergio Lopes en Jose Manuel Noceda, houden als voorproefje op de kunstmanifestatie 'V Bienal van Havana', donderdag 23 december van 20 tot 22 uur een lezing in de Openbare Bibliotheek.

Kunst, Maatschappij en Reflectie is het thema van de V Bienal van Havana die in mei 1994 in de Cubaanse hoofdstad gehouden wordt. Ongeveer 150 kunstenaars nemen deel aan het evenement dat door Centro Wifredo Lam wordt georganiseerd. Kunst uit de Derde Wereld staat centraal, de nadruk ligt op de laatste ontwikkelingen op kunstgebied in Afrika, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied.

Twee vertegenwoordigers van het Centro Wifredo Lam in Cuba brengen een oriëntatie-bezoek aan Curaçao. Tijdens de lezing wordt de kunst uit het Caribisch gebied besproken, het werk van Wifredo Lam, de hedendaagse Cubaanse kunst. Daarnaast wordt het werk van de deelnemende kunstenaars aan de V Bienal van Havana belicht. De voertaal is Engels.

■ *Op de foto v.l.n.r.: Roland de Knegt (Atlantis Diving), gedeputeerde Mendes de Gouveia, M. van Veghel (Reef Care), A.v.d.Meulen en W. Jenny.*

Voordrachten over aanleg nieuwe stranden gebundeld

WILLEMSTAD — De stichting Reef Care Curaçao heeft afgelopen woensdag het verslag van haar eerste seminar over de aanleg van kunstmatige stranden, getiteld 'Constructie of Destructie', aangeboden aan de gedeputeerde van toerisme Mendes de Gouveia. Het rapport is een bundeling van de zes voordrachten die tijdens het in juni gehouden seminar werden gegeven.

De betogen van vertegenwoordigers van de CTDB, DOW, Grabowsky & Poort Int., het Seaquarium en Carmabi/Stinapa zijn in het verslag opgenomen. De discussie handelde over de vraag of er nieuwe stranden moeten komen of niet. Dat de aanleg van kunstmatige stranden een negatieve invloed heeft op de onderwaterwereld stond voor alle aanwezigen buiten kijf.

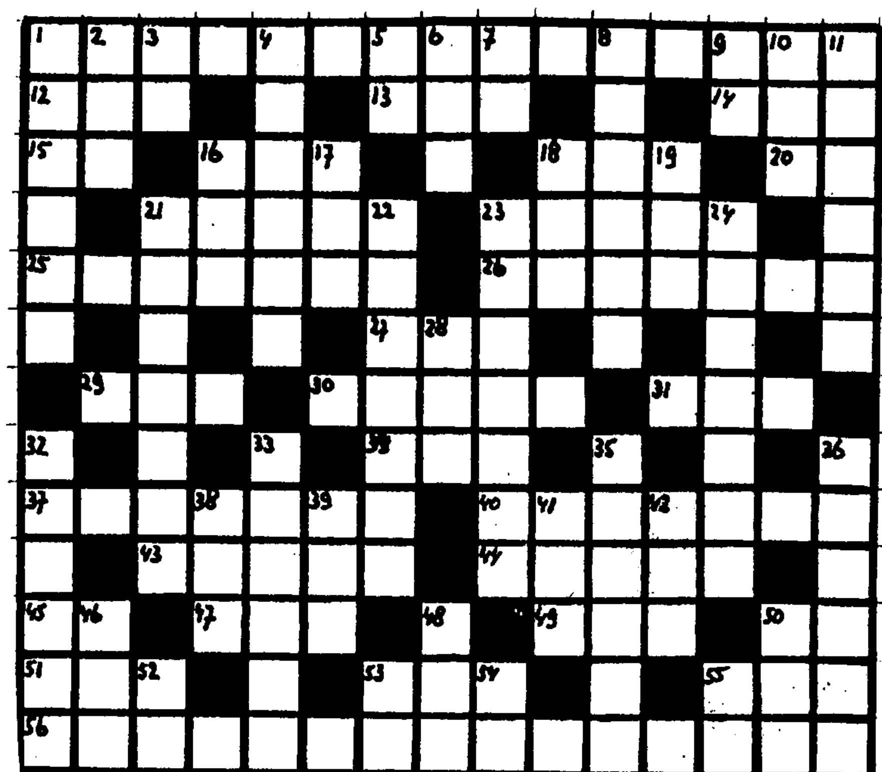
Volgens directeur van de CTDB Piet Sampson zijn de stranden, naast factoren als klimaat, vriendelijke mensen, rust en veiligheid, een belangrijke toeristentrekker. De vraag is echter of meer stranden, meer toeristen tot gevolg zullen hebben. En hoeveel meer. Door gebrek aan gedegen onderzoek over het huidige gebruik en de behoefte, zowel voor de lokale bevolking als voor toeristen, is dat natte vingerwerk. Alternatieven als spreiding van het strandgebruik of diversificatie van het toeristische product bleven onbesproken.

Het CTDB heeft inmiddels plannen om de kwaliteit van de stranden te verbeteren. Reef Care beschouwt dat als een stap in de goede richting. Het is een alternatief voor de aanleg van kunstmatige stranden. In de conceptplannen is rekening gehouden met het milieu.

Een historisch overzicht van de heer Pieters van DOW toont dat de aangelegde de stranden, na een storm, veel onderhoud vergen. Daardoor vindt telkens opnieuw een aanslag op het milieu plaats. De coördinatie van de de aanleg laat volgens Pieters te wensen over. Zo vindt bij het Princess Beach veel zandafslag plaats, doordat een haven en een strand, die aan verschillende eisen moeten voldoen, naast elkaar liggen. Bij het Avila Beach Hotel heeft zich geen strand kunnen vormen doordat het te dicht op het hotel ligt. Reef Care meent dat er voor de aanleg van nieuwe stranden eerst gekeken moet worden naar de technische gebreken van bestaande.

Over de exacte schade die kunstmatige stranden veroorzaken wordt in het duister getast. Een studie waarbij regeneratie, groei, voortplanting, het aantal koraalsoorten ende afvloeiing van zand onder de loep worden genomen is noodzakelijk, is de conclusie die in het verslag naar voren komt. De voordrachten zijn te koop bij Reef Care en kunnen worden ingezien bij verschillende bibliotheken.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. gedenkteken; 12. familielid; 13. hoogste punt; 14. bijbels figuur; 15. bijwoord; 16. schrijfgeld; 18. steensoort; 20. muzieknoot; 21. schildpad; 23. zichtbare waterdamp; 25. uitstalruimte; 26. werkkleding; 27. bestemming; 29. houding; 30. bouwland; 31. schreeuw; 34. roem; 37. Europeaan; 40. linie; 43. muziekterm; 44. deel van de vinger; 45. voorbeeld; 47. identiteitsbewijs; 49. water doorlatend; 50. persoonlijk voornaamwoord; 51. boom; 53. spoedig; 55. lidwoord; 56. koude streek.

VERTICAAL: 1. eigerecht; 2. ringvormig handvat; 3. muzieknoot; 4. alom; 5. heilige; 6. plantje; 7. voorzetsel; 8. snoep; 9. oude lengtemaat; 10. buitendijks land; 11. middel; 16. onwrikbaar; 17. zelfkant; 18. vreemde munt; 19. Europeaan; 21. gezamenlijke ministers van een land; 22. elke keer; 23. opschrijven; 24. melkwol; 29. in orde; 32. adellijk persoon; 33. overleg; 35. aanwijzend voornaamwoord; 36. officieel toegelaten; 38. klap; 39. kunstwerk; 41. neergang; 42. lichaamsdeel; 46. papegaai; 48. voor; 50. water; 52. rivier in Italië; 53. muzieknoot; 54. hoewel; 55. vogelprodukt.

Winnaar vorige week

UIT HET GROTE aantal inzendingen van de Amigoe Puzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Marguerite Cardoze
Francia 30
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe: Curaçao - Scherpenheuvel z/n, tot drie uur n.m.; Aruba - Kaya G.F. Betico Croes 110 tijdens kantooruren.
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdag middag vijf uur.
Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden:

AMIGOE PUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Gobernador Debrot 152 t.n.v. Hubert Linkels.

Oplossing vorige week

HORIZONTAAL: 1. kaas; 5. balsem; 10. L.O.M.; 13. lans; 15. leer; 16. pope; 18. kotelet; 20. soort; 21. ik; 23. beleg; 24. ra; 25. die; 26. aar; 28. rag; 29. gems; 31. te; 32. slak; 34. november; 37. mare; 39. ree; 40. alom; 43. mantilla; 46. amen; 48. om; 50. stee; 51. kat; 53. pui; 54. eer; 56. el; 57. Korea; 59. ge; 60. stier; 62. tapdans; 64. teen; 65. node; 66. moor; 68. ark; 69. katern; 70. aker.

VERTICAAL: 2. al; 3. aak; 4. snob; 6. allegorie; 7. leeg; 8. set; 9. er; 10. lood; 11. oprit; 12. meteen; 14. ster; 16. po; 17. pias; 19. elan; 20. samba; 22. kalm; 24. rem; 27. raam; 29. geelkoper; 30. sela; 33. kras; 35. vel; 36. romp; 38. enter; 41. meug; 42. poesta; 44. tel; 45. aard; 47. nier; 49. meter; 52. team; 55. riek; 57. kade; 58. anoa; 61. en; 62. tot; 63. sok; 65. na; 67. re.

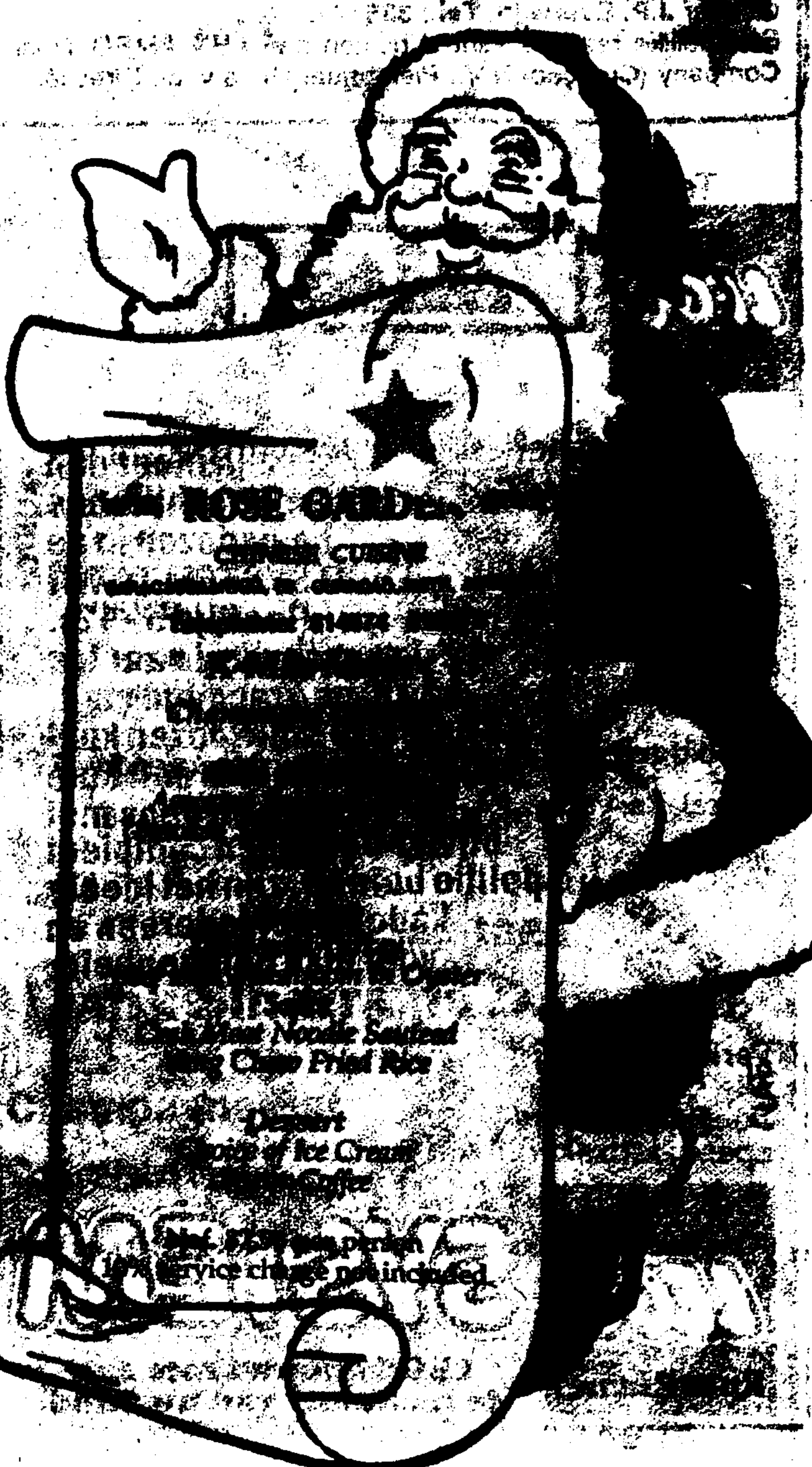
DINE - WINE & DANCE

FOR CHRISTMAS

OUSE
...beth
...fax. 657565

Israël: Akkoord kon nog weken gaan duren

JERUZALEM - Israël heeft laten weten dat een uiteindelijke overeenkomst met de PLO over de invoering van Palestijns zelfbestuur in de Gazastrook en Jericho nog wel enige weken op zich kan laten wachten.

"Zelfs als er een akkoord is met de PLO, is er een kans op dat de overeenkomst binnen tien of twintig dagen wordt ondertekend", zo citeerde de Israelische media vrijdag een onderhandelaar. Verslaggevers werden donderdag op de hoogte gesteld van de voortgang van de autonomiebesprekingen met de PLO, ... de terugtrekking van Israelische troepen ... maandag werd uitgesteld. Radio Israel haalde regeringsfunctionarissen aan die zeiden dat premier Yitzhak Rabin op ... december waarschijnlijk geen ontmoeting zal hebben met PLO-leider Yasir Arafat, zoals eerder was afgesproken.

Paus uitgenodigd voor bezoek door Sloveense premier

VATICAANSTAD - Minister-president Janez Drnovsek van Slovenië heeft vrijdag paus Johannes Paulus II tijdens een prive-audiëntie uitgenodigd voor een bezoek aan zijn land.

Hoewel het Vaticaan nog ... officieel heeft gereageerd ... de verwachting dat van ... pauselijk bezoek aan het ... malige Joegoslavië ... komende jaar nog ... sprake zal zijn. Over ... inhoud van het gesprek tussen de paus en de Sloveense regeringsleider ... geen officiële mededelingen gedaan. Volgens ingewijden was de verhouding tussen kerk en staat als het belangrijkste punt van gesprek. Verder zijn de katholieke scholen en de financiële steuning van de ... de staat aan de ... geweest. Ook is er gesproken over de oorlog in Bosnië ... het probleem van de ... tigduizend Bosnische moslims die als vluchtelingen ... Slovenië verblijven.

Botsing kabinet en Franse president over subsidiering van prive-onderwijs

PARIJS - Een ... ming van de mogelijkheden om prive-onderwijs in Frankrijk te financieren heeft ... geleid tot stakingen en ... eerste serieuze aanvaring tussen het socialistische staatshoofd François Mitterrand en zijn centrum-rechtse regering ... ding van ... Edouard Balladur.

Tienduizenden ... protest... in het ... rijk ... wet die ... dag in... werd ... nomen ... jaar oude beperking ... financieren van ... scholen, voornamelijk ... katholieke instellingen, ... opgeheven. Het onderwijs ... Frankrijk te ... ... terrand ... ... democratie meer ... een geïrriteerde president die sinds maart als socialist "cohabiteert" met een centrum-rechtse regering.

St Maarten in de clinch over vreemdelingenwet

Deur van de ijskast op een kier voor vier wetten minister van justitie

WILLEMSTAD — De gewijzigde wet op de toelating en uitzetting van vreemdelingen, de nieuwe wet op de telefoontap, de gewijzigde wet op het notarisambt en de wet op de klachtencommissie politieoptreden blijven voorlopig onbehandeld liggen op de plank bij de Staten. Tenzij er volgende week een nieuw kabinet komt en het parlement eraan meewerkt de verordeningen nog voor het eindejaarsreces aan te nemen, aldus parlementsvoorzitter Dudley Lucia.

De verklaring voor het uitstel ligt volgens de minister van justitie Römer in de 'onduidelijke politieke situatie' die is ontstaan sinds november. Deze wetten hadden vóór de begroting 1994 behandeld moeten worden, maar liggen nu in de ijskast. De deur daarvan gaat met de kerst dicht en of die vóór de verkiezingen weer opengaat valt te betwijfelen.

Römer vroeg reeds in juli aan Statenvoorzitter Lucia om de wijziging op de vreemdelingenwet op de Staten-agenda te zetten. Waarom dat niet is gebeurd is door deze krant nog niet achterhaald. Sinds juli was er een zomerreces en was de verantwoordelijke minister een aantal weken afwezig wegens besprekingen in Nederland.

Ook de Statenvoorzitter bevestigt het uitstel van de behandeling van de vier wetten. Plan was die en andere wetten een dag voor de begrotingsbehandeling door te nemen en goed te keuren.

Lucia bevestigt ook hetgeen gezaghebber Elmer Wilsoe eerder deze maand beweerde: dat St Maarten graag wil dat de gewijzigde wet op de toelating en uitzetting van vreemdelingen aangehouden wordt. Het blijkt dat binnen de coalitie diepgaand is gesproken over het verschil in visie. Gezaghebber Wilsoe hamert al enige tijd op het aanpakken van de illegaliteit op Curaçao. St Maarten daarentegen heeft zoveel illegalen dat de economie min of meer van hen afhankelijk is geworden. Wilsoe heeft gezegd het bedenkelijk te vinden dat de Statenleden van zijn eiland met veertien een meerderheid in het parlement vormen en dat de Curaçao beschermende wet toch niet door de Staten getrokken wordt. Hij suggereerde in de eilandsraad dat St Maarten vanwege een sleutelpositie in de stabiliteit van het kabinet de coalitie zo kan beïnvloeden dat men het wetsontwerp niet op de agenda voor behandeling zet of in ieder geval niet aanneemt.

ONVERMIJDELIJK

Marcel Gumbs van de DP St Maarten zat meer malen met de minister-president en de ministers van justitie en arbeid en sociale zaken aan tafel. Zijn bezwaren zouden overwegend praktisch van aard zijn. Volgens Lucia is overeengekomen dat er uitstel plaatsvindt, maar dat de wet volgend jaar beslist en onvermijdelijk wordt ingevoerd wordt. Lucia weet te melden dat zijn partij PNP het voornemen heeft de wet als eerste punt van behandeling op de Staten-agenda te zetten als de partij als grootste fractie uit de verkiezingsstrijd te voorschijn komt. In de tussentijd is aan St Maarten de tijd gegeven om zich voor te bereiden op de verscherpte richtlijn voor werkgevers. Van een andere soort overgangsregeling voor St Maarten zou men in Fort Amsterdam niets willen weten.

De aanpassing van de wet op de toelating van buitenlanders heeft betrekking op het verhogen van de boete die opgelegd wordt aan ondernemers die illegaal personeel in dienst heeft. Nu staat er een schijntje op overtreding. De overheid wil ondernemers ervan doordringen dat het ernst is met het bestrijden van illegaliteit onder buitenlanders. De boete moet nu verhoogt worden tot 100.000 gulden per incident.

Praktisch gevolg van deze maatregel zou moeten zijn dat werkgevers ervoor zorgen dat hun buitenlands personeel een verblijfsvergunning en een werkvergunning heeft. Als de maatregel effect heeft zal dat te merken zijn aan een afname van werkende illegale buitenlanders en/of een overvol bureau van het plaatselijk hoofd van politie waar werk- en verblijfsvergunningen aangevraagd worden. Reeds onder het huidige milde beleid ten opzichte van onder meer Europese Nederlanders blijkt dat de ambtelijke diensten niet berekend zijn op het snel afhandelen van aanvragen voor een werk- en verblijfsvergunning. Beloofde gezaghebber Wilsoe vorig jaar zes weken voor een behandeling van een aanvraag, de praktijk levert voorbeelden van wachttijden van zes maanden, hetgeen voor hen die zich aan de regels willen houden wordt ervaren als te lang.

Geslaagd kerstconcert van Laus Deo et Mariae

■ *WILLEMSTAD - Het zangkoor Laus Deo et Mariae gaf donderdag een geslaagd kerstconcert in de katholieke kerk van Groot Kwartier. Onder de talrijke aanwezigen bevonden zich gouverneur mr. Jaime Saleh en zijn echtgenote en minister van Onderwijs Sixto Wallé.*

Culturele markt in Punda

WILLEMSTAD — De DowntownManagementOrganization meldt dat er zaterdag 18 december een culturele markt is voor het postkantoor in Punda. Op verschillende plaatsen in de binnenstad wordt live muziek gespeeld en op het Gomezplein wordt 's middags een damtoernooi voor de jeugd gehouden. Zondag zijn de winkels van 9 tot 13 uur geopend en is er een optreden op het Gomezplein. Volgende week openen twee nieuwe zaken aan de Handelskade hun deuren, Freeport Jewelry & Giftshop en de nieuwe vestiging van Little Switserland, Treasures.

Vier vrijspraken door toedoen van ordebewakers

Gerecht in eerste aanleg en OM hekelen nalatigheid van politie

WILLEMSTAD — Twee rechters van het Gerecht in eerste aanleg, een advocaat en twee officieren van justitie van het Openbaar Ministerie spraken vrijdag hun totale afkeuring uit over de houding van de politie. Met name rechter mr. F.W. Stügers haalde scherp uit naar een groep opgeroepen verkeers-verbalisanten die zonder bericht van afzegging wegbleven. "Dit kan echt niet door de beugel. Ook dit incident ga ik hogerop opnemen met de korpsleiding," deelde rechter Stüger mee aan officier van justitie mr. G.S. Joubert.

In het stadhuis leek het er vrijdag op alsof het justitieel apparaat — rechters, officieren van jusitie en advocaten — de houding van een groep leden van het Korps Politie Nederlandse Antillen goed zat is.

Door het ontbreken van een procesverbaal was rechter mr. F.J.P. Veenhof genoodzaakt een verdachte van illegaal vuurwapenbezit vrij te spreken. Officier van justitie mr. E.D. Harderwijk moest ook genoegen nemen met het vrijspraak, toen hij op de strafzitting verscheen zonder een procesverbaal.

Harderwijk meldde het Gerecht in eerste aanleg dat hij herhaalde malen de Speciale Operatie Dienst (SOD) had gevraagd om het pv. Maar de desbetreffende agenten konden geen verbaal produceren over een SOD-inval waar een zwaar kaliber en geavanceerd vuurwapen in beslag werd genomen. Het betrof een Luger TEC 9 mm parabellum (mitraillieur) en munitie van de verdachte R.S.

De officier van justitie kon opteren om de strafzaak aan te houden. Harderwijk vond echter dat het voor de 'zoveelste keer ontbreken of niet op tijd inleveren' van pv's door de politie niet meer getolereerd kan worden. Veel strafzaken werden vanwege de slechte gewoonte van het laat inleveren of ontbreken van processen-verbaal dit jaar aangehouden of uitgesteld.

Advocaat mr. E.F. Sulvaran was het volmondig eens met officier van justitie Harderwijk. De raadsman plaatste verder ook vraagtekens bij het optreden van de politie in de strafzaak van het OM tegen zijn cliënt. Naar zijn mening traden de SOD-opsporingsambtenaren op met een 'bevel voor huiszoeking' dat niet helemaal voldeed aan de voorgeschreven wettelijke eisen. Naar de mening van Sulvaran kan niet worden nagegaan op die last waarom de politie een huiszoeking deed. Door het ontbrekende pv kon rechter mr. F.J.P. Veenhof niets anders doen dan de verdachte R.S. vrij te spreken.

Rechter mr. F.W. Stüger sprak ook drie chauffeurs vrij, nadat vier opgeroepen verbalisanten niet zijn komen opdagen. Dat allemaal zonder af te hebben gezegd. Stüger was de rechter die onlangs nog een agent tot de orde riep, nadat die tijdens een verkrachtingszaak de verdachte amicaal en lachend toesprak.

Haiku's van Elis Juliana

WILLEMSTAD — Papiamentse poëzie, gebaseerd op de Japanse techniek van haiku. In *Un mushi di Haiku* (Een flinke borrel Haiku's, red.) introduceert Elis Juliana deze techniek van weinig woorden in de Papiamentstalige poëzie. Zo weinig woorden, dat zelfs de spatie tussen de woorden gewicht krijgt. De haiku's vielen donderdag te beluisteren bij de afsluiting van de feestweek van het Instituto Nashonal di Idioma (INI)

Een *haiku* is een gedicht van drie regels van achtereenvolgens vijf, zeven en vijf lettergrepen. Deze begrenzing dwingt de auteur om in weinig woorden veel te zeggen. *Haiku's* zijn daardoor vaak moeilijk te doorgronden. Elis Juliana verwijst in de titel naar een handig hulpmiddel. Ook de klank van de woorden verwijst naar de inhoud. De klank van het Papiaments maakt de taal volgens Elis Juliana uitermate geschikt voor het schrijven van *haiku's*.

Geen *haiku's* maar wel poëzie kwam van de hand van Arnela Ten Meer. Haar debuut, het boekje *Un krenchi di mi mes* (Een beetje van mezelf, red.), gaat over het opgroeien.

Het INI deed haar nieuwe naam gisteren eer aan met de presentatie van twee vertalingen uit het Nederlands; een gedicht van de Belg Jos Brabants, *Awe Mainta*, en een kinderboek van de Surinamer Gerrit Baron, *Un kouchi yen di galiña*.

Met de afsluiting van de feestweek gaat het INI zich opmaken voor haar nieuwe werkzaamheden. De andere relevante talen op Curaçao Nederlands, Spaans en Engels worden dan ook onderwerp van studie en projecten. Volgens de directeur van de Dienst Kultuur en Educatieve Zaken (KEZ), drs. Jeanpierre, zal het Papiaments desondanks een centrale rol blijven spelen in de activiteiten van het INI.

In elf dagen op drie poten van Parera naar Bacufal

WILLEMSTAD — Elf dagen had de hond *Baasje* ervoor nodig om van het asiel te Parera naar zijn vertrouwde voetbalveldje van Quick 60 (Bacufal) te lopen. Op drie pootjes. Vrijdagochtend vroeg werd hij teruggevonden door zijn verzorgster.

Al drie jaar lang verzorgt zij samen met een andere dame dit zwerfdier, dat op het voetbalveldje 'woont'. In die tijd veranderde het dier van een schuw hondje in een aanhankelijk dier. Geen wonder. Hij kreeg elke dag te eten en te drinken; aan medische verzorging ontbrak het hem al evenmin.

Toen *Baasje* anderhalve maand geleden echter onder een auto kwam, moest de dierenarts zijn linker voorpoot amputeren. Na de operatie mocht de hond bij een van de verzorgsters thuis logeren om weer aan te sterken. Dat beviel meneer zo goed, dat hij besloot om naar haar terug te lopen, toen hij na een logeerpartij van een maand naar het voetbalveld werd teruggebracht.

De dame van het logeeradres verhuisde echter naar een klein appartement en *Baasje* kon niet mee. Daarop besloten de dames dat ze een tehuis voor hem zouden zoeken. Het asiel moest als tijdelijke opvang dienen. Daar was *Baasje* het echter ook al niet mee eens. Op de tweede dag wist hij te ontsnappen. De verzorgsters zochten overal, maar de hond bleef spoorloos.

Tot vrijdagochtend, toen hij uitgehongerd zat te wachten op zijn eigen voetbalveld. *Baasje* lijkt nu besloten te hebben dat dat toch zijn beste woonadres is. Zolang er tenminste iemand dagelijks met eten en drinken langs komt. Want elf dagen honger lijden beviel toch niet zo best.

CPA fel tegen verhoging belasting cruisetoerisme

WILLEMSTAD — De Curaçao Ports Authorities (CPA) zal de voorgenomen verhoging van de belasting voor cruiseschepen die Curaçao aandoen niet accepteren. Dit zegt directeur Jacky Voges van de CPA. De ministers van Toerisme in het Caribisch gebied hebben onlangs besloten om in 1994 de belasting per cruisetoerist vast te stellen op 10 dollar.

Op Curaçao bedraagt de belasting nu 3,50 dollar per toerist. Dit tarief is vergelijkbaar met andere eilanden in de regio, zoals Aruba en St. Lucia. In plaats van de belastingen te gaan verhogen, is het volgens Jacky Voges veel belangrijker om de marketingstrategie aan te passen."De verplichte rondjes langs de cruisemaatschappijen eens per jaar zijn achterhaald. De informatiestroom moet continu gewaarborgd blijven", aldus Voges.

Begin 1994 gaat de CPA de Curaçaose haven promoten bij de *Florida Caribbean Cruiseshipping Organisation*. "Het is voor een cruisemaatschappij belangrijker om te weten wat ze voor hun geld terugkrijgen aan faciliteiten, dan dat ze weten hoevéél ze moeten betalen", aldus Voges.

Volgens Voges hoeft de CPA zich niets aan te trekken van het politieke besluit om de belasting op het cruisetoerisme te verhogen: "Wij zijn een naamloze vennootschap die zelfstandig het beheer voeren over de haven".

De vliegtuigen van de KLM waren in de eerste acht maanden (april tot en met november) van het boekjaar 1993/94 voor 73,5 procent bezet vergeleken met 70,8 procent in de overeenkomstige tijd van het vorige jaar. Het vervoer van passagiers nam toe van 2,13 tot 2,48 miljard tonkilometer.

AMIGOE FAXNUMMERS
Redactie: 674744
Advertentie: 674524

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag **5 januari 1994** des voormiddags om **11.00 uur,** zal ten kantore van ondergetekende, krachtens artikel 1203 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen, de openbare verkoop worden gehouden van:

Het tot 12 september 2046 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, bekend als Blok S, kavel nummer 72 van het verkavelingsplan BARBOUQUET, gelegen in het Tweede District van Curacao, ter grootte van 790 m2, nader omschreven in meetbrief nummer 189 van 22 mei 1986, met al het daarop gebouwde en al hetgeen verder daartoe door aard, bestemming of natrekking behoort.

De veilingsvoorwaarden zullen gedurende één week voor de veiling voor belanghebbenden ter inzage liggen ten kantore van ondergetekende en houden onder meer in dat executant van iedere bieder de overlegging van een garantie kan eisen als waarborg voor de betaling van de koopsom en kosten.

Mr F.E. Gijsbertha, waarnemer
van het vacante notariskantoor
Mr H.A. Sperwer,
Neptunusweg 18
Telefoon: 374377
Curacao
contactpersoon: mevr. K. de Boer.

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag **5 januari 1994** des voormiddags om **10.00 uur,** zal ten kantore van ondergetekende, krachtens artikel 1203 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen, de openbare verkoop worden gehouden van:

Het tot 5 juli 2022 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, bekend als blok D, kavel nummer 10, van het verkavelingsplan WESTPUNT, gelegen in het Derde District van Curacao, ter grootte van 342 m2, nader omschreven in meetbrief nummer 103 van 4 mei 1962, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als WESTPUNT NUMMER 168 en al hetgeen verder daartoe door aard, bestemming of natrekking behoort.

De veilingsvoorwaarden zullen gedurende één week voor de veiling voor belanghebbenden ter inzage liggen ten kantore van ondergetekende en houden onder meer in dat executant van iedere bieder de overlegging van een garantie kan eisen als waarborg voor de betaling van de koopsom en kosten.

Mr F.E. Gijsbertha, waarnemer
van het vacante notariskantoor
Mr H.A. Sperwer,
Neptunusweg 18
Telefoon 374377
Curacao
contactpersoon: mevr. K. de Boer.

AGENDA

: 8000/11
WEER: 8222/11
:
NTRALE: 8845
AAL: 8900/7446/14
ARDENTEHUIS: 8350

ARE BIBLIOTHEEK
tijden voor het publiek:
van 14.00-18.00 uur; dinsdag, en donderdag van 08.00-12.00/ 00 uur; vrijdag van 08.00-12.00/ 7.30 uur.
van 14.00-18.00 uur en vrijdag 17.30 uur.

KANTOOR
tijden)
koop
(tel.: 8508): maandag t/m donderdag 07.30/12.00-13.30-17.00 uur; 07.30-12.00/13.30-16.00; zaterdag gesloten.
(tel.: 8214): maandag t/m vrijdag 30-12.00/13.00-16.00 uur; gesloten.
Postspaarbank, Giro Betaalkaart)
en Rincon: maandag t/m 07.30-12.00/13.00-16.00 uur; gesloten.

CLUBS
H. van Bommel, tel.:
dag 12.00 uur - Restaurant

HUIS LVV
maandag t/m vrijdag van 06.00- verband met planning van te slachtdieren bij keurmeester

ARTS
24-A, Antriol)
maandag, woensdag en 13.30-14.30 uur; spreekuur te donderdag van 17.00-17.30 ...kantoor. ...gelieve tel.: 4255 te 7655.

DIERENASIEL
Shelter Foundation
(tel.: 4989)
maandag t/m zaterdag van 15.00-17.00 uur.

BEZORGING
Carolina, Blvd. J. Abraham 15, 18.00 uur tel.: 8342).

Info vaak onnauwkeurig en onjuist

Bonaire overspoeld met info-bladen voor toerist

= door Hubert Linkels =

KRALENDIJK — Met de begin januari uitkomende *Bonaire..... Now* van uitgever Billy Jonckheer beschikt Bonaire over een zevental boekjes die alle ten doel hebben de buitenlandse toerist voldoende informatie over het Flamingo-eiland te verschaffen. Het is echter maar weinigen gegeven een aanvaardbare en objectieve, maar vooral concrete informatie te verstrekken. *Bonaire Nights* is voorlopig de laatste van deze toeristische bladerenlawine.

De oudste en meest bekende is de *Bonaire Holiday*, die wordt uitgegeven door Holiday Publications en wordt op Bonaire vertegenwoordigd door Christie Dovale. Een blad, dat in het algemeen voldoende en vooral *up to date* informatie verschaft. De presentatie van het roze blaadje noodt de toerist echter niet tot inzage.

Ook de Tourism Corporation Bonaire (TCB) heeft een eigen Bonaire informatiefolder. Naast elke algemene mededelingen, voornamelijk bestemd voor gasten die accommodatie zoeken. De advertentieloze TCB-informatie is uitgebreid, ter zake doende en correct.

Wie zijn keuze nog niet heeft bepaald, kan weer een ander foldertje pakken. Nu de *Check this Out; Island activities and more*, dat wordt uitgegeven door Ditmar Productions n.v. Bonaire. Het bestaat uit louter advertenties en Ditmar pretendeert daarmee enige informatie aan de toerist te geven.

Bijna een jaar geleden werd de *Bonaire Affair* op de markt gebracht. Uitgegeven door Bonaire Affair n.v. Het blaadje geeft wel wat informatie, maar is inmiddels duidelijk aan een tweede editie toe.

Afgelopen woensdag verscheen de zevende loot. Een tweelingzusje van de *Bonaire Affair*. Zelfde grootte, zelfde *lay out* en zelfde fotografen. Twee volkomen, maar dan ook compleet identiek blaadjes. Wat echter de *Bonaire Nights* duidelijk onderscheidt van de rest is de onvolledigheid in informatie. Het is duidelijk dat het blaadje in de 'algemene informatie' uitsluitend die bedrijven vermeldt die geld op tafel hebben gelegd voor een advertentie elders in het blaadje. Voorbeelden te over.

Het blaadje wordt ingeleid door de gedeputeerde van Toerisme, Ramoncito Booi, met een foto uit de jaren zeventig, die clichématig opmerkt dat 'Bonaire wel een nog steeds slaperig en klein eiland lijkt, maar waar de bevolking zich geheel wijdt aan milieubescherming en onderwijs.

Ook wijst het blaadje de toeristen de weg naar Bonaire hoogste punt: de *Mount Brandaris*, gelegen op *1720 miles* van New York, *50 miles* van Venezuela en *86 miles* van Aruba. Waar die Brandaris dan gesitueerd is op het eiland staat nergens. Bij de algemene informatie staan zes autoverhuurbedrijven vermeld. Bonaire heeft er echter vijftien. Bedrijven die een verhuurkantoor hebben in de hotels of in de stad worden evenmin vermeld.

Aan banken is het ook niet druk bezaaid in de stad. Onder het kopje *banking* staat dat er een lokale bank is die ook internationale transacties doet. Dat is de Maduro & Curiels Bank. Dat er op Bonaire ook nog de ABN-AMRO Bank, de Interbank, de McLaughlin Bank en de Banco di Caribe te vinden zijn, wordt angstvallig verzwegen.

Hetzelfde geldt voor *Real Estate*. Sunbelt Realty wordt genoemd, maar waarom in de 'informatie van algemeen belang' de drie andere *real estate*-kantoren niet worden vernoemd is de vraag.

De winkels zijn op zondag dicht op Bonaire, is de algemene informatie van *Bonaire Nights*. En Joke Minimarket dan? En Montacatini en Playa Minimarket?

Ook de officiële feestdagen worden vermeld met de mededeling dat dan alles dicht is. Welke die officiële dagen zijn? *Bonaire Nights* weet het: de dag na het carnaval, tweede Paasdag en Rincondag. *Bonaire Nights* is geen echte aanwinst voor Bonaire.

■ *Opnieuw is er een toeristen-informatieblaadje op de markt gekomen. Het is* ***Bonaire Nights***, *dat uitgegeven wordt door de Amerikaan Douglass Markus en op Bonaire wordt vertegenwoordigd door Susan Swygert. Het informatieboekje is het vierde in de serie die Markus uitgeeft. Al eerder op de markt waren* ***St Maarten Nights, Curaçao Nights en Aruba Nights.***
Afgelopen woensdag werd het boekje geïntroduceerd in de kring van Amerikanen die sterk betrokken zijn bij de toeristische commercie op Bonaire. Het boekje is er een van de velen en verschilt weinig van andere publicaties op dit gebied.
Op de foto vlnr uitgever Douglass Markus, hoofdredacteur Stephen Troter en Bonaire-vertegenwoordigster Susan Swygert.

250 Petities niet afgewerkt

Landsambtenaren krijgen meer aandacht van CPBZ

KRALENDIJK—Verschillende hoofden van landsdiensten hebben deze week vergaderd met twee vertegenwoordigers van Personeelszaken van de centrale regering. Tijdens de gesprekken werd een inventaris opgemaakt van de positie die landsambtenaren op Bonaire innemen. Van de zijde van het Centraal Bureau Personeelszaken (CBPZ) werden inlichtingen verstrekt over verschillende ontwikkelingen binnen de overheid die tot een betere efficiëntie moeten leiden.

Het was een vruchtbare bijeenkomst, want afgelopen woensdag werd duidelijk, dat er ongeveer 250 gevallen van promotie, rechtspositie en andere gevallen van landsambtenaren op Bonaire op afhandeling op Curaçao wachten. Het doel van het bezoek van de twee functionarissen van het CBPZ was om meer attentie te besteden aan de problemen en wensen van de landsambtenaren. In de toekomst zullen deze bezoeken met een grotere frequentie worden uitgevoerd. Dit is een gevolg van het laatste bezoek van staatssecretaris mr. Luciën Arrindell aan Bonaire.

Inmiddels is geconstateerd dat er weinig gevolg is gegeven aan diverse verzoeken die van Bonaire zijn uitgegaan. Dat wil niet altijd zeggen dat de verzoeken niet in behandeling zijn genomen of dat de desbetreffende minister geen beslissing genomen zou hebben. Vaak blijkt, dat het bericht van de genomen beslissing niet op Bonaire arriveert.

Gedeputeerde Ramoncito Booi:

Privatisering Selibon gaat van een leien dakje

KRALENDIJK — De privatisering van de Reinigingsdienst Selibon per 1 januari 1994 zal volgens ... verlopen. Duidelijke afspraken tussen overheid, vakbond en werknemers moeten de rechtspositie van de werknemers garanderen wanneer zij na verloop van tijd overgaan van arbeider in overheidsdienst naar employee van een geprivatiseerde onderneming. Dat was de algemene tendens in de uitleg van gedeputeerde Booi tijdens de eilandsraadsvergaderingen over de Selibon.

De vuilnisverwerkingsdienst Selibon is volgens gedeputeerde Booi een van de belangrijkste diensten. Mede doordat er duidelijke raakvlakken zijn met de keuze van het toerisme als economische ontwikkeling. Niet slechts het functioneren van de Selibon valt daaronder, maar talrijke andere punten. Booi benadrukte dat het beleid van het Bestuurscollege vooral gericht was op de preventie van vervuiling.

"Wij moeten weer terug naar goede gewoonten. Boodschappen doen met onze eigen boodschappentas. Niet meer vier of vijf wegwerp plastiek zakken gebruiken. Ook zullen we paal en perk moeten stellen aan het weggooien van lege bierflessen langs de weg."

Naar de mening van Booi zou een privatisering van de Selibon bijdragen aan een schoner Bonaire. Dat was de voornaamste reden dat het privatiseringsbeleid voor deze dienst was doorgezet.

"Dat brengt echter wel met zich mee, dat de dienst onder een hooggekwalificeerde leiding zal moeten staan. Daarvoor is de Europees Nederlandse gepensioneerde Louwman aangetrokken, die het komende jaar de dienst op poten zal zetten. Hij leidt dan tevens een Bonaireaanse ... op ... het Bestuurscollege ... aangetrokken. Dat ... gedeputeerde Ramoncito Booi in de eerste ronde van de eilandsraadsvergadering.

Prins over jaren 50 tegenover Alden Hatch:

Financiele situatie Oranjes dwong Bernhard tot ingrijpen

HAARLEM - De financiële positie van de Oranjes was in de jaren vijftig zo ongunstig, dat prins Bernhard zich genoodzaakt zag maatregelen te treffen. Dat meldt het Haarlems Dagblad vrijdag.

Bernhard zou zich met name grote zorgen hebben gemaakt om de hoge successierechten bij het overlijden van Wilhelmina, Juliana of hemzelf. Hij sloot een levensverzekering af op koningin Wilhelmina af om na haar overlijden de aanslagen te kunnen betalen.

De vermeende "rijkdom" van de Oranjes bestond volgens de prins namelijk vooral uit dingen die niet verkocht konden of mochten worden. In 1972 is en grondwetswijziging aangepast ... geweest om de familie meer armslag te geven.

Het Haarlems Dagblad zegt haar verhaal te baseren op uitspraken die prins Bernhard in 1961 heeft gedaan tegenover de Amerikaanse schrijver Alden Hatch. De auteur sprak met Bernhard ten behoeve van diens biografie "Prins Bernhard, zijn plaats en functie in de moderne monarchie", die in 1962 is verschenen.

Een ... van de gesprekken ... overleg met ... nooit in de biografie terecht gekomen. De oorspronkelijke geluidsbanden, manuscripten en correspondentie tussen Hatch en Soestdijk zijn volgens het Haarlems Dagblad echter te vinden in de universiteit van Florida, in de stad Gainsville.

De Rijksvoorlichtingsdienst kon vrijdagmiddag geen commentaar leveren.

Fruitbomen te koop bij LVV

KRALENDIJK — De dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV) heeft een aantal geënte fruitbomen geïmporteerd uit de Verenigde Staten voor verkoop aan de lokale bevolking.

Het gaat om een variëteit van mango, grapefruit, tangerine, lamunchi en twee soorten sinaasappel. Deze fruitbomen zijn alle geschikt voor bodem en klimaat in de Nederlandse Antillen, volgens de Universiteit van Florida.

Import van geënte fruitbomen uit de Verenigde Staten biedt verschillende voordelen. De selectie van onder- en bovenstam berust op jarenlange ervaring en deskundigheid. Ze garanderen een betrouwbare productie onder lokale omstandigheden. ... deze planten ... tegen ziekten en plagen. ... bij de LVV (Kaya ...) ... planten ... te zoeken. Een mangoplant kost dertig gulden en voor een sinaasappel, grapefruit, tangerine- of lamunchiplant wordt 25 gulden gevraagd. Bij aankoop ... LVV alle informatie ... de fruitbomen.

De LVV is ... maandag tot en vrijdag ... van 07.00 tot 12.00 ... 13.00 tot 16.00 uur.

PINEAPPLE ESTATE
Stijlvolle Woningen TE KOOP
tegen betaalbare prijzen vanaf NAf. 249,000
1. Privé terrein
2. Beveiliging
3. Zwembad
4. Landscaping
5. Centraal Gelegen
Voor Vrijblijvende Informatie Bel:
New Winds Holding N.V.
Salinja nst. 186
Tel.: 603426 - 658868 - 658918
Fax: 658828

PLAYA FORTI RESTAURANT
Iedere zondag tussen 1 en 4 uur 's middags kunt u genieten van
Kaha di Orgel
Muziek
terwijl u voor slechts fl. 17,50 lekkere à la parilla kunt eten met GRATIS een glas wijn erbij.

De echte Indonesische Rijsttafel f. 12,50 p.p.
bestaat uit:
rijst, sajoer, kip, vlees, saté, sambel telor, sambel goreng, frietjes, atjar, kroepoek, en sambel.
Ook hebben wij Bami Goreng en Petjel met lontong.
Af te halen vanaf 12 uur bij
Familie Kerger
Canadaweg 9 - Telf.: 683459

VAKANTIE/EINDEJAARS SPECIAL!
BIJ DE ULTIMATE DIVE STORE
voor slechts f 350,= kan je nu je Padi o/w duikbrevet halen.
Voor meer info: 368301 - 379487

Bij kontante aankoop van een brother
ontvangt U **40% korting** en **f.200,-** voor Uw oude naaimachine.
Ook hebben wij 2e handse naaimachines vanaf **f. 150,-**
HENRIE SALES AND SERVICES
Rio Canario Tel. 373143-373119

Kaarsenkransjes en kaarsen
Bon Aparte
George Madurowég 21a

Ontvangen schoenen
"Jasmin" en
"Bandolino's"
a.s. zondag zijn wij ook open van 10 tot 2 uur.
Lilou
Caracasbaalweg
Tel.: 613496

CARTOUCHE
Kaya Kiwa # 8 * Tel: 378282
ZATERDAG KOOPAVOND
Mist u nog een klein detail in kerstsfeer of misschien nog een kado?
Kom eens even langs!
Speciale openingstijden: za 9 - 12 en 3 - zo 10 t/m 3 uur
Adres: Kaya Kiwa 8 tel. 378282

Chow-Chow puppies TE KOOP
9 weken oud.
Ingeënt en ontwormd.
tel: 687119

OPPASHUIS GEZOCHT
voor februari 1994
A. DURAND
Arts-Asst. SEHOS
Tel.: 375185

De Swart Real Estate
Cas Coraweg 125, Tel: 367330
Fax: 367330 Curaçao N.A.
TE HUUR
WOONHUIZEN
met 4 of 3 slaapkamers te Janthiel.
Fl. 2000,- per maand.

LANDHUIS BRIEVENGAT
Elke zondag **geopend**
vanaf 5.00 uur om het landhuis te bezichtigen.
Happy Hour van 18.00 - 19.30 uur
Live Muziek van **"Chips"**
vanaf 19.00 - 24.00 uur
Elke **laatste zondag** van de maand
Folkloristische dansshow van 5.00 - 6.00 uur.
Tevens verkoop van souvenirs en lekkere hapjes.
Iedereen is van harte welkom!!!

Arby's
GEVRAAGD
EEN SUPERVISOR
Gelieve te solliciteren bij:
Ontarioweg nr 6 van 3.00 -5.00 uur

TE KOOP
WEGENS VERTREK
EIKEN WANDMEUBEL
DRIE-DELIG
Zithoek, bestaande uit 2 twee zits bankjes + stoel, 1 eiken salontafel
Tel.: 684966

HUISWERKINSTITUUT INZICHT
Was vanwege een technische storing bij SETEL
NIET BEREIKBAAR
Huiswerkproblemen?
Studiebegeleiding nodig?
Slecht rapport?
Huiswerkinstituut **INZICHT** biedt hulp aan leerlingen van alle schooltypen.
Er is nog plaats voor een beperkt aantal leerlingen.
Inlichtingen: 692458

BLITZE KERSTKADO'S voor TIENERS,
jongens en meisjes en zich jong voelende volwassenen.
o.a. **T-SHIRTS** 100% katoen, Unisex, verschillende prints.
BEACHSLIPPERS, SHORTS, SHORTSETS, HAARBANDJES, BEACH-DRESSES, TEASERS enz. enz.
THE BLITZ
Tel.: 377234 -
S.b.N. Doormanweg 37
nst. Effe Anders -
t/o Centrum Supermarket

HOEDEN - HOEDEN - HOEDEN - HOEDEN - HOEDEN
BIJOUXCollection
...the bijou experience
(voorheen Final Touch) Gomezplein no. 38
HOEDEN HOEDEN HOEDEN HOEDEN HOEDEN
20% korting op hoeden.
Open van 9 - 6 uur non stop.
Wij accepteren Kompa Leon, Visa, Diners, etc.
Zondag open van 9 - 1 uur.
HOEDEN - HOEDEN - HOEDEN - HOEDEN - HOEDEN

De lekkerste ROTIE'S
pom, pastei, bamie, nassie, chin. kip, ger. kip, ger. varken, moksie moksie, br. bonen, bloedworst kunt u elke zondag tussen 12 en 4 uur bij ons krijgen.
Vraag naar het gerecht van de week
Koraal Partier kav. 87
Tel: 674103

FORTKERK
zondag 19 december 9.30 uur v.m.
vierde advent
viering van de heilige doop
evangelielezing Matth. 2:18-25
voorganger ds H.J. Eggink
onderwerp:
"de nachtmerrie van de timmerman"
Matth. 2:18,19

Venezuela & Bonaire
Caribbean Christmas Cruise
24 - 28 december
Come join us for a Christmas with a difference!
Festive fun & frolics aboard sailing ship "Insulinde".
Delicious crew, experienced cuisine and a fine sailing adventure to the "Bounty" Islands.
Cabin & almost all meals, snacks etc.: $ 385 p.p.
Call "Insulinde" 601340 or Peter 371757

Elegant, vrouwelijk en prettig aan uw lichaam, natuurlijk met een goede strapless b.h.'s, bodyshapers, corselet en panty van Lissard, Celine
en
Vergeet niet! Op 23 en 30 december zijn wij geopend tot 8 uur 's avonds.
sulisa
Adres: Kaminda ... Tel.: ...
de straat schuin tegenover McDonald Salinja

SURINAAMS ETEN
Voor lekker Surinaams eten moet u aan de **Rooseveltweg 133** t/o de Antillen wezen (Sta. Maria)
Zondag van 12 - 4 uur
O.a. verkrijgbaar
Moksi-Moksi, Roti Bami, Nassi, Pom, etc.
Ook catering.
Tel. 685679

FOR SALE BY OWNER
MASERATI BI TURBO (TWIN-TURBO)
2.5 L, V-6, all available, original options. Red with tan leather/suède interior. Superb condition.
For information: Call 655207 (serious inquiries only please)
Ceresstraat 10, Curaçao.

schildersbedrijf
Perfect
De huisschilder van huis uit.
Tel: 601766 - 369127
Fax: 369127

OPEN AVOND
Academie Louman geeft informatie over opleidingen op CURAÇAO voor
schoonheidsspecialiste
visagie (make-up)
manicuren (nagels)
U bent van harte welkom op 20 december 1993 van 19.00 - 23.00 uur in het M.T. "De Vijf Glaesen" ... Pietermaai ...
Pelara Curacao. KOMT ALLEN!

RANDY MOTORS N.V.
#1
Heeft te koop
Toyota Starlet Mitsubishi Lancer
Toyota Tercel Suzuki Jeep
Toyota Crown
Tel. 658808, 658918, fax: 658828, 617352
Salinja nst #186, Salinja ...

TE KOOP AANGEBODEN
WOONHUIS
Grote woonkamer met split-unit airco.
Twee ruime slaapkamers, douche en keuken op 1000 m² huurgrond.
(Huurprijs ANG 180,- per jaar).
Gelegen vlakbij Winkelcentrum Jan Noorduynweg.
VRAAGPRIJS ANG 58.500,-
Voor meer Informatie: **601634**

Tuin schoonmaken
Vuil wegbrengen
Planten verzorgen
Tel. 689784

SPECIALE AANBIEDING
TOT EIND VAN HET JAAR VAN
BLOEMPOT'S book-toy & giftshop
het speelgoed- en boekenparadijs waar de kerstman al zijn inkopen doet.
10% korting op alle speelgoed
10% korting op alle kinderboeken
bij aankopen boven f 50,-
Bovendien bij aankopen boven de f 50,-
een prachtig Kerst T-shirt kado!
BLOEMPOT'S book-toy & giftshop
het leukste speelgoed- en boekenparadijs
aan de Zuikertuintjeweg
A.s. zondag 19 december GEOPEND
van 9.00 - 1.00 's middags voor al uw kerstinkopen!

TE HUUR
van ... per ...
voor vakantie ...
RUIM 2 PERSOONS APPARTEMENT
met airco
Centraal gelegen
Afl. 80,- per dag
Tel.: 612984

UW KLACHT ... ONZE ZORG!
VOOR EEN COMPLETE VOETVERZORGING, GEBRUIKT U
GEHWOL
Distributeur : Lindberg Commercial (Curaçao) N.V.
Tel.: 678544

Home & Garden
LAAGSTE PRIJZEN
in tuinmeubelen en parasols
Sta. Catharina 3-A
Tel.: 678645
ZONDAG OPEN DAG

...bezorgdheid over geweld op school

...merikaan schenkt half ...iljard voor onderwijs

...HINGTON - De ...rikaanse filan... ...p Walter Annen... ...stelt vijfhonderd ...oen dollar (bijna ...miljard gulden) ter ...chikking om, als ...rdeel van de strijd ...n het toenemende ...eld, het onderwijs ...ijn land te ver... ...uwen. Het is de gro... ...te gift die in een ... voor dit doel ...dt aangeboden. ...enberg, een miljardair ...als uitgever van tv- en ...re bladen zijn fortuin ...aarde, zei tijdens de ...ntatie van zijn schen... vrijdag in het Witte ... dat hij zich grote ...n maakt over het ...oudelijke geweld dat ...hare scholen in de ...nigde Staten teistert. ...moest steeds over tal... jonge mensen lezen, ... met messen en pis... ... zijn bewapend en ...even van hun leraren ...egen. Uitiendelijk ver... ...igt dat onze Ameri... kaanse 'way of life'", aldus de 85-jarige zoon van een joodse immigrant uit het voormalige Duitse oost-Pruisen.

De Amerikaanse president, Bill Clinton, aanwezig bij de ceremonie, reageerde opgetogen: "Het geld komt als geroepen." De president voert campagne tegen het geweld in de Amerikaanse samenleving. De bijdrage van Annenberg wordt over vijf jaren uitgesmeerd. Het geld wordt gegeven aan met name openbare scholen en instellingen die proberen de slechte prestaties van hun Leerlingen te verbeteren en het geweld onder de scholieren terug te dringen.

De filantroop kwam in het Guiness book of records na de schenking van zijn kunstcollectie aan het Newyorkse Metropolitan-museum. Hij was ambassadeur van de VS in Londen.

FINANCIEEL NIEUWS

Dow Jones hoger

NEW YORK - Op de effectenbeurs van Wall Street zijn de aandelenkoersen vrijdag flink gestegen. "Triple wichting", het gelijktijdig aflopen van drie soorten optiecontracten, zorgde voor een constante stroom koopOrders, waardoor de Dow Jones-index uiteindelijk 25,43 punten aantrok op 3751,57.

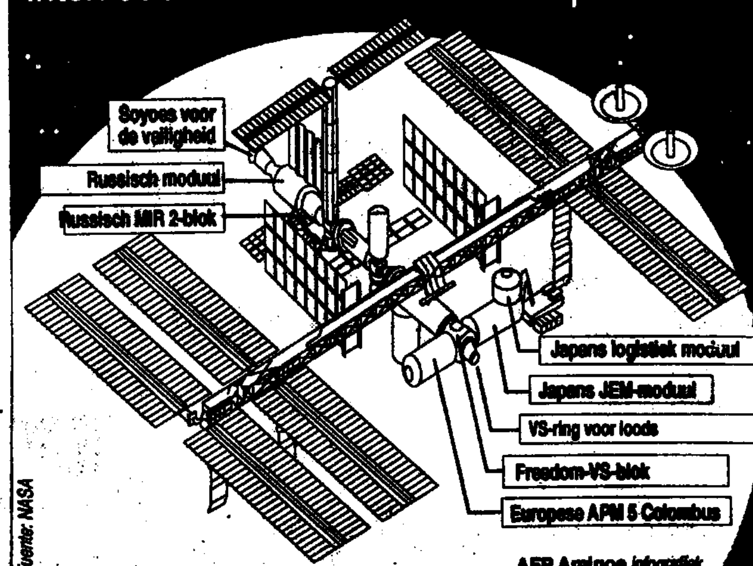
De aandelenkoersen werkten zich vrijdag zeer geleidelijk naar een hoger slot. Vooruitlopend op de gelijktijdige expiratie van termijn-, index- en aandelenopties werd de stijging al ingezet. De uiteindelijke afwikkeling gaf de koersen opnieuw een duw in de rug. Veel beleggers, die hadden gespecuLeerd op een terugval van de aandelenkoersen door middel van de aankoop van opties, zagen zich genoodzaakt zich alsnog in te dekken. Een andere factor die beleggers stimuleerde was de vaste obligatiemarkt.

Er werd op Wall Street fors gehandeld; liefst 347 miljoen aandelen verwisselden van eigenaar tegen 285 miljoen op donderdag. Fondsen die goed in de markt lagen waren IBM en General Motors. GM kondigde een aandelensplitsing aan, hetgeen door beleggers als positief werd ervaren.

DOLLAR

In de koers van de Amerikaanse dollar trad in New York weinig verandering op. De *"greenback"* noteerde Nf 1,9120 tegen Nf 1,9105 bij het slot op de wisselmarkt in Amsterdam. De Amsterdamse valutamarkt was overigens weinig inspirerend; de dollar zakte er vrijdag iets weg. De slotkoers donderdag bedroeg namelijk Nf 1,9150.

De dollar is zwakker doordat de Bundesbank de rente niet heeft verlaagd. De Amerikaanse munteenheid reageerde niet op de stijging van het aantal in aanbouw genomen huizen in de Verenigde Staten in november met 3,9 procent. "De stijging is veel sterker dan verwacht", aldus een handelaar, "maar de valutamarkt is zeer dun". In verband met het naderen van Kerstmis hadden veel kantoren hun deuren al gesloten.

De VS, Rusland, Europa en Japan zijn het met elkaar eens geworden over het lanceren van een gezamenlijk ruimtestation: R-Alpha. Dit moet in 2002 gelanceerd kunnen worden. Met ingang van 1997 zal men met de bouw van het ruimtestation gaan beginnen. Met elkaar is afgesproken wat iedere aandeel in het project is.

Scepsis bij Philipsmensen over nut van 'klantendag'

EINDHOVEN - Een aantal werknemers van Philips is "behoorlijk sceptisch" over het effect van de zogenoemde *customer day* die het elektronicaconcern voor begin volgend jaar heeft belegd.

Uit de voorlopige resultaten van een onderzoek door de Centrale ondernemingsraad blijkt dat ruim de helft van de bijna vierhonderd OR-leden "grote vraagtekens" zet bij het vervolg op de eerste klantendag, zo meldt de Philips-Koerier van deze week. Tijdens die eerste *"customer day"* in januari 1992 riep Philips-president Jan Timmer via een satelliet-televisieverbinding zijn personeelsleden op vooral klantvriendelijker te werken.

Zestig procent van de ondervraagde OR-leden heeft die dag als positief ervaren, maar op de vraag in welke mate de met *customer day* beoogde veranderingen op dit moment zijn gerealiseerd, antwoordde vijftig procent met "niets". Nog eens dertig procent heeft "geen veranderingen" kunnen vaststellen. Hun kritiek slaat onder meer op de kosten welke aan de dag zijn verbonden.

...Europa: Nog ...tienduizend ...n verdwijnen

...JS - Het Ameri... ...computerconcern ... volgend jaar in ...nog eens tiendui... ...nen schrappen. ...eft een woordvoerder ...M in Europa, Joerg ...nann, vrijdag meede... Ook dit jaar wordt ...tal arbeidsplaatsen ...onderneming binnen ...al met tienduizend ...erd. De banenre... ...maakt deel uit van ...rlies aan arbeids... ...van 35.000 wereld... ...IBM in juli aankon... ...het automatiserings... ...n, dat al twee jaar ...en flink reorganiseert, ...dit jaar in Europa ...bieden aan 77.000 ...n. Eind 1991 lag dat ...op 110.000. Wereld... ...naar verwachting ...medewerkers in

Na Sinterklaas is het de beurt aan de Kerstman om de brave kinderljes en ouderen te verwennen met cadeautjes. In Europa zijn Frankrijk en Duitsland de twee landen waar het meeste geld wordt uitgegeven aan speelgoed. Dit volgens een onderzoek gehouden door Louis Harris en Toys 'R' Us.

Voor eerst China-delegatie in Taiwan:

Vierde overlegronde over betere relaties

TAIPEI - Voor het eerst brengt een officiele delegatie uit de Volksrepubliek China een bezoek aan Taiwan. De delegatie is vrijdag in Taipei aangekomen en zal gesprekken voeren met Taiwanese functionarissen over de mogelijkheden om de betrekkingen tussen de twee China's te verbeteren.

Taiwanese voor- en tegenstanders van hereniging van het eiland met China protesteerden op de luchthaven bij de aankomst van de delegatie. De tegenstanders riepen om onafhankelijkheid van Taiwan. De volksrepubliek en Taiwan hebben elkaar nog niet erkend, maar voeren sinds april gesprekken over een eventuele toenadering. Het komende overleg is de vierde gespreksronde tussen beide landen en is de eerste op Taiwanese bodem. De gesprekken beginnen zaterdag en zullen vijf dagen duren. Eerdere gesprekken in Singapore en in China leverden geen doorbraak op.

Het is voor het eerst sinds anti-communistische Chinezen in 1949 naar Taiwan vluchtten en daar een "nationalistisch" regime installeerden, dat communistische functionarissen uit China officieel Taiwan bezoeken.

Nieuwe bepalingen tewerkstellen buitenlanders

Moskou gaat binnenkomst van migranten controleren

MOSKOU - Rusland heeft vrijdag bij presidentieel decreet immigratietoezicht aan alle grenzen ingesteld en nieuwe bepalingen uitgevaardigd voor het tewerkstellen van buitenlanders.

De Immigratiedienst zal toezicht gaan uitoefenen op de binnenkomst van buitenlanders en asielzoekers door hun identiteitspapieren te controleren en asielaanvragen direct te onderzoeken. Volgens het persbureau Itar-Tass zullen Russische bedrijven die niet-Russen in dienst willen nemen voor een werkvergunning een bedrag moeten betalen gelijk aan het minimum maandloon. De maatregelen lijken bedoeld om de stroom in te dammen van mensen uit andere vroegere Sovjetrepublieken die werk of asiel zoeken in Rusland.

Kennelijk wil de regering zo verzoeken om scherpere beperking voorkomen die te verwachten zijn van de ultranationalistische leider Vladimir Zjirinovski die het in de jongste verkiezingen veel beter deed dan verwacht. Op het ogenblik is er geen politiepost of douanetoezicht op vluchten tussen Rusland en Kazachstan. Wel zijn er inmiddels posten opgericht aan de grenzen met de meeste andere republieken.

Geen verdere aantasting natuurlijk milieu:

Haags fiat voor vijfde landingsbaan van Schiphol

DEN HAAG - Het Nederlandse kabinet heeft vrijdag gekozen voor aanleg van een vijfde baan op de luchthaven Schiphol. De baan komt ten westen parallel te liggen aan de Zwanenburgbaan. Met zijn keuze denkt het kabinet te voldoen aan zijn eerder geformuleerde uitgangspunt dat Schiphol moet uitgroeien tot een belangrijke luchthaven (Mainport), terwijl de milieubelasting tegelijkertijd niet groter wordt.

De nieuwe baan moet in 2003 in gebruik worden genomen. Voor die tijd zal de bestaande Zwanenburgbaan ook vanuit het zuiden worden gebruikt en zal de Kaagbaan worden verlengd.

De totale kosten van de uitbreiding bedragen ongeveer dertig miljard gulden. Voor een groot deel zijn die al opgenomen in al bekende plannen.

De luchthaven zelf draagt ongeveer zeven miljard gulden bij. Volgens minister Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat gaat het vooral om aanpassing van het banenstelsel. Die investeringen ziet zij als "de sleutel" tot verbetering van de luchthaven. De nieuwe Zwanenburgbaan gaat ongeveer een half miljard gulden kosten. Het kabinet heeft voor infrastructurele werken zo'n zeventien miljard gulden uitgetrokken. Daarbij ligt de nadruk volgens Maij op voorzieningen voor het openbaar vervoer.

Kohls Algemene thuis-verpleging wet opgehouden over verdeling lasten

BONN - De Duitse ... Bondsraad heeft vrijdag het plan van bondskanselier Helmut Kohl verworpen voor een nieuwe, verplichte verzekering die de (thuis-)verzorging moet garanderen van langdurig hulpbehoevenden.

De christelijk-liberale regering van Kohl wil dat het name de werknemers betalen voor de nieuwe volksverzekering. De Bondsraad in Bonn is het daarmee niet eens. In de kamer, de vertegenwoordiging van de zestien deelstaten, beschikt de sociaal-democratische SPD over een meerderheid, in tegenstelling tot de Bondsdag, vergelijkbaar met de Tweede Kamer. Daar is de wet vorige week al aangenomen. De SPD is voorstander van de maatregel, maar pleit voor een gelijke verdeling van de lasten tussen werkgevers en werknemers.

...lgemene stemmen aanvaarde resolutie:

...willen einde export ...s-gevaarlijke mijnen

...YORK - De Verenigde Naties (VN) hebben ...eroepen tot een ...wijd verbod op de ...van tegen per... ...gerichte land... De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN) nam ...unaniem zo'n ...aan.

...nigde Staten (VS) ...direct daarna een ... 44 landen die ...produceren, met het ...oor drie tot vijf jaar ...verbod af te kondigen ...vens vroeg Was... ...om hun medewer... ...het ontwikkelen van een regeling om de verspreiding van landmijnen tegen te gaan. De VN-resolutie, die niet-bindend is, werd aangenomen zonder stemming. Daarin wordt de VN-secretaris-generaal gevraagd om voorstellen te doen voor verdere maatregelen.

De Algemene vergadering stemde vorige maand al in met een door Europa opgestelde verklaring waarin VN-organisaties worden verzocht mijnenopruiming in hun programma's op te nemen. Deze wapens veroorzaken vaak nog enorme problemen, verminking en schade, lang nadat een oorlog is afgelopen.

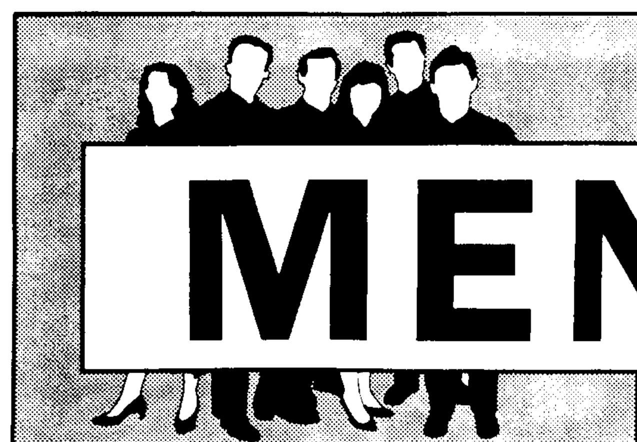
Europese Unie gaat staalsector saneren

BRUSSEL - De ministers van Industriezaken van de Europese Unie hebben vrijdag de weg geeffend voor een vergaande sanering in de staalindustrie.

Zij gingen ermee akkoord dat Duitsland, Italië, Spanje en Portugal subsidie verlenen aan enkele staalbedrijven in ruil voor capaciteitsreducties. Het Britse en Deense parlement moeten eerst nog geraadpleegd worden voordat het besluit kan worden bekrachtigd. Duitsland maakte om die reden een algeheel voorbehoud. De Belgische raadsvoorzitter, minister van Economische zaken Melchior Wathelet, tilde aan die reserves niet al te zwaar.

Het lang verwachte akkoord slaat op zes steundossiers die de ministers maandenlang hoofdbrekens hebben bezorgd. Het gaat om Sidenor en CSI (Spanje), Eko Stahl en Freital (Duitsland), Ilva (Italië) en Siderurgia Nacional (Portugal). Deze (staats)bedrijven moesten van de Unie-ministers capaciteit inleveren om in aanmerking te komen voor overheidssteun die nodig is voor een reorganisatie. Op die voorwaarde zijn hopelijk ook particuliere bedrijven bereid om hun produktiecapaciteit terug te schroeven.

Om de crisis in de Europese staalsector te verlichten moet ongeveer dertig miljoen ton ruwstaal produktiecapaciteit verdwijnen en twintig miljoen ton platte produkten. Het aandeel van de zes genoemde bedrijven, in ruil voor Nf 17 miljard gulden subsidie, is een kleine vijf miljoen ton.

MENSEN

Dit vers wil ik je schrijven

Jarenlang stond de doos bij haar op zolder, maar pas onlangs kwam Lenie Nebbeling uit Amersfoort ertoe om de inhoud goed te bestuderen. Het resultaat: een fotoalbum met familiekiekjes en een poezie-album met gedichten die ooit hebben toebehoord aan schilder Vincent van Gogh.

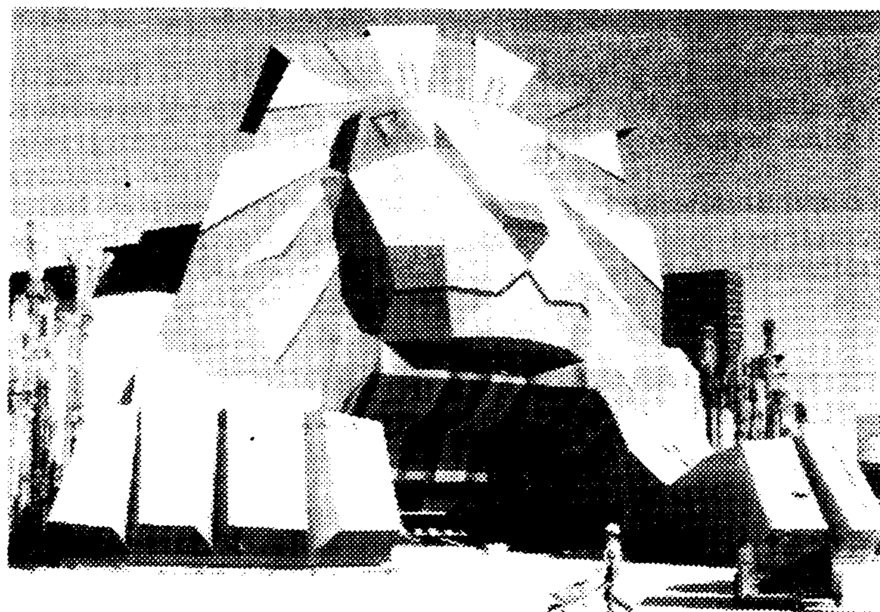
Directeur Ronald de Leeuw van het Amsterdamse Van Goghmuseum heeft de vondst bevestigd. Lenie Nebbeling, kleindochter van Vincent van Goghs zuster Elisabeth, had de museumconservator Louis van Tilborgh verzocht om het materiaal te onderzoeken.

Volgens De Leeuw had Van Gogh de gewoonte om vrienden en familieleden albums cadeau te geven waarin hij gedichten had overgeschreven die hij mooi vond. Het boekje, dat in Amersfoort werd gevonden, is vermoedelijk geschreven rond 1875 en was bestemd voor de zus van Vincent, Elisabeth.

Het Teylersmuseum in Haarlem bezit er een en het Van Goghmuseum heeft er vier. Het Van Goghmuseum heeft ooit het boek 'Poetry albums' uitgegeven over de vijf gedichtenbundels. "Maar van het bestaan van een zesde waren we niet op de hoogte", aldus De Leeuw.

■ *Politici vertellen vaak sprookjes. Zo ook Bill Clinton die hier betrapt wordt bij het vertellen van het klassieke gedicht A visit from saint Nicolas aan een groep kinderen op het Witte Huis. Vrijdag ontving Clinton 500 miljoen dollar van de filantroop Walter Annenberg voor het verbeteren van openbare scholen.*

■ *De MGM-leeuw maakt van de constructiewerker een dwerg. Het bijbehorende hotel en thema park opende deze zaterdag, is de grootste hotel-casino-combinatie ter wereld en kostte een miljard gulden. Het paradepaardje van Las Vegas heeft 5005 slaapkamers, 3500 gokmachines en een enorm oppervlak.*

O, een maagzweer

Onderzoekers hebben een verklaring gevonden waarom mensen met de bloedgroep O ongeveer tweemaal zo vaak **maagzweren** krijgen als andere mensen. De bacteriën die als veroorzakers gelden, richten zich volgens de wetenschappers bij voorkeur op cellen die aan hun oppervlakten voor de bloedgroep O specifieke antigenen hebben. Deze antigenen of bacterie-receptoren zijn op de rode bloedcellen en op de weefselcellen van de maagwand gevonden. Onderzoekers denken dat er ook een verband is met maagkanker.

De bacteriën, helicobacter pylori, hechten zich aan de antigenen en dringen zo langzaam in de cel. Dit proces verloopt zoals elke chronische infectie of ontsteking. De antigenen op cellen bij mensen met de andere bloedgroepen (A, B, of AB) hebben een andere chemische samenstelling en zijn voor de desbetreffende bacterie minder gevoelig. Thomas Boren van de Washington universiteit in Saint Louis (Missouri) maakte de onderzoeksresultaten bekend in het wetenschappelijk blad Science.

Er was eens een prinses...

Met het vertrek van **prinses Diana** uit het openbare leven komt een eind aan meer dan tien jaar uiterst modieuze glitter aan het bezadigde hof van koningin Elizabeth. Onderstaand een **chronologie** van de ontwikkeling van Diana van een schuchtere teenager tot een van de meest bewonderde vrouwen ter wereld.

Augustus 1980 - Kroonprins Charles begint zijn romance met Lady Diana Spencer, hulpje op een kleuterschool, tijdens een koninklijke bijeenkomst op het Schotse buitenverblijf Belmoral. In de loop van de herfst lekt het nieuws van de verkering uit naar de vraatzuchtige media die Diana meteen omarmen als een Engelse "roos zonder doorn" die een volmaakte koninklijke bruid zou zijn.

Februari 1981 - Charles doet een huwelijksaanzoek aan de 19-jarige Diana tijdens een diner bij kaarslicht op Buckingham Palace. De verloving wordt op 24 februari wereldkundig gemaakt. Diana draagt een strapless zwarte avondjapon tijdens haar eerste openbare optreden als koninklijke verloofde, waarmee ze een voorproefje geeft van de glitter die nog zal volgen.

29 juli 1981 - Het paar begint zijn huwelijk met een pompeuze trouwerij in de St Paul's Cathedral in Londen.

September 1981 - Nog maar een paar maanden na de trouwdag begint Buckingham Palace al zorgen te uiten over de aandacht voor de prinses in de media en riep, vergeefs, op tot wat meer privacy voor het pasgetrouwde stel.

December 1981 - Diana passeert Charles in opiniepeilingen over populariteit van leden van het koninklijk huis, wat haar voortdurende opmars markeert als mediaster.

Februari 1982 - Een krant publiceert met een telelens gemaakte foto's van een zwangere Diana die in een bikini zonnebaadt.

21 juni 1982 - Diana bevalt van haar eerste zoon, William, na een moeilijke zwangerschap.

1982-83 - Diana wordt angstig mager - later werd bekend dat ze lijdt aan de eetstoring *bulimia nervosa* en geruchten steken de kop op over een slecht huwelijk.

15 september 1984 - Diana baart een tweede zoon, Harry.

1986-91 - Terwijl het slechter en slechter gaat met haar huwelijk, steekt Diana haar energie in liefdadigheid. Ze besluit zich in te zetten voor het gevecht tegen aids, waarbij ze patienten gaat opzoeken en er niet voor terugdeinst hen aan te halen en de hand te schudden.

In 1987 brengen de kranten met veel details dat het huwelijk op de klippen gelopen is en beginnen ze te speculeren over de mogelijkheid van een scheiding. Nadat de echtelieden in toenemende mate eigen wegen waren gegaan, kwam de speculatie over een breuk weer op in 1991, toen de prinses 30 werd.

Juli 1992 - De biografie "Diana, haar ware verhaal", van de voormalige pulpbladverslaggever Andrew Morton onthult dat het koninklijk huwelijk beschadigd is en nauwelijks nog te herstellen.

Augustus 1992 - Kranten publiceren de tekst van een band van vermeende telefonische vertrouwelijkheden tussen Diana en een vriend.

November 1992 - Charles en Diana gaan zonder zichtbare emotie met elkaar om tijdens een bezoek aan Zuid-Korea, waarmee ze aantonen dat hun werkverhouding overleden is analoog aan hun persoonlijke verhouding.

December 1992 - Het paar gaat uit elkaar, maar naar verluidt hebben ze geen plannen om te gaan scheiden. Diana neemt zich voor door te gaan met haar liefdadigheidswerk en lijkt binnen de koninklijke familie te willen blijven, waarbij ze normaal gedurende een jaar haar plichten wil vervullen.

November 1993 - een boulevardkrant drukt beelden van Diana in een tijgerpakje af in een fitnesscentrum. Advocaten van de prinses dienen aanklachten in tegen de eigenaar van het sportcentrum en de krant.

December 1993 - Diana deelt, onder verwijzing naar de druk die de inbreuk van de media op haar leven betekent, toch nog tot veler verrassing mee dat ze zich op het eind van het jaar terugtrekt uit het openbare leven.

Passagiers redden vogels met star thulp

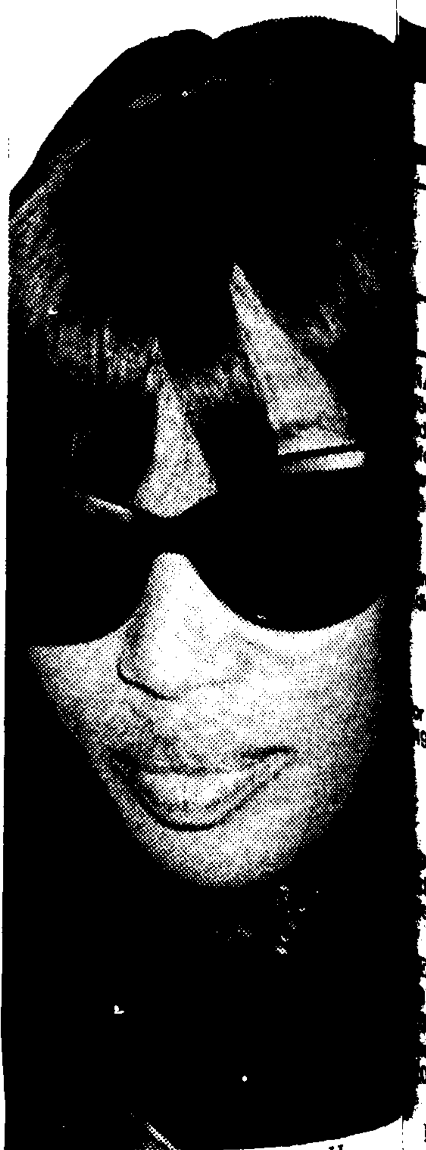
Gasten van het cruiseschip Columbus Caravelle hebben in het Chileense fjord Puerto Alert 1.000 zwarte zeevogels **het leven gered**.

Volgens touroperator Transocean Tours in Bremen, waren de vogels om onverklaarbare reden 's ochtends ongemerkt op het schip neergestreken. Een bemanningslid kreeg de dieren in de gaten door de indringende guano-lucht die zich door de Columbus verspreidde.

Een meereizende ornithologe herkende de vogel als een soort zeekoet en zocht reddingsmogelijkheden. Ze kunnen zeer slecht van vaste bodem opstijgen. Uiteindelijk kreeg ze een lumineus idee. Alle hens werden aan dek geroepen om de koeten handmatig in de lucht te werpen. Met deze vliegende start keerden ze terug in het leven.

■ *Phil Collins die zijn best doet in een Madonna-imitatie.*

■ *Naomi Cambell*

Your apartment or mine, honey?

Superfotomodel **Naomi Cambell** en U2-bassist **Adam Clayton** schijnen heel serieus aan iets moois te werken. Zij wil haar intrek nemen in het apartement in Central Park West dat naast het zijne staat. En dan wil ze de muur tussen hun twee woningen openbreken.

Kom je?

President Clinton heeft ex-Beatle **Paul McCartney** uitgenodigd voor een concert in het Witte Huis. Er is nog geen datum geprikt, maar men fluistert dat de onderhandelingen reeds sinds mei lopen.

Kunstdiefstal

Dieven hebben deze week kerken in Rome en Venetië bezocht en twee **schilderijen gestolen**. In Rome maakten zij een doek van Perugino (1448-1523) buit en verdwenen meteen enkele antieke tafels en religieuze kunstvoorwerpen. In Venetië verdwenen een vroeg werk van de 18e eeuwse meester Giambattista Tiepolo (waarde 2 miljoen). De politie gelooft niet dat de diefstallen verband met elkaar houden.

Hoed en stok

Charlie Chaplin's kenmerkende attributen, zijn bolhoed en zijn wandelstok, zijn onder de hamer gekomen. Voor 55.000 pond (ruim 150.000 gulden) veranderden de spullen vrijdag bij Christie's in Londen van eigenaar. De koper is een Britse verzamelaar die onbekend is gebleven. Chaplin gebruikte de bolhoed en de wandelstok voor het eerst in 1915 in de film The Tramp (de zwerver). Hij gebruikte de rekwisieten ook in andere films zoals The Great Dictator uit 1940.

■ *WILLEMSTAD — Personeel van het KLM-kantoor hield een inzameling. De opbrengst vormt een pakket aan levensmiddelen dat aan de stichting San Vincente de Paulo is gegeven om er zeker van de zijn dat de waren terecht komen waar ze het meest nodig zijn. De stichting bekommert zich al jaren om behoeftigen op Curaçao. De overdracht vond plaats voor het nieuwe onderkomen van de luchtvaartmaatschappij in het Zeelandia-kantorencomplex.*

HENRY ® By Dick Hodgins

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

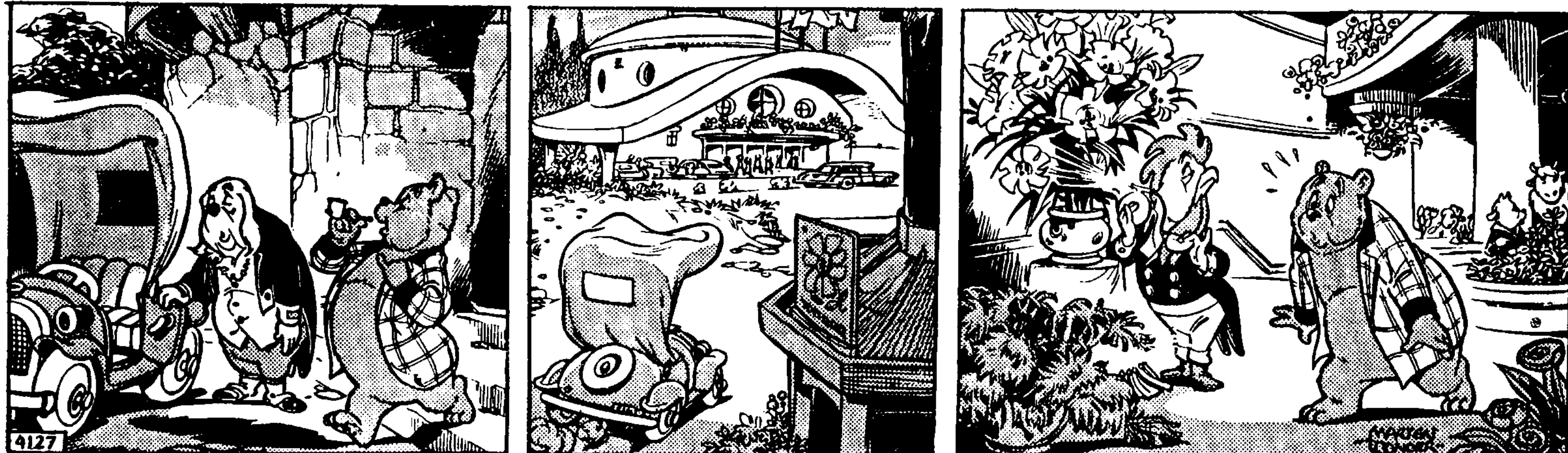

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

Heer Bommel en de Toornviolen

door Marten Toonder

4127 — Joost was reeds voor dag en dauw in de weer geweest met de planten. Hij was dan ook tamelijk suf toen hij het portier van de Oude Schicht voor zijn meester openhielp.

"Neem een voorbeeld aan mij, Joost", sprak heer Bommel, monter naar buiten komend. "Je staat daar zo lusteloos; dat zie ik niet graag. Ik ben ten slotte ook fit."

"Zeer wel, heer Olivier", zei de bediende. Hij trok zijn verzakte tors wat op, terwijl hij met moeite een geeuw onderdrukte.

"Ik begrijp dat niet", sprak heer Bommel tot zichzelf. "Het personeel leeft tegenwoordig niet meer mee met zijn werkgever. Dit is ten slotte een belangrijke dag voor mij. Ik ga een prijs winnen met een musicerende bloem; dat is toch geen kleinigheid! Ik ben benieuwd hoe ik ontvangen word. Ha, ik zie het gezicht van de markies al!"

Maar dat viel tegen. Toen heer Ollie uit zijn voertuig stapte was er niemand die hem opwachtte. De voorzitter van het Flora Festival was nergens te zien en hij liep geheel onopgemerkt door de grote, met bloemen gevulde ruimte.

Er klonk geen gejuich en het enige wat hij kreeg, was een vriendelijk knikje van de een of andere deelnemer.

De markies stond met een fijn nevelspuitje zijn inzending te bevochtigen toen heer Bommel naderde.

"Wees zo goed dat bakje afval te verwijderen, *amice*", sprak hij. Met die woorden knikte hij naar de chrysanten die Joost vanmorgen had neergezet - en heer Ollie bleef verwezen staan. Want zijn musicerende chrysanten zagen er even lusteloos uit als de trouwde bediende geweest was.........

AGENDA

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

CHTDIENST ARTSEN
n van de artsen van Bandabou district) kunnen in spoedgevallen 641658 bellen en dan het dapparaat afluisteren. De van de andere districten kunnen edgevallen de artsenpraktijk van en huisarts bellen en het apparaat zal dan mededelen wie doende arts is.

KINDERARTS
rticuliere patienten)
dienstdoende arts belt U tel.: 5100.

VERENIGING N TANDARTSEN
dienstdoende arts gedu- weekeinde en op feestdagen l.: 682222 op te bellen.

RO MEDICO STA ROSA
saweg 327. Tel.: 672300/
den zaterdag en zondag van 00 uur.

TER E.A.W INKLAAR
rticuliere patiënten)
weg 130. Tel.: 371418
ren op zaterdag en zondag 00-12.00/17.00-18.00 uur.

NEESKUNDIGE DIENST

EN 2DE DISTRICT
ber 1993 vanaf 08.00 uur cember 1993 om 07.00
r Meer, Centro Medico Sta. 676666; spreekuren: 11.00- 18.00 uur; spoedgevallen tel.: b.g.g. 689266/689337.
oor patiënten van de volgende oe, Da Costa Gomez, Nassy- y, Tseng, Suiters, Braakman, rrero-Bakmeyer, Ayubi, De Vos

EN 2DE DISTRICT
ber 1993 vanaf 17.00 uur cember 1993 om 07.00
, Spreekkamer: Sta. 633046; spreekuren: 11.00- 18.00 uur; spoedgevallen tel.: 00 b.g.g. 689266/689337.
oor patiënten van de volgende Gollo, Roose, Braakman- Rouw-Picus, Davelaar, ablo, Heerenveen, Nivillac, Concession en De Vos)

DE DISTRICT BANDABOU
mber 1993 vanaf 17.00 uur ecember 199[illegible]
nker, Spreekkamer: Barber. 68/641605; spreekuren: 10.00- 00-18.00 uur; spoedgevallen tel.: b.g.g. 689266/689337.
oor patiënten van de volgende Schellens, Sommer, Lucasius, reed).

van hier niet genoemde aangeraden in spoedgen arts te bellen en te voor deze de dienst Het verdient te allen tijde een huisarts te kiezen die weekeinden bereikbaarheeft. Vraag er naar bij uw bezoek!

AMIGOE
Colofon

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING 'PRINSES MARGRIET'
Santa Maria 17. Tel.: 682344/ 682947, 682412/682574. Fax: 681000. Kantooruren: 07.00-16.30 uur.
Voor de wachtzuster gelieve **tel.: 603661** te bellen na 17.00 uur.
Tel. spreekuur in ieder wijkgebouw: dagelijks van **08.00-08.30/14.30-15.00 uur.**
- Huize Halman Otrobanda: tel.: 628288; spreekuur: woensdag van 09.00-11.00 uur.
- Sta. Maria 17: tel.: 682344; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Bonam: tel.: 371865. spreekuur: dinsdag van 09.00-11.00 uur. **Sokudi: tel.: 367824.**
- Sentro Mediko Montagne Abao: tel.: 673711; spreekuur: woensdag van 09.00-11.00 uur.
- Kaya Fensu 9 (Koraal Specht): tel.: 618577; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Suffisant: tel.: 687707; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Sta. Rosa: 671628; spreekuur: dinsdag van 09.00-11.00 uur.
- **Inloopspreekuur** voor zuigelingen- en kleuterzorg: vrijdag van 08.00-10.00 uur. Hoek Vondelstraat/ Nilda Pintostraat. Tel.: 373584.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15: P.O. Box 3619. Tel.: 692231/692232. Fax: 682709; geopend van 07.00-17.00 uur.
Kantoor Bandabou: Silberie Kavel 16; open van 08.00-16.00 uur. Tel.: 649422.
Voor de **wachtzuster** vanaf 17 december om 17.00 uur t/m 24 december om 07.00 uur gelieve **tel.: 685381 of page 869-0368** te bellen.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43. P.O. Box 3619. Tel.: 691838/ 692510. Fax: 691683; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling. Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur. Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: **zuster Mattheeuw, Tel.: 648827** b.g.g. 601760. Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST
ZATERDAG 18
Otrobanda:
Sta. Maria, Winston Churchillweg 155. Tel.: 680800.
Punda:
Sta. Rosa, Sta. Rosaweg 56. Tel.: 377679/ 377659.
ZONDAG 19
Otrobanda:
Goede Hoop, Jan Noorduynweg 15. Tel.: 682857.
Punda:
Brievengat, Corriweg 32. Tel.: 379098/ 379567.

Botica Otrabanda
Winkelcentrum Colon
OPEN NON STOP
8:00 a.m. - 7:00 p.m.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	**112**
Politie:	**114**
Brandweer:	**114**
Hospitaal:	**624900**
Aidslijn:	**128**
Kodela:	**135**

VERLOF BEGRAFENIS
(afgifte van 10.00-14.00 uur)
zaterdag 18 december:
S. Jennie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.
zondag 19 december:
R. de Windt, Uitweg 58.

HEEFT U HULP NODIG?
Bel SOS-lijn 1271

NOODGEVALLEN/ VERMISSING OP ZEE
Telefoon: 637211 (RCC)
24 uur per dag bereikbaar!

STICHTING PROTESTANTS KOOPVAARDIJWERK
(Curaçao Seamen's Mission)
Emancipatie Boulevard 42. Tel.: 375317. Open op dinsdag t/m zaterdag van 20.00-22.30 uur. **Radioprogramma: elke vrijdag** via Radio Hoyer II van 19.05-19.30 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 375023 of 375542.

LUCHTPOSTSLUITING POSTKANTOOR GROOT KWARTIER
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA. Tel.: 685544
openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor **spoedgevallen tel.: 685917.**

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO
Het Dierenasiel is open van maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: **614000 (Veterinaire Dienst)** voor de dienstdoende arts.

ZONDAG
TOERISTENSCHEPEN
08.00-18.00 uur *Royal Princess* (SJU).
10.00-17.00 uur *Song of Norway*.

MAANDAG
TOERISTENSCHIP
11.00-20.00 uur *Seawind Crown* (AUA).

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONASTERIO 'MAMA DI DIOS' (Scherpenheuvel 3): maan. t/m zat.: 08.00 uur; zon.: 10.30 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30. 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
SERU FORTUNA: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 uur.
TERA CORA: zon.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 19.00 u[illegible]

VERENIGDE PROT. GEMEENTE VAN CURAÇAO
Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur Rev. O.G. Haasnoot; *collection X-mas packets.*
Fortkerk
(Fort Amsterdam)
09.30 uur ds. H.J. Eggink; collecte kerstpakketten.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur ds B. van Dijken; collecte kerstpakketten.

NOACH-KAPEL
zaterdag om 19.00 uur kerkdienst (Ned.) -Marinebasis Parera.

CINE (kanaal 83)

ZATERDAG
16.00 Movie: El Proceso Final
18.00 Movie: Un Detective en el Kinder
20.00 Movie: Mi Pobre Diablito
22.00 Movie: Angel de las Sombras
24.00 Movie: Un Detective en el Kinder
02.00 Movie: El Silencio del Crimen
04.00 Movie: Sospecha Suicida

ZONDAG
12.00 Movie: Vaselina
14.00 Movie: Yentl
16.30 Movie: Fuego y Lluvia
18.00 Movie: Fletch, el Exterminador
20.00 Movie: Yentl
22.30 Movie: Fuego y Lluvia
24.00 Movie: Espías sin Frontera
02.00 Movie: Fletch, el Exterminador
04.00 Movie: Darkman, el Rostro de la Venganza

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Licht tot half bewolkt, gedurende de nacht- en ochtenduren mogelijk zwaar bewolkt met kans op een plaatselijke bui.
Zwakke tot matige wind, hoofdzakelijk uit oostelijke richting (tussen drie en vijftien knopen).

WEEROVERZICHT:
Door een uitloper van het hoge-drukgebied boven de Atlantische Oceaan zal het weer op de Benedenwindse eilanden in de komende 24 uur overwegend droog zijn. In de onderste luchtlagen kan van tijd tot tijd echter iets vochtiger lucht worden aangevoerd waarbij tijdelijk meer bewolking zal overdrijven. Uit deze bewolking kunnen enkele lichte buien vallen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	**Het weer**	**Max**	**Min**	**Neerslag mm**
Aruba	regenbui	31	24	0.6
Curaçao	licht bewolkt	31	25	0.0

TELECURAÇAO (kanaal 8/6)

ZATERDAG
17.30 Telefiesta met tante Irma
18.00 The Tony Sherman Show
18.57 Tempu pa Dios
19.00 Cocktail Turístiko (presentator Captain Sterling)
20.00 Telenotisia
20.30 **Christmas in Nuerenberg**
21.00 Wega di Number Kòrsou
21.07 New WKRP in Cincinnati
21.10 Estreno: **Carnegie Hall Christmas Concert**
23.30 Sluiting.

ZONDAG
13.30 Deporte Tele-8: **Studio Sport** (L)
15.10 Sena di Señor
16.00 Directe uitzending vanuit **Las Vegas: Loting WK 1994**
17.50 Wega di Number Kòrsou
18.00 Di Bishita Ku..... **Rudolf Leito**
18.30 Cocktail Special
19.00 Tele-Suerte
20.00 Telenotisia
20.30 Shete Dia
21.00 Modísima: **Caroline's Mini Boutique**
21.10 **Silent Night, Holy Night**
21.40 Christmas Songs
23.10 Superstars of Wrestling

AE (kanaal 73)

ZATERDAG
16.00 Pole to Pole
17.00 Pole to Pole
18.00 Evening at the Improv
19.00 In Search Of...
19.30 In Search Of...
20.00 Bob Vila's Home Again
20.30 Bob Vila's Home Again
21.00 Movie: Nighthawks
23.00 Comedy on the Road
24.00 Caroline's Comedy Hour
01.00 Movie: Nighthawks
03.00 Comedy on the Road
04.00 Caroline's Comedy Hour
05.00 Movie: The Andromeda Strain

ZONDAG
12.00 Movie: Road to Utopia
14.00 Movie: Dragonslayer
16.00 Movie: The Wanderers
18.00 Civil War Journal
19.00 Real West
20.00 House of Elliott
21.00 Holiday at Pops!
23.00 Agatha Christie
24.00 Caroline's Comedy Hour
01.00 Holiday at Pops!
03.00 Agatha Christie
04.00 Caroline's Comedy Hour
05.00 Movie: The Wanderers

CBS (kanaal 75)

ZATERDAG
16.30 NFL Today
17.00 NFL Football
20.00 Countdown at the Neon Armadillo
21.00 Dr. Quinn, Medicine Woman
22.00 Harts of the West
23.00 Walker, Texas Rangers
24.00 News
24.30 Roseanne
[illegible]
03.00 Movie
05.00 CNN Headline News

ZONDAG
12.00 Charlie Gaddy Reports
12.30 Guide to Homes
13.00 Mike O'Cain
13.30 NFL Today
14.00 NFL Football
17.00 NFL Football
20.00 60 Minutes
21.00 Murder, She Wrote
22.00 Movie: Scattered Dreams: The Katherine Messenger Story
24.00 News
24.15 CBS News
24.30 Amen
01.00 Entertainment This Week
02.00 Court TV: Inside America's Courts

FLAMINGO TV (kanaal 11)

ZATERDAG
16.00 Cartoons
16.30 Cartoons
17.00 Motorweek
17.30 Texaco Championship
18.00 Euro TV
18.30 News
19.00 Bonaire Magazine
20.00 Ritmo Internacional
21.00 Euro TV
22.30 Lo Mejor de Lo Mejor
23.30 Saturday Night Movie

ZONDAG
16.00 On Pit's Road
16.30 Future Watch
17.00 Week in Review
18.00 Euro TV
18.30 Moda ku Mylène
19.00 Wrestling
20.00 News
20.30 Ku Bista Riba (presentator Reyna Joe)
21.00 Euro-TV
22.30 Movie

TBS (kanaal 89)

ZATERDAG
15.05 Movie: The Octagon
17.05 Movie: Hero and the Terror
19.05 WCW Saturday Night Wrestling
20.35 NBA Basketball
22.50 Nobel Prize Awards
23.50 Movie: Saturday Night Fever
02.20 Movie: Street Smart
04.20 Movie: Young Warriors

ZONDAG
13.35 We love Lucy
14.05 We love Lucy
14.35 We love Lucy
15.05 We love Lucy
15.35 We love Lucy
16.05 We love Lucy
16.35 We love Lucy
17.05 We love Lucy
17.35 We love Lucy
18.05 2 Stupid Dogs
18.35 New Adventures of Captain Planet
19.05 WCW Main Event Wrestling
20.00 Movie: American Graffiti
22.00 National Geographic Explorer
24.00 Network Earth
24.30 Paid Program
01.30 World Tomorrow
02.00 Paid Program
05.00 Paid Program
05.30 I Love Lucy

LIFE (kanaal 91)

ZATERDAG
15.00 Anything But Love
16.00 Unsolved Mysterieus
17.00 Movie: The in Crowd
19.00 Movie: Punchline
21.00 Movie: Lost Angels
23.30 Hidden Room
24.00 Unsolved Mysteries
01.00 China Beach
02.00 Self-Improvement Guide
05.00 Self-Improvement Guide

ZONDAG
12.00 Tracey Ullman
12.30 Avon and You
13.00 Frugal Gourmet
13.30 Frugal Gourmet
14.00 Supermarket Sweep
14.30 Shop 'Til You Drop
15.00 thirtysomething
16.00 Unsolved Mysteries
17.00 Roses Are for the Rich (Pt 1 of 2)
19.00 Roses Are for the Rich (Pt 2 of 2)
21.00 Movie: Hotel New Hampshire
23.00 Ship 'Till You Drop
24.00 Speciality Update
01.00 Physicians' Journal Update
02.00 Self-Improvement Guide
05.00 Self-Improvement Guide

ABC (kanaal 77)

ZATERDAG
17.00 Golf
19.00 To Be Announced
20.00 News
20.00 News
20.30 NY Views
21.00 George
21.30 Where I Live
22.00 Paula Poundstone
23.00 Commish
24.00 News
24.30 Movie
02.30 News
03.00 Movie
05.00 To Be Announced

ZONDAG
12.00 Home Videos of the Stars
12.30 This Week With David Brinkley
13.30 News Conference
14.00 To Be Announced
17.00 Golf
19.00 News
19.30 ABC News
20.00 America's Funniest Home Videos
20.30 Funny People
21.00 Lois & Clark
22.00 Movie: National Lampoon's Christmas Vacation
24.00 News
24.30 Movie
02.30 News
03.00 Runaway With the Rich & Famous
03.30 Worlds News Now
05.30 Oprah Winfrey

NBC (kanaal 85)

ZATERDAG
16.30 Motorweek
17.00 Gymnastics
19.00 News
19.30 NBC News
20.00 Inside Edition
20.30 Saturday Sports
21.00 Mommies
21.30 Café Americain
22.00 Empty Nest
22.30 Nurses
23.00 Sisters
24.00 News
01.30 Satuday Night Live
02.00 HBO Comedy Case
03.00 Paid Program
03.30 Movie
05.30 To Be Announced

ZONDAG
12.00 Roswell St. Baptist
13.00 Coach's Corner
13.30 NFL Live
14.00 NFL Football
17.00 NFL Football
17.00 NFL Postgame
17.30 To Be Announced
19.00 News
19.30 NBC News
20.00 I Witness Video
21.00 seaQuest DSV
22.00 Movie: Back to the Future Part III
24.00 News
24.35 Mama's Family
01.05 Golden Girls
01.35 Golden Girls
02.05 ALF
02.35 Motorweek
03.05 NBC Nightside

WEGA DI NUMBER
8690
2893
1237

De Heer is mijn herder, mij ontbreekt niets.
Hij doet mij nederliggen in grazige weiden.
Hij voert mij aan rustige wateren.
Hij verkwikt mijn ziel.

Met diep leedwezen maken wij het overlijden bekend van de heer

Melvin Jozeph Prince
(beter bekend als Melchie)

Namens zijn moeder de weduwe	: **Vilma Prince Martijn**
zijn echtgenote de weduwe	: **Tania Prince Matsari**
zijn kinderen	: **Marvin, Naomi en Nearja Prince**
broers en zusters	: **Ralph, Sheila, Robert, Giovanni en Zulaika Prince**
ooms en tante	: **Milton Martijn en familie** **Hendrik Girigorie en familie** **Minguelita de Freitas en familie.**
zijn groot-oom	: **Alicio Cijntje**

zijn neven, nichten en zwagers.
Overige familieleden.
Vrienden, vriendinnen en kennissen op Curaçao en in Nederland.

De uitvaart zal maandag 20 december om 4.00 uur namiddag plaatsvinden vertrekkende van El Tributo Otrobanda naar de katholieke begraafplaats te Roodeweg.
Rouwbezoek vanaf 12.00 uur namiddag te El Tributo Otrobanda.
Vóór de begrafenis is er een Heilige Mis.
Gelieve geen rouwbeklag aan huis.

DANKBETUIGING

Wij danken U allen voor de vele blijken van deelneming bij het plotselinge heengaan van mijn geliefde echtgenoot, mijn zoon, onze broer, onze schoonzoon, onze schoonbroer, onze oom en onze neef:

Jozef M.T. "Joop" de Vries

Onze speciale dank gaat uit naar Dr. Boderie.

Aruba, december 1993. **Elsa de Vries-Dowling**
Familie en aanverwanten.

INGEZONDEN

Cryptologie

EEN MENEER kondigde zich aan als cryptoloog en alle deuren gingen voor hem open. Hij hield kantoor in Landhuis Zeelandia, had een secretaresse en een prachtige logo op zijn briefpapier. Hij zou gouden UNESCO-projecten opzetten, werkgelegenheid creëren, twintig miljoen gulden zou hij jaarlijks in onze economie pompen en dat gedurende twaalf jaar. Een blad met een oplage van 250.000 stuks zou over de aardbol verspreid worden om ons eiland wereldbekend te maken. Al gauw bleek dat de cryptoloog iedereen bij de neus had genomen. Enkele ondernemers gaven spijtig toe dat ze een vijftienduizend aan een vrolijke cocktailpartij kwijt waren. En toch had de man zelf gezegd dat hij cryptoloog was! Ik zou zeggen: de volmaakte cryptoloog. Zijn indrukwekkende titels (prof. dr. ir.) zouden wel eens het eerste spoor in het cryptogram kunnen zijn dat hij voor ons had uitgezet.

De prof. schepte er kennelijk behagen in de pers, het publiek, ambtenaren en bestuurders in beweging te zetten door ze een schijnwereld voor te toveren. Het spel dat we al jarenlang gewend zijn van een aantal heren projectontwikkelaars werd nog eens nagespeeld maar dan op een wat abstracter niveau. De projectontwikkelaars voeren namelijk een sprookje op dat toch nog een concreet worteltje heeft: in Jeremi, San Nicolas, Cas Abou, Portomarie, Santa Barbara en Jan Thiel werd tenminste een stukje natuur verwoest om te tonen dat luchtkastelen echt bijten en daarom eens heel ver in de toekomst misschien nog wel werkelijkheid zouden kunnen worden. De heren hebben [illegible] wat men geld [illegible], werkgelegenheid op papier gecreëerd, tekeningen gemaakt, ambtenaren aan het werk gezet, hier en daar een weg geasfalteerd, kortom het lijkt nog echt ook. Terwijl de prof. dr. ir. alleen maar met de gedachte speelde; zijn cryptogram is echt vermaak.

Met cryptologische inzichten de werkelijkheid volmaakt nabootsen en de werkelijkheid er weer in betrekken! De prof. heeft ons overigens hiermee wel aan een machtig analytisch instrument geholpen. Nog een cryptologische constatering toe: cryptogram B werd door het Gesloten Circuit in de crypten van het volksbewustzijn gestoken. En toen kwam die gedecodeerde terugkerende galm A! Raadselachtig! Cryptogram op cryptogram. De prof. heeft er een student bij.

L.R. NARAIN
Curaçao

Voldoende hulp voor Palestijnse plannen na autonomie

PARIJS - Voor 1994 hebben internationale donors in totaal 570 miljoen dollar hulp toegezegd aan de Palestijnen in de Strook van Gaza en in Jericho, zo deelde de Wereldbank vrijdag mee.

Volgens de bank is dit bedrag voldoende voor de projecten die de Palestijnen in het eerste jaar van hun beperkte autonomie in die gebieden willen uitvoeren. Het totale bedrag aan vaste toezeggingen voor het eerste jaar is hoger uitgekomen dan op de eerste donorconferentie van 1 oktober in Washington was toegezegd. Daar beloofden de donors in totaal twee miljard dollar voor een periode van vijf jaar.

TUNIS - Israël en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) zullen binnen 48 uur in Oslo overleg voeren over de impasse rond de uitvoering van het Autonomie-akkoord voor de bezette gebieden.

Aan de informele besprekingen met de Israëlische minister van Buitenlandse zaken, Shimon Peres, neemt een PLO-afvaardiging onder aanvoering van Mahmoud Abbas (Abu Mazen) deel, zo is vrijdag uit betrouwbare Palestijnse bron in Tunis vernomen.

Prettige Kerstdagen

Het Plaza Hotel biedt u een scala aan mogelijkheden, om de feestdagen zonder hoofdbrekens door te komen. Zo kunt u kiezen uit onder meer diverse **kerstmenu's, galashows en champagne brunches.** Alle informatie hieromtrent treft u aan in ons programmaboekje, dat voor u klaar ligt bij de receptie van ons hotel.

Waar blijven uw goede voornemens voor de feestdagen?

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

Het Plaza Hotel zorgt voor vuurwerk met de feestdagen.

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

24 december en beide kerstdagen in het Waterfort Restaurant

Kerstmenu's

Ons restaurant is voor 3 verschillende kerstmenu's, een kindermenu en een vegetarisch menu geopend op de avond voor kerst (24 december) van vijf uur 's middags tot middernacht en op beide kerstdagen van twaalf uur 's middags tot middernacht. De muziek tijdens de avond voor kerst wordt verzorgd door Trio Vigilantis. Tijdens beide kerstdagen treedt Mariachi Sorpresa voor u op.

kerstavond en eerste kerstdag

Galashow met Buffet Noël

U wordt rond de klok van acht uur 's avonds door onze gastvrouwen en gastheren welkom geheten en naar uw gereserveerde tafel rond ons feestelijk versierde zwembad begeleid. Daarna kunt u volop genieten van een grandioos Buffet Noël (inclusief consumpties, exclusief flessen wijn en champagne) en een keur van artiesten uit binnen- en buitenland, die voor u op een immens podium zullen optreden.

BUFFET NOËL

Salade met [illegible] eendeborstfilet
Schitterend opgemaakte spiegels en schalen met diverse soorten zeevruchten
Bijzonder frisse exotische salades en luxe vlees hors d'oeuvres
Speenvarken aan het spit
Diverse [illegible]specialiteiten
Beenham [illegible] bonnefemme
Overheerlijke kalkoenfilet "du chef"
Ruime keuze aan gebak, petit-fours, omelet Siberienne, ijs en nog veel meer nagerechten

Het zijn altijd dezelfden in de keuken met de feestdagen.

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

Wat doet Vink bij Valk met de feestdagen?

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

De toucan gaat op sjiek met de feestdagen.

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

Het Plaza Hotel zorgt voor extra lange feestdagen met de feestdagen.

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

beide kerstdagen

Champagnebrunch

Voor de vroege vogels begint dit smulfestijn in ons Penthouse Restaurant om 10.00 uur en eindigt rond 13.00 uur. De lazy late brunch wordt gehouden van 14.00-17.00 uur. De muziek wordt verzorgd door de Fantastic Three, Norman Moron of Mariachi Sorpresa (afhankelijk van dag en tijdstip).

Het Plaza Hotel ook voor vroege vogels met de feestdagen.

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

CHAMPAGNEBRUNCHBUFFET

Luxe broodsoorten, Waldorfsalade, [illegible], Mexicaanse salade,
komkommersalade, tomatensalade, [illegible], garnalensalade
Schitterend opgemaakte spiegels met gerookte paling, gerookte makreel, krab,
garnalen en mosselen
Diverse soorten koude vlees hors d'oeuvres, beenham 'à la bonne femme', [illegible]
du chef, [illegible], kipfilet [illegible], hazerugfilet
[illegible] rijst, pommes à la [illegible] warme groenten
Petit-fours, [illegible]
Diverse soorten ijs, [illegible]

Het Plaza Hotel is een en al show met de feestdagen.

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

GENESIS

GALA-ARTIESTEN

Genesis, Antillean Dance Theatre, Toucan Showband en Tom Presti. Uit Nederland de top-showformatie Timeless en uit Venezuela het klasse en showorkest Burundanga. De algehele presentatie is in handen van zangeres/entertainer Connie Vink.

CONNIE VINK

TIMELESS

Gelukkig Nieuwjaar

oudejaarsavond

[illegible]

[illegible] met onze gala-artiesten en een gigantisch vuurwerkspektakel een onvergetelijke jaarwisseling beleven. Ons zwembad zal worden omgetoverd in een tropisch paradijs, terwijl de keukenbrigade voor het laatst dit jaar zijn beste beentje zal voorzetten met het "Sylvester Buffet".

nieuwjaarsdag

Champagnebrunch

Ook op de eerste dag van het nieuwe jaar verzorgen wij in het Penthouse Restaurant voor de vroege vogels van 10.00-13.00 uur en [illegible] langslapers van 14.00-17.00 uur een brunchbuffet, met een keur van culinaire koude- en warme gerechten en een royaal assortiment aan nagerechten. De muziek zal worden verzorgd door de Fantastic Three.

PLAZA HOTEL
RESTAURANT & CASINO

Voor nadere informatie en reserveringen kunt u tussen acht uur 's ochtends en acht uur 's avonds terecht bij onze informatiebalie in de hal van het hotel, Plaza Piar, Punda. Telefonisch [illegible]

A IGOE KERST KRANT '93

Tekening George Lichtveld

Klokkenspel-vereniging jubileert

Klokken luiden overal: de beiaard is weer in

= door Joop van Dalfsen, ANP =

De belangstelling voor de beiaard-[illegible] neemt nog immer toe. Ook het klokkenluiden zit in de lift. De klok is op dit moment duidelijk in. Dat stelt secretaris Boogert van de in 1918 opgerichte Nederlandse klokkenspel-vereniging. Het 75-jarig jubileum wordt eind oktober gevierd met enkele evenementen en een opmerkelijk concert in het Brabantse plaatsje Asten.

Het ontstaan van het klokkenspel is volgens Boogert nauw verbonden met de groei van de steden in Noordwest-Europa in de dertiende en veertiende eeuw. Aanvankelijk hadden de klokken in de vele torens alleen een signaalfunktie. Luidende klokken riepen burgers niet alleen op ter [illegible]dienst, maar ook bij [illegible]szaken, branden en vijandelijkheden. Later, toen de torenuurwerken in zwang raakten, werden de klokken gebruikt om de uren te slaan.

SPEELTROMMEL

Om de burgers daarop [illegible] vergelijken [illegible] speel-[illegible] beiaard die [illegible] een klok-[illegible] werd [illegible] "Dit [illegible] enkele [illegible] leidde ertoe dat iedere stad

een [illegible] klokkenspel [illegible] Frankrijk. Ook [illegible] steden waarmee de Nederlanden handelsbetrekkingen onderhielden, zoals Danzig, Sint Petersburg en het portugese Mafra, schaften zich een carillon aan. [illegible] beiaard in verval. De belangstelling [illegible] in het begin van de twintigste eeuw [illegible] langzaam aan. In 1918 werd de

[illegible] vereniging bij het oprichten en in stand houden van plaatselijke beiaardscholen en wordt het geven van concerten gepropageerd.

Het lidmaatschap staat open voor particulieren, gediplomeerde beiaardiers, gemeenten, [illegible] organisaties en [illegible] klokkengieterijen. [illegible] spreekt [illegible] een [illegible] met [illegible] hand bespeelbare [illegible] spelen. Voorts helpt de ver-

"De belangstelling neemt toe", zegt hij. "Een van de grootste problemen waarmee wij worden geconfronteerd, is dat de meeste Nederlanders weliswaar van beiaardmuziek houden, maar er vrijwel niets van af weten.

Een spelend carillon is het Nederlandse straatbeeld [illegible] zo vanzelfsprekend dat niemand er meer bij stilstaat. Wij proberen de mensen wat bewuster te maken, bij voorbeeld door ze te laten zien dat er een man of vrouw achter het stokkenklavier zit.

[illegible] luisteren dan voortaan met [illegible] andere oren."

Met de automatische klokkenspelletjes in winkelcentra [illegible] steeds vaker [illegible] erg hard afgesteld. Dat kan leiden tot irritaties die zich gemakke-

lijk verplaatsen naar [illegible] instrumenten." De belangstelling om te worden opgeleid tot gediplomeerd beiaardier is vrij groot, vindt Boogert. Vroeger was er alleen in het Belgische Mechelen een school. Sinds 1953 draait ook in Amersfoort een beiaardschool met enkele tientallen studenten. Beiaardiers om den brode zijn er maar een paar. "Die zijn op de vingers van een hand te tellen. De meesten hebben er een beroep naast."

POPULAIR

Hoewel het klokkenspel vooral in Nederland en België populair is, neemt de belangstelling ook elders [illegible]. De Amerikanen leerden het spel kennen toen ze tijdens de eerste wereldoorlog in Europa terecht kwamen. De Verenigde Staten tellen momenteel 200 met de hand bespeelbare beiaards, evenveel als Nederland. En bij de in 1974 opgerichte Beiaard Wereldfederatie zijn verenigingen aangesloten uit zeven Europese landen, Noord-Amerika en Australië. Boogert is tot en met [illegible] jaar president van [illegible] ratie, die naast [illegible] Frans het Nederlands [illegible] voertaal hanteert. [illegible] de tweede wereldoorlog [illegible] veel klokken [illegible] [illegible] rijke rol speelden.

Het carillon van het Curaçaos Museum

Maria is daar volgens de legende begraven

Efeze: de best bewaarde bouwselen uit de bijbel

= door Marius Bremmer =

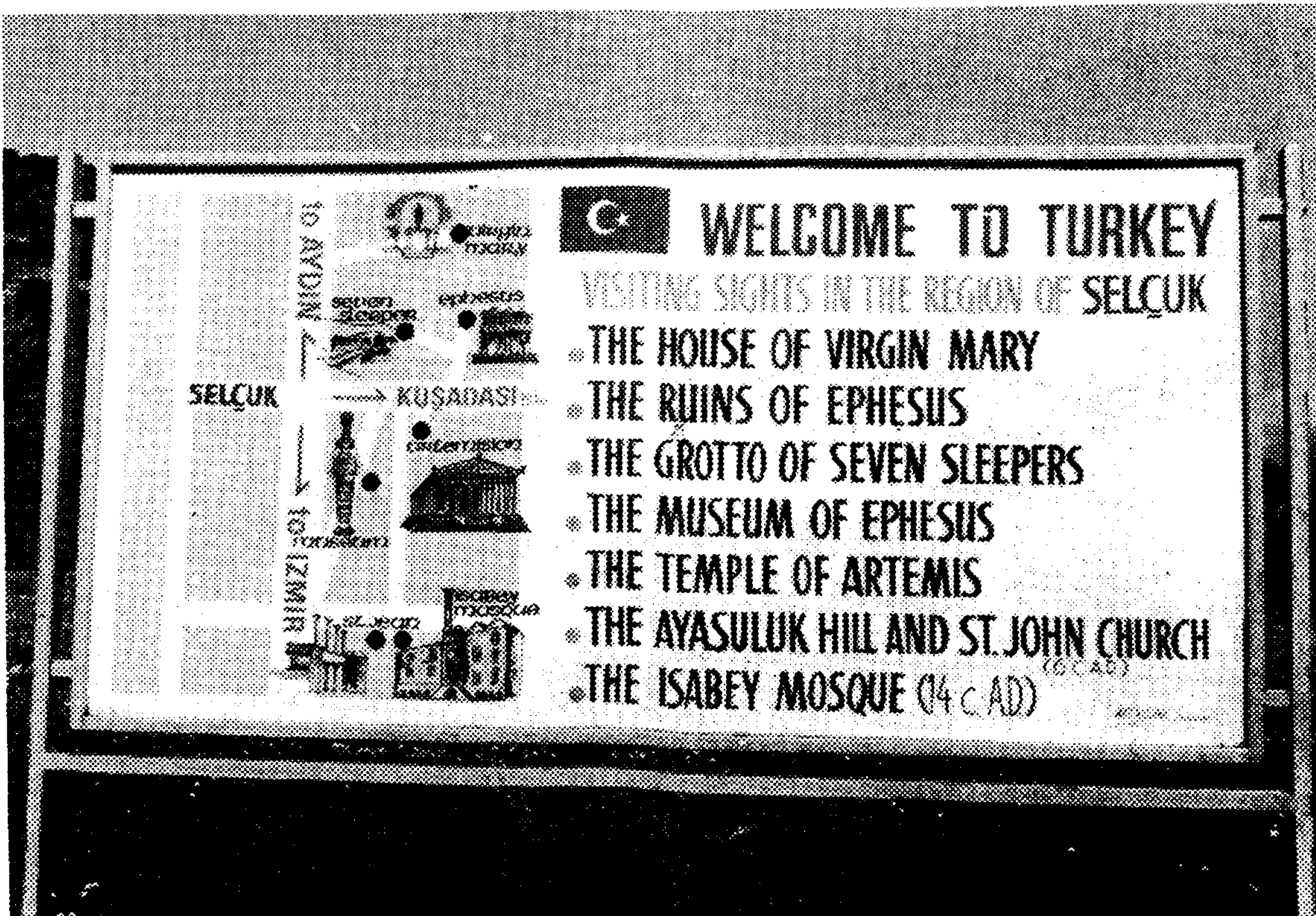
Vooral in de dagen van Kerst gaan onze gedachten terug naar gebeurtenissen, tijden en plaatsen, zoals die staan beschreven in de bijbel. Pelgrims drommen samen in Bethlehem, maar zullen er niets tastbaars meer vinden uit de tijd van Jezus. Er is geen plek ter wereld — zelfs niet in het huidige Israël — waar de bijbelse tijden evenwel nog zó concreet terug te zien zijn als in de ruïnestad Efeze in West-Turkije. Zelfs de gedachtenis aan Maria, de moeder van Jezus, komt hier terug. Medewerker Marius Bremmer reisde naar Efeze en had niet alleen een reisgids, maar ook een bijbeltje in de hand.........

We kennen de stad Efeze vooral uit de bijbel: uit de Handelingen der Apostelen en uit de brief van apostel Paulus aan de gemeente te Efeze. De ruïnes van Efeze liggen in West-Turkije en behoren tot de best bewaarde oudheden uit de tijd van de Grieken en Romeinen. Wat er nog over is van de toenmalige zeer welvarende stad ligt er nog beter bij dan het veel bekendere Pompeji in Italië: de Romeinse stad die plotseling bedolven en geconserveerd werd onder een laag as uit de vulkaan Vesuvius bij Napels. Opvallend is, dat het grote theater van Efeze ook nog bestaat. Een bouwwerk van steen dat in de bijbel nadrukkelijk genoemd wordt, en dat nu nog net zo te bezichtigen is. Wie noemt daar nog een ander voorbeeld van?

Je wordt er in Efeze wel even stil van, als je bijbeltje zozeer een toeristische reisgids kan zijn. Als je in het amfitheater op die stenen banken zit, dan hoor je het volk in de dagen van apostel Paulus schreeuwen: "Groot is de Artemis der Efeziërs!" Want zo staat het er.

Want Demétrius, een zilversmid, die zilveren Artemistempels vervaardigde, verschafte aan de mannen van het vak niet weinig inkomsten. Hij zei: "Die Paulus, die beweert dat er geen goden zijn! Straks worden wij niet alleen beroofd van onze tak van arbeid, maar dan zal ook het heiligdom van de grote godin Artemis van geen betekenis meer zijn." Toen de mannen dit hoorden, riepen zij in heftige opwinding: "Groot is de Artemis der Efeziërs!" En de stad werd een en al verwarring en zij stormden als één man naar het theater en sleurden twee reisgenoten van Paulus mede. De meesten wisten niet eens waarom zij samengekomen waren. Maar toen zij bemerkten dat Paulus een jood was, ging er één geroep van allen op, wel twee uren lang: "Groot is de Artemis der Efeziërs." (Vrij naar Handelingen 19:24 e.v.)

Turkije, de laatste tijd geplaagd door bomaanslagen van opstandige Koerden, doet haar uiterste best om in het Middellandse Zeegebied de gunst van de buitenlandse toerist te winnen. Ruïnes als die in Efeze zijn daarbij prima troeven in handen van de autoriteiten. Vanuit Nederland kom ik na precies twee uur en vijftig minuten vliegen (wind mee!) aan op het vliegveld van de Turkse stad Izmir, het vroegere Smyrna. Buiten de aankomsthal van de luchthaven van Izmir is door het Turkse toeristenbureau gezorgd voor een flink stukje folklore. Een kleurige dansgroep voert onder opzwepend tromgeroffel kwieke pasjes uit voor de Nederlandse toeristen. De danseresjes zien er beslist aantrekkelijker uit dan de Turkse vrouwen op de Nederlandse zaterdagmarkten. Camera's klikken mee in de maat. Turkije is als vakantieland beslist minder achterlijk dan ik me had voorgesteld. Overal staat of verrijst nieuwbouw en het wegennet kent zowaar al *flyovers*. Eenmaal buiten de bebouwde kom gekomen, sneuvelt het volgende vooroordeel: het landschap wordt hier niet beheerst door kale bergen, bruine vlakten of doornig struikgewas. Uitgestrekte landbouwgebieden zijn het bewijs van de stelling, dat Turkije met maar zes andere landen in de wereld volledig in de eigen voedselbehoefte kan voorzien, met één belangrijke uitzondering: Turkse koffie. Die moet uit Brazilië worden geïmporteerd. Overal bloeien de amandel- en perzikbomen. Wat zich buiten nog meer laat zien: schaapherders met hun kudde, een auto met een lekke band, olijfoliepersen, lastezels en moskeeën. Waar ter wereld wordt door langs de kant staande kinderen nog gezwaaid naar een voorbijstuivende bus?

■ *Straatbeeld in Efeze, waarin de Celsus-bibliotheek de show steelt. Op de verre achtergrond de verzande haven.....*

OUDHEID

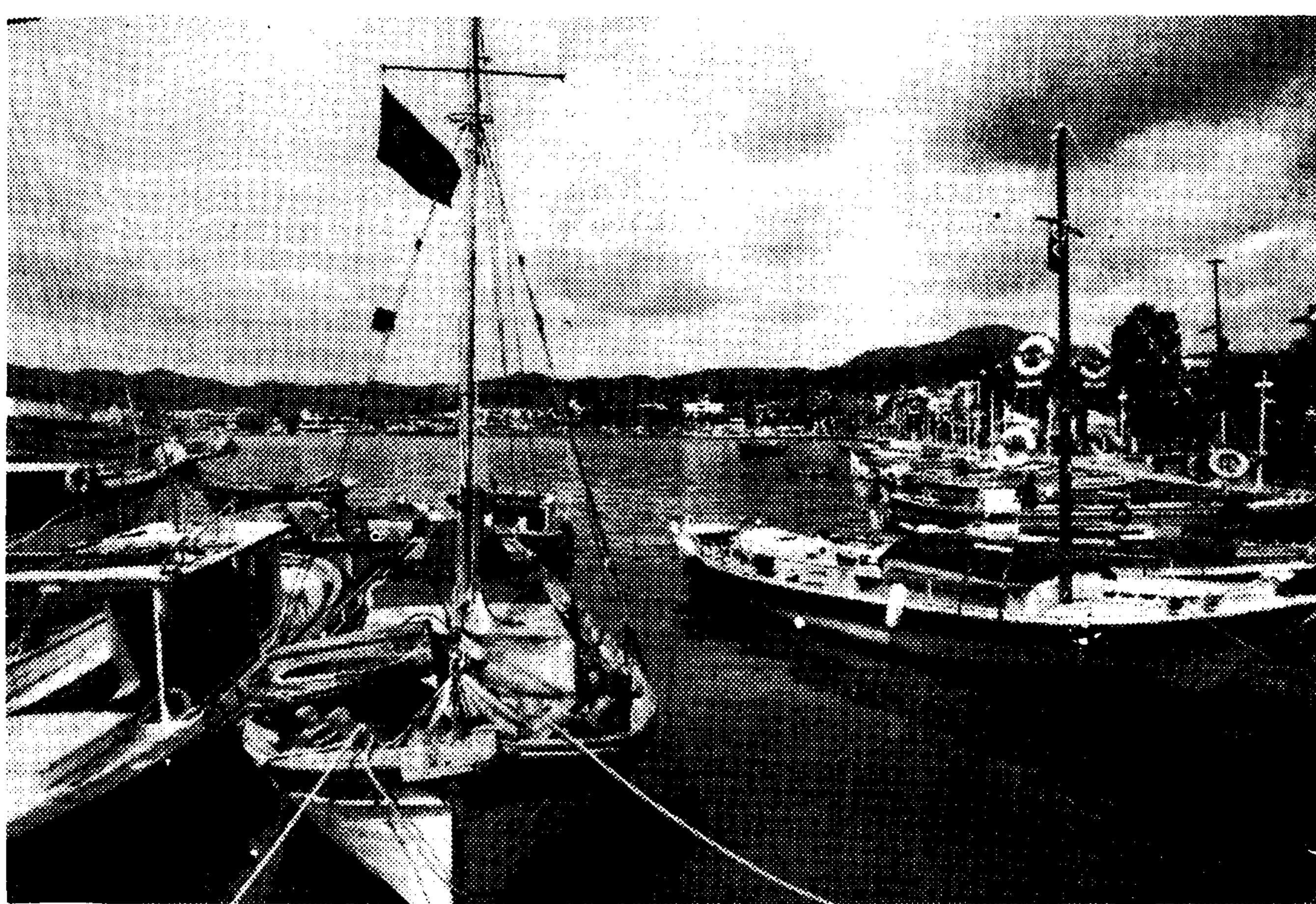
In het dorpje Kusadasi (het hedendaagse Efeze) stopt onze bus voor de lunch. De Turkse horeca is er al aan gewend, aan al die drukte rond Efeze. In *no time* weet een leger van personeel de inhoud van maar liefst vijf bussen van een smakelijk lunchbuffet te voorzien: een verse rauwkostsalade, rijst met bruine brokjes en vers fruit toe. Na de maaltijd ziet een horde schoenpoetsers in de verse groep toeristen gouden kansen. Dan arriveren we bij het eigenlijke hoogtepunt: een bezoek aan de ruïnes van Efeze.

De grootsheid van Efeze in de oudheid was — naar eigen zeggen destijds — te danken aan de gelukkige keuze van Artemis als godin: zij werd toevallig de voornaamste godheid in de regio! Bovendien was de geografische ligging van de stad zeer gunstig. De westkust van Klein-Azië (zo noemt ook de bijbel deze streek) was een welvarend handelscentrum en Efeze lag pal aan zee, precies op de veelbesproken zijderoute uit China. Het is gewoon onvoorstelbaar, wat hier bewaard is gebleven aan cultuur uit de Griekse en Romeinse tijd.

Het theater ligt er nog net zo bij als tijdens het optreden van Demétrius de zilversmid. Turkije heeft meer uit de oudheid dan Italië en Griekenland bij elkaar; dat wordt hier in Efeze pas goed duidelijk.

OPENBARE TOILETTEN

In de lucht cirkelen ooievaars, het is een prachtige dag. Het kost niet veel moeite bijna twintig eeuwen terug te mijmeren.

■ *Rustieke havenstadjes worden steeds vaker bezocht door Duitse plezierjachten.*

(foto's Marius Bremmer)

Hier moet de apostel Johannes destijds hebben gewoond, er moet nadien een kerk voor hem zijn gesticht en ook zijn graf moet zich hier bevinden. Er gaan legenden over: Johannes zou zichzelf in zijn graf gelegd hebben, hij zou nog ademen en het heilige stof uit zijn graf zou geneeskrachtig zijn. Reeds Augustinus kende een dergelijk verhaal, in relatie tot Joh. 21:23:

"Dit gerucht ging dan uit onder de broeders, dat die discipel niet sterven zou;"

In het huidige Efeze is de Johanneskerk opgegraven en deels herbouwd en is het Johannesgraf teruggevonden en gerestaureerd. Je kunt gerust vele uren in deze wondere wereld doorbrengen en ik gun mezelf graag een rustpauze in het eerder genoemde theater. Je hebt er een prachtig uitzicht op de verzande haven en de resten van de door zuilengangen omgeven weg naar die haven. Het theater heeft nog steeds een zeer uitzonderlijke akoestiek: bovenin hoor ik het spreken van de mensen tientallen meters lager, terwijl het toch een theater is met 24.000 zitplaatsen! Daar had Demétrius de zilversmid toch maar mooi mee geboft, toen hij de mensen opjutte tegen Paulus! Het geschreeuw van het volk moet haast wel door de hele stad hebben geklonken.

Zeer fraai is de gedeeltelijk herbouwde Celcus-bibliotheek, het meest opvallende gebouw in de ruïnestad. Verder zijn er alom resten van tempels en bordelen te zien. In het wegdek, langs de toen ook al verlichte straten, zie ik nog de ingekraste pijlen die de route aangaven naar het 'Huis der Vreugden', het stadsbordeel. En wat te denken van de openbare toiletten? De bewoners van Efeze namen flink de tijd voor het doen van hun behoefte. Je kunt het je levendig voorstellen: in deze openbare toiletten deed men al zittend de behoefte en men combineerde dit met een gezellig babbeltje. Men zat in rijen naast elkaar te kletsen, de bibs boven een gat, van waaronder de afvoer der uitwerpselen centraal geregeld werd.

MARIA

Hoewel de rooms-katholieke traditie zegt dat Maria in Jeruzalem gestorven is, is er een minderheidstraditie die kiest voor Efeze. In Joh. 19:27 staat immers geschreven dat de apostel Johannes de moeder des Heren in huis genomen heeft. Men heeft er een kerk gebouwd, die na de verdrijving van de (christelijke) Grieken nu omgedoopt is door de Turken tot moskee. Ik weet niet wat ik ervan moet denken: mannetje aan mannetje worden de toeristen door het Byzantijnse gebouwtje geperst.

Paulus kwam er in zijn dagen de christelijke gemeente van Efeze bezoeken en werd nogal tegengewerkt door de plaatselijke joodse gemeenschap die nogal omvangrijk was. Paulus spreekt tegenover de ouderlingen van Efeze met nadruk over 'tranen en beproevingen die mij overkwamen door de aanslagen der joden'. Door de gids wordt in de ruïnes gewezen op de voormalige joodse wijk. Ook is er in deze buurt de grot van de Zevenslapers: hier zouden zeven jongens meer dan tweehonderd jaar geslapen hebben. Het is een verhaal, dat zowel in de apocriefe bijbelboeken als in de Koran voorkomt. Reden genoeg voor een monument ter plaatse.

HOLLANDERS

In de tijd dat de Nederlanders actief waren op de wereldzeeën, deden hun schepen ook de buurt van Efeze aan. Vanaf de zeventiende eeuw waren Hollandse kooplui hier nadrukkelijk met hun schepen aanwezig. Er was in Izmir (Smyrna) vanaf toen zelfs een gereformeerde kerk! Reeds in 1613 werden er Nederlandse kerkdiensten gehouden ten huize van de Nederlandse consul. Af en toe kwam er een predikant over van de gereformeerde kerk van Constantinopel (thans Istanbul). Je kunt het je vandaag de dag haast niet meer voorstellen! In 1661 werd ds. Thomas Coenen de eerste predikant van Smyrna, gevolgd door predikanten als Van der Vecht, Van der Horst, ds. Tiddo Wolthuys. Veelal waren het vrijgezelle dominees, die er geen gemakkelijk leven hadden.

De Nederlandse predikanten in gemeenten als Constantinopel, Aleppo en Smyrna hadden te lijden van aardbevingen, branden, sprinkhanenplagen, de rondwarende pest, rovers, maar ook van hedendaagse kwalen: zo stierf in 1710 ds. Julius Oosterdijk op de kansel van Smyrna aan een beroerte, net als in 1740 ds. Tiddo Wolthuys.

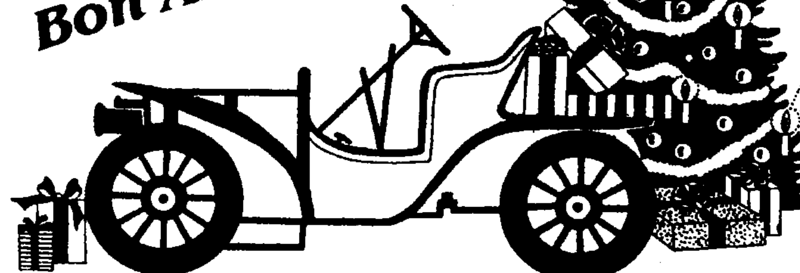
De gemeente van Smyrna maakte zich zeer verdienstelijk in het vrijkopen van slaven, die aangetroffen werden op buitenlandse schepen die de handelshaven aandeden. Sinds 1817 heette het de Protestantse Gemeente te Smyrna en er was later zelfs een Wilhelmina Hospitaal. In 1922 viel de stad ten prooi aan de strijd tussen Turken en Grieken. De in 1908 gebouwde kapel bleef evenwel gespaard en nu nog kan men in Izmir de graven bewonderen van het Nederlandse consulgeslacht De Hochepied en je ziet er namen als Van Lennep, Hoetinck en Keun. Geen enkele Nederlandse reisgids maakt de toerist op deze bijzondere bezienswaardigheid attent.

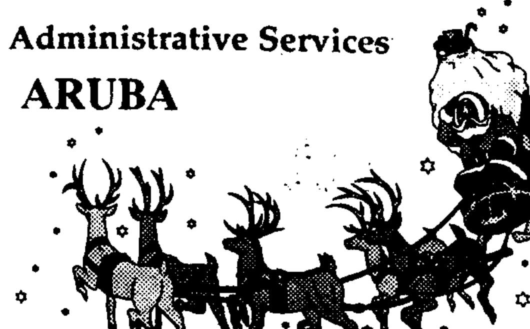
ZON EN ZEE

Even buiten de ruïnestad doemt het hedendaagse Turkije op. Het land heeft een keur van kusten, die iets geheimzinnigs hebben door de grillige vormen en de beboste hellingen. Je kunt er zwemmen, surfen, de meest fantastische zeiltochten maken, maar ook gewoon niksen. Dromerige vissersplaatsjes zijn er gebouwd rondom een kruisvaardersburcht; uitdagende terrasjes lessen de dorst. Het is echter maar de vraag of dit zo zal blijven. Hier en daar liggen al wat Duitse plezierjachten: dat luidt vaak het toeristisch verval in. Een plaatsje als Didem, ook weer vlak bij een fantastische ruïne, blijkt vrijwel alleen te bestaan uit in aanbouw zijnde hotels. Vlakbij ligt de ruïne van het orakel van Apollo. Arbeiders ploeteren onder het toeziend oog van opzichters in uniform aan de bouw van weer een hotel. Turkije wil een slag slaan in het internationale toerisme. Elke structuur in de werkzaamheden lijkt te ontbreken. In ons hotel valt enige tijd het licht uit, een dag lang laat de warme kraan het afweten, maar een ding moet gezegd worden: het goede humeur van het hele personeel lijkt onverslaanbaar.

Het moet gezegd worden: Turkije is een spotgoedkoop land, biedt heerlijke moten zwaardvis, lekker vlees en zoete desserts waar je vullingen van gaan rammelen.

Tot slot. Door Paulus was het zaad van het evangelie in Efeze gezaaid. Het christendom schoot wortel en toen het de officiële staatsgodsdienst werd, werd de tempel van Artemis vernietigd. Daar nu zijn nog slechts enkele brokstukken van te vinden. Wat is er hier verder gebeurd met het door Paulus verkondigde evangelie? De islamitische Turken wonnen het begin deze eeuw van de christelijke Grieken. Met de aftocht van de Grieken verdween tevens de christelijke religie uit Turkije. Merkwaardigerwijs mochten de joden blijven, die nu nog invloedrijk zijn in steden als Izmir! Het ijverige werk van de gereformeerde dominees in West-Turkije is slechts terug te vinden in wat oude Hollandse grafstenen. En Demétrius de Zilversmid? Daar heeft nooit iemand meer iets van vernomen.....

De wererld als een gezicht vol wonden en littekens

'Het valse leven: een Caraïbisch epos'

= door Aart G. Broek =

Uit de Nederlandstalige Caraïben is één essaybundel gekomen, die ik — als de financiële middelen dit mij toelieten — kado zou willen doen aan alle lokale politici, vakbondsleiders, dienst- en afdelingshoofden, activisten, bestuurders, academici, managers en al die anderen die niet weten waar het heen moet met de 'Antilliaanse identiteit'. Ik ben mij bewust van het gegeven, dat het schenken van Anil Ramdas' bundel *De papegaai, de stier en de klimmende bougainvillea* (1992) nog niet garandeert dat er ook kennis van wordt genomen. Maar als we voor carnaval of een referendum vrij kunnen krijgen, dan kan het lezen van het boek van de in Suriname geboren en getogen en al weer jaren in Nederland woonachtige hindoestaan Ramdas vast ook wel per decreet worden geregeld.

Ramdas ontkent niet de noodzaak je bewust te zijn van je verleden en afkomst maar hij verguist de instelling om daar dan vervolgens ook je toekomst van te maken: "Mensen gaan hun nieuwe geluk dan niet maken, maar hun oude ongeluk herdenken en bezingen." Juist met die instelling is keer op keer gepoogd 'de' Antilliaanse identiteit in te vullen. Ramdas gaat er vanuit, dat identiteit steeds opnieuw moet worden gecreëerd. De historische ervaring van gedwongen migratie, slavernij, kolonialisme, discriminatie e.d. worden niet ontkend maar dienen als bron voor steeds weer nieuwe zienswijzen, steeds rijker geschakeerd. In de Caraïben dragen we ervaringen met ons mee uit Afrika, Azië, Amerika en Europa. Wat authentiek is, wat 'echt van ons' is, is feitelijk niet te achterhalen.

"Maar", zo stelt Ramdas, "wat geeft dat nou? (...) De taak, het levenswerk van de migrant (wat anders is een ieder in de Caraïben, AGB) bestaat eruit om met al die restjes en stukjes een nieuwe constructie te maken en dan op een willekeurig moment te roepen: hé, dat ben ik. (...) De identiteit van een persoon is niets anders dan een verzameling identificaties in heden en verleden, waardoor het beeld ontstaat van een kameleon, de mens die geen constante heeft en steeds verandert met zijn omgeving".

Deze taakstelling veronderstelt een goed ontwikkeld vermogen tot identificatie met het onbekende en vreemde, en de voortdurende inspanning te twijfelen, opnieuw te onderzoeken, te leren en nieuwe verbanden te zien. Maar het een en ander veronderstelt juist ook het vermogen om dàt te accepteren wat aan historische ervaringen in onze hedendaagse ogen minder aanvaardbaar is. De Caraïben hebben inmiddels een aanzienlijk aantal literaire auteurs voortgebracht, die dergelijke, gekoesterde constructies hebben voorgelegd: Neil Bissoondath, V.S. Naipaul, Caryl Phillips, Jamaica Kincaid, Reinaldo Arenas, René Depestre, Derek Walcott, Luis Rafael Sánchez, Oscar Hijuelos, Boeli van Leeuwen, Edouard Glissant, Tip Marugg en Maryse Condé.

Mijns inziens beantwoordt Maryse Condé (geb. Guadeloupe, 1937) met haar romans op overrompelende wijze aan de eisen die we moeten stellen aan hedendaagse auteurs uit de Caraïbische regio (en elders): de creatie van personages in identificeerbaar menselijk handelen, denken en voelen in plaats van de fabricage van stereotypische slachtoffers, martelaars, uitbuiters en/of helden.

COMPLEXITEIT

Vanaf haar eerste roman, *Hérémakhonon* (1976), heeft Condé systematisch ingehakt op de ongenuanceerde consolidering van ressentimenten en op de versterking van een ethnisch gekleurde eenheid gebaseerd op een ellendig verleden en op verbittering. De Caraïbische banden met Afrika werden geproblematiseerd in deze eerste roman en in *Une saison á Rihata* (1981), terwijl in *Moi, Tituba, sorcière* (1986) bepaalde aspecten van de Westerse beschaving in een alleszins gunstig licht werden geplaatst. Condés bestseller *Ségou* (*Les murailles de terre*, 1984, en *La terre en miettes*, 1985) ondermijnt het inmiddels door literaire en wetenschappelijke stereotyperingen dichtgegroeide beeld van de slavernij door in detail de invloed van het Arabische expansionisme en de Afrikaanse collaboratie op de bloei van de slavenhandel te beschrijven. Condé vervreemdt ons van het vertrouwde en maakt vertrouwd met het vreemde.

In *Traversée de la mangrove*, uit 1989, wordt onder meer het Caraïbisch eilandelijke nationalistische denken en het gebrek aan tolerantie en inlevingsvermogen onder de loep gelegd en opgeblazen. Of, zoals dat in de inmiddels ook naar het Nederlands vertaalde roman *Tocht door de mangrove* (1991) heet: "Net als jullie was ik er heel lang van overtuigd dat je nationalistisch moest eten, nationalistisch moest drinken en nationalistisch moest naaien! Ik verdeelde de wereld in twee kampen: wij en de klootzakken! Nu heb ik ontdekt dat dat een vergissing is. Een vergissing!" De consequenties van die vergissing zijn er dan ook naar.

Condé verliest de rampzalige processen in het verleden (en heden) niet uit het oog: de *middle passage*, de slavernij, de contractarbeid, de martelingen onder de handen van koloniale overheersers en wat dies meer zij. Integendeel, maar ze begaat niet de fout om alle blanken uit het verleden schuldig te verklaren en die van het heden en de toekomst op de koop toe. En, wat van evenredig groot belang is, ze begaat niet de fout om alle Afro-Caraïbische mensen uit het verleden tot willoze slachtoffers of zondeloze martelaars van een systeem te maken en die van het heden en de toekomst op de koop toe. Bij Condé zijn intriges, haat, begrip, liefde, lafheid, vooroordelen, veroordelingen, moed, afgunst en al het ander aan menselijke eigenschappen geen selectief ethnisch gebonden grootheden maar aspecten van complexe mensen en complexe samenlevingsvormen.

De complexiteit van het menselijk handelen heeft Condé in *La vie scélérate* (1987) op buitengewoon aangrijpende wijze in beeld gebracht. In de Knipscheer bracht kort geleden de Nederlandse vertaling op de markt: *Het valse leven*. In een harde kaft met omslag, in een zeer aangenaam ogende layout en in een goed verzorgd Nederlands equivalent wordt de roman van Condé alle eer aangedaan die deze toekomt. Noch Condé noch de lezer kan zich een betere editie wensen van een roman die wel een epos van de twintigste eeuwse Caraïben genoemd mag worden. Het valse leven is een weergaloze koestering van de regio en haar mensen. Door de tekening van vier generaties, hun sociale mobiliteit, hun geografische spreiding, hun zeer uiteenlopende en veelvuldig tegenstrijdige aspiraties, hun onderlinge relaties en hun banden met derden, en een schier eindeloze reeks aan dikwijls zeer weerbarstige menselijke karakteristieken heeft de roman een enorme reikwijdte en diepgang. Dit is de Caraïben in de twintigste eeuw.

MANGROVEN

Wij krijgen onze regio en haar mensen voor ons neergezet in een speurtocht van Coco naar de geschiedenis van haar familie, waarvan zij, geboren in 1960, tot de jongste generatie behoort. Die speurtocht gaat met meer of minder bereidwillige hulp van familieleden terug tot aan haar, in 1948 overleden, overgrootvader Albert Louis. Albert was ooit de jongen die op twaalfjarige leeftijd zich een eed zwoer, dat hij niet zou leven en sterven op de suikerrietplantages zoals zijn vader. Het oudste, tastbare levensteken dat Coco van Albert aantreft is een door hem ondertekend contract om twee jaar mee te werken aan het graven van het Panamakanaal. "Het jaar was 1904, de maand maart, de dag een dinsdag. Dinsdag 14 maart 1904". Met Alberts ontberingen, overlevingsstrategieën, idealen, teleurstellingen en succesvolle ondernemingen wordt de roman op de rails gezet en begint een meeslepende tocht door deze eeuw en naar uiteenlopende delen van de Caraïben, de Nieuwe Wereld en Europa.

Met name door haar grootvader Jacob — een van Alberts zoons met een niet minder intregerende levensloop dan zijn vader — besluit Coco uiteindelijk dat verleden op schrift te stellen (in feite de roman dus).

MARYSE CONDÉ HET VALSE LEVEN

"Wat had ik een lange weg afgelegd sinds die eerste ontmoeting (met Jacob). Vragen gesteld. Vragen ontweken. Vragen niet opgelost. Sluiers opgelicht. Licht gebracht. Duister verjaagd. Knopen ontward. Vuurtjes aangemaakt. Emmers water versjouwd.

Totdat de waarheid haar gezicht vol wonden en littekens had getoond. (...) Misschien moest ik het hele verhaal maar eens vertellen? (...) Het zou het verhaal worden van heel gewone mensen, die een heel gewoon leven leidden, maar ondertussen wel bloed aan hun handen hadden. (...) Dat verhaal moest ik vertellen, het zou mijn eigen monument voor onze doden worden. Een heel ander boek dan de ambitieuze boeken waarvan mijn moeder had gedroomd, Zwarte revolutionaire bewegingen en meer van dat soort dingen. Een boek zonder grote beulen of roemrijke martelaars. Maar dat toch zijn gewicht aan mensenlevens in de schaal zou leggen. Het verhaal van mijn familie". (blz. 378)

Met het te boek stellen van de geschiedenis van haar familie wordt door Coco geen enkele poging ondernomen om naar *roots* te zoeken. Dat is sinds het échec van de Négritude een gepasseerd station: dat is een door de geschiedenis achterhaalde praktijk om de Caraïbische identiteit en een veronderstelde essentie exclusief in Afrika te zoeken. De Négritude reduceerde de Caraïbische complexiteit tot één ongedifferentieerde zuil. De geschiedenis van de Caraïbische mensen heeft meer overeenkomsten met het onontwarbare wortelenstelsel van mangroven. Coco leert dit te accepteren, inclusief de grillige en weinig verheffende kanten van die wortels in het verleden. Het moet dan ook niemand meer verbazen dat de rol van zowel Afro-Caraïbische mensen als blanken in *Het valse leven* een beduidend andere is dan we in teksten tegenkomen die door de Négritude-gedachten zijn gevoed.

Cocos taak bestond eruit om met al die restjes en stukjes van haar familiegeschiedenis een constructie te maken om dan op een gegeven moment te kunnen roepen: hé, dat ben ik. Die uitroep is *Het valse leven* geworden. Met de roman geeft Coco zichzelf èn haar — en in feite de hele Caraïben — een stem die onverbloemd en zonder afkeuren verwoordt wat dat verleden en daarmee het heden behelst. Hiermee tracht Coco vooral ook te voldoen aan de 'opdracht' van haar grootvader Jacob, die haar deze zo oplegde: "Kijk naar dit land, ons land, jouw land, dat wordt verkwanseld aan de hoogst biedende. Misschien is het binnenkort niet meer dan een herinnering die langzaam maar zeker uitdooft in onze geheugens. Ik probeer om zijn stem voor later te behouden. En jij (Coco) kunt, nee, je moet ook iets doen".

Met *Het valse leven* wordt, vanzelfsprekend, niet volledig voldaan aan de opdracht. 'Er ligt nog zoveel terrein braak", zoals Jacob stelt, "vol brandnetels, Guinea-gra en manzelsmarie (kruidje-roer-me-niet) die naar je kuiten klauwen". De roman is dan ook niet het epos van de Caraïben maar een epos (ook al moet een tweede als dit nog geschreven worden). Maar bovenal speelt in dezen het gegeven, dat het verleden zich niet voor eens en altijd laat fixeren en eenduidig laat interpreteren. Dat hoeft ook niet en moet ook niet gewild worden: het voorkomt dat we slaven worden van versteende voorstellingen van het verleden en bevordert dat we ons vooral ook bezig houden met de toekomst. In de Caraïben — waartoe de Nederlandse Antillen en Aruba zich wel eens wat vaker mogen rekenen — is het een noch het ander een overbodige luxe.

Op de Frans-Antilliaanse eilanden, met name op Martinique, staat het hier besproken gedachtengoed al meer dan een decennium bekend onder de noemer van Antillanité. Hiervan is Maryse Condé, zeker met haar romans *Tocht door de mangroven*, *Segou* en *Het valse leven*, een remarquabele representant. De Antillanité-gedachten werden door Edouard Glissant (geb. Martinique, 1928) in het boekwerk *Discours Antillais* (1981) voor het eerst uitgewerkt en meer recentelijk opnieuw verdedigd in zijn *Poétique de la relation* (1990). Maar de inzichten ontstonden ook elders, bij niet-Franstalige auteurs: de Nobelprijs-rede van Derek Walcott, *The Antilles. Fragments of Epic Memory* (1992), is daar een schitterend voorbeeld van. Ook Anil Ramdas, hoewel hij er nergens naar verwijst, is schatplichtig aan de ideeënwereld van de Antillanité. En om wat dichter bij huis te blijven: lees van Carel de Haseth (nog) eens de gedichten *poesía venená* uit de gelijknamige bundel uit 1985.

Uit de Caraïben is opnieuw een roman gekomen, die ik —als de financiële middelen dit mij toelieten — kado zou willen doen aan alle lokale politici, vakbondsleiders, dienst- en afdelingshoofden, activisten, bestuurders, academici, managers en al die anderen die niet weten waar het heen moet met de 'Antilliaanse identiteit', dan wel, met *nos pueblo*. Ik ben mij bewust van het gegeven, dat het schenken van Maryse Condés Het valse leven nog niet garandeert dat er ook kennis van wordt genomen. Maar als we voor een koninginnedag of een dia di bandera vrij kunnen krijgen, dan kan het lezen van het boek van Condé vast ook wel per decreet worden geregeld.

Maryse Condé, Het valse leven. Amsterdam: In de Knipscheer, 1993. 398 blz. ISBN 90.6265.3898. Vertaling door Eveline van Hemert van La vie scélérate, Parijs: Editions Seghers, 1987. De Engelse vertaling verscheen onder de titel Tree of Life bij Ballatine Books, New York, 1992. In de Knipscheer bracht ook de andere, hiervoor genoemde romans van Maryse Condé in Nederlandse vertaling op de markt.

De essaybundel van Anil Ramdas, De papegaai, de stier en de klimmende bougainvillea verscheen in Amsterdam bij de Bezige Bij, 1992. Le discours antillais van Edouard Glissant verscheen in Parijs bij Editions du Seuil, 1981, terwijl diens Poétique de la relation verscheen bij Gallimard, eveneens in Parijs, in 1990. Van het eerstgenoemde werk bestaat een gedeeltelijke vertaling van de hand van Michael Dash, die ook een uitstekende inleiding verzorgde: Caribbean Discourse, Charlottesville: University Press of Virginia, 1989. Derek Walcotts 'the Nobel Lecture', The Antilles. Fragments of Epic Memory, verscheen enige maanden terug in New York bij Farrar, Straus and Giroux. De gedichtenbundel Poesía venená van Carel de Haseth werd hier op het eiland in eigen beheer uitgegeven in 1985.

Voor deze bespreking werd tevens gebruik gemaakt van Richard Burtons artikel 'Ki Moun Nou Ye? The Idea of Difference in Contemporary French West Indian Thought' dat verscheen in New West Indian Guide/ Nieuwe West-Indische Gids, vol. 67 (1 & 2), 1993, blz. 5 - 32.

De kleine Jesús van Juan en Rosanna

= door René van Nie =

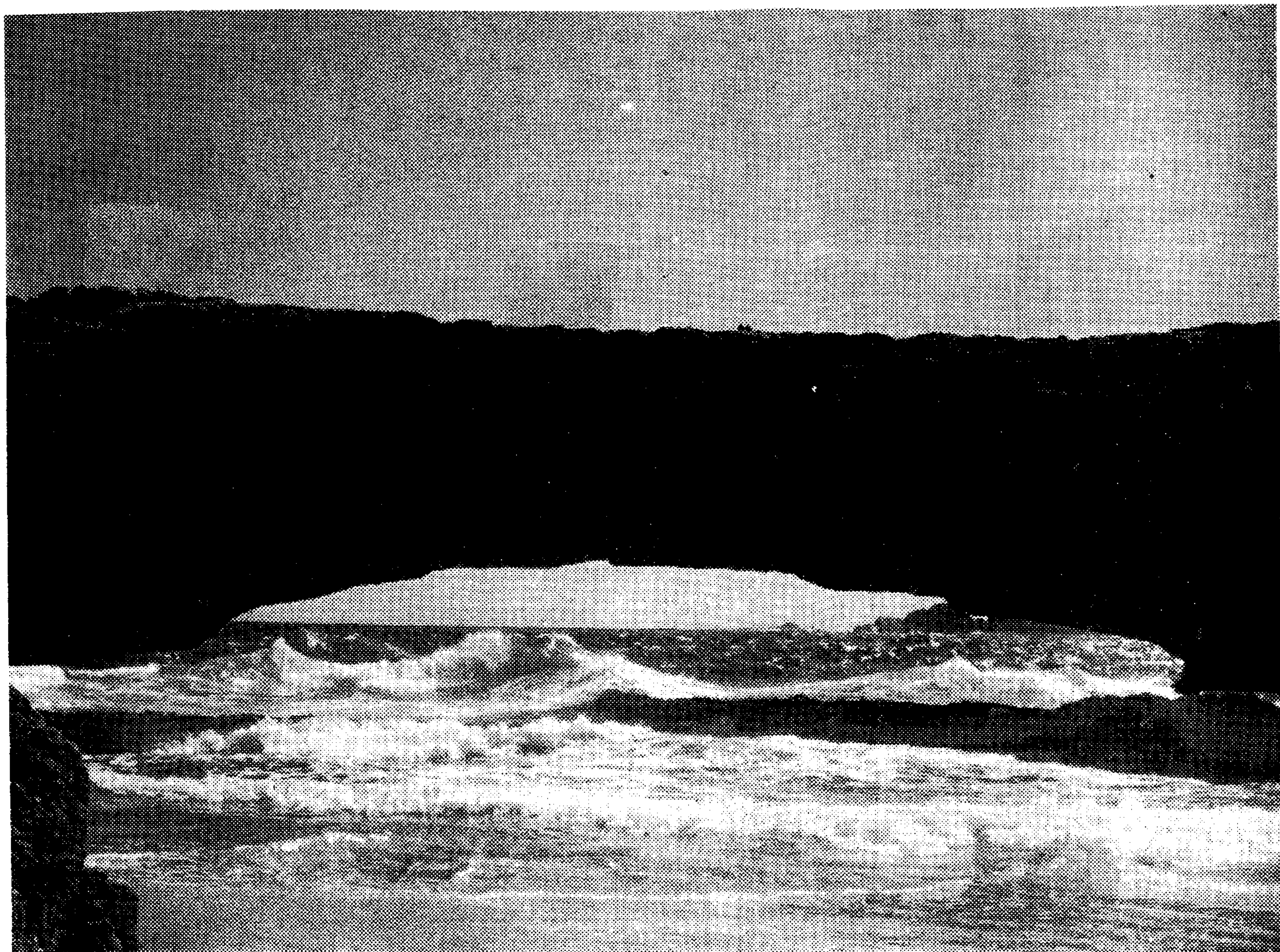
Juan keek uit over het verlaten eiland. Zijn ogen zochten de omgeving af naar een teken van leven maar behalve enkele roofvogels die laag over de aarde vlogen was er niemand te zien. Wat hij zag was een tropisch eiland, veranderd in een enorme krater en voor een groot deel gevuld met water. Het leek alsof er een atoombom was ontploft of een meteoriet van een verre planeet met enorme kracht had toegeslagen. Alle huizen, winkels, hotels en kantoorgebouwen waren met de grond gelijk gemaakt. Geen boom stond meer overeind en het ooit zo glooiende landschap waarop de cacti, divibomen en palmen weelderig groeiden, bestond niet meer. Alles lag in puin. Met daartussen, op en onder, de lijken van verdronken mensen en dieren.

De aanblik van zoveel dood en verderf vulde Juans ogen met tranen terwijl hij in de hete zon stond die ongenadig op zijn tanige lichaam brandde, zijn huid nauwelijks beschut door rafelige kleding, het hoofd bedekt met een slordig geknoopte doek, bevlekt, smerig en vol gaten. Aan zijn gezwollen voeten pasten geen schoenen meer en bij elke stap die hij nam, kroop een felle pijn door het zwerende vlees naar boven, tot in zijn lies, zodat hij zijn lichaam iets krom moest trekken om de pijn te kunnen verdragen. Maar die pijn viel in het niet bij de aanblik van al die verwoesting en onwillekeurig pakte hij de hand van zijn vrouw Rosanna die nu ook het hoogste punt van de dijk had bereikt.

KIND

Ze was er iets beter aan toe dan Juan. Maar dat zou niet lang meer duren als ze niet snel beschutting vond om uit te rusten in afwachting van haar kind dat elk moment geboren kon worden. Het water was al gebroken en de weeën kwamen sneller achter elkaar. Maar vermoeidheid belette haar radeloos te zijn. Ze was alleen maar bang haar kindje in de open lucht en brandende zon te moeten baren. Daarom keek ze net als Juan uit over het troosteloze landschap, op zoek naar beschutting, een beetje struikgewas of een huis dat niet helemaal in puin lag. 'Mi Dios', kreunde Rosanna bij de aanblik van haar geliefde eiland. 'Mi Dios, ons eiland lijkt op een maanlandschap'. Bevend drukte ze de arm van haar man en legde haar hoofd even op zijn schouders. Juan zweeg, zuchtte diep, rechtte zijn schouders en streek met zijn gehavende hand liefdevol over haar gezicht.

Ze hadden die dag al heel wat kilometers afgelegd. Eerst over het strand, net naast de branding van de zee. Maar hun geteisterde lichamen konden geen verkoeling in het water zoeken omdat het zoute water in de open wonden zou dringen om zo het vlees nog verder aan te tasten. Wat ongetwijfeld gepaard zou gaan met ondragelijke pijnen. Ook tijdens de urenlange tocht over het strand waren ze niemand tegen gekomen en alles wees erop dat ze de enige overlevenden waren in dit macabere decor dat dagen daarvoor nog zo sprankelend mooi was geweest. Toeristen in bonte zwemkleding, luxe hotels, casino's, koffiekleurige kindertjes op de stranden, gebruinde mensen in het azuurblauwe water en ranke zeilbootjes dansend op de golven, voortbewogen door de pittige passaatwind. Een paradijs of op zijn minst toch wel één van de mooiste plekjes op de wereld. Maar nu was alles verlaten. Met hier en daar lege colaflessen en bierblikjes die herinnerden aan vroegere tijden. En de ontelbare rottende kadavers van mensen. Soms nog net herkenbaar. Vrienden en familieleden. Politici van verschillende partijen. Bij leven vijanden. Nu naast en tegen elkaar aan alsof ze in hun doodstrijd steun hadden gezocht. Maar het had niet geholpen. Ze waren te laat geweest met elkaar te vinden waardoor ze dit vreselijke lot over zichzelf en alle anderen hadden afgeroepen.

Terwijl Juan en Rosanna hun tocht landinwaarts voortzetten in de hoop ergens wat beschutting te vinden dacht Juan terug aan betere tijden. Zijn duikschool was bekend geweest tot in praktisch alle uithoeken van de wereld. Toeristen uit Amerika, Europa, Azië, ja zelfs helemaal uit Australië waren ze gekomen om les bij hem te nemen. En nog geen jaar geleden had hij Rosanna ontmoet en dat maakte zijn geluk compleet. Juan werkte praktisch dag en nacht, bouwde een eigen huis en de toekomst voor hem en de zwangere Rosanna leek gedegen en vol geluk. Van de rommelige politieke situatie op het kleine eiland had Juan zich weinig aangetrokken. Het ontbrak hem aan tijd om zich bezig te houden met alle gekonkel, leugens en bedrog. Al was hem niet ontgaan dat de econmische situatie verslechterde, de lonen hetzelfde bleven en alles met de dag duurder werd. Maar zoals velen, wilde hij niet meteen de regeerders veroordelen. Uiteindelijk moesten ze nu in hoofdzaak op eigen kracht proberen de economie op peil te houden na jarenlang aan de hand van een ver en koud moederland te hebben gelopen. Dat de politieke leiders daar niet in slaagden kreeg Juan pas door toen het te laat was. Al waren ze de eerste keer nog net ontsnapt aan een orkaan van ongekende kracht die het eiland op nog geen honderd kilometer voorbij was gegaan en een deel van het nabijgelegen vaste land had verwoest. Na deze bijna ramp kondigde de regering algemene maatregelen af en elke inwoner moest dertig procent van zijn inkomen afstaan zodat alle gebouwen en huizen verstevigd konden worden. Daarbij zouden er miljoenen zakken aarde worden gekocht om als dijk rond het eiland te leggen. Maar het geld werd niet gebruikt waarvoor het bedoeld was. Alleen de politici zelf werden er beter van en verbouwden hun eigen huizen tot bunkers terwijl het volk onbeschermd bleef.

Opnieuw naderde een orkaan het kwetsbare eiland en deze keer raasde de storm op nog geen vijftig kilometer voorbij. De zee kolkte en het water beukte woest op de stranden en een deel van het binnenland. De schade was enorm en het werd duidelijk wat er zou gebeuren als een volgende keer het eiland vol zou worden geraakt. De regering voerde nieuwe maatregelen in. Opnieuw moest het volk extra belasting betalen. Van dat geld zouden de politici dan eindelijk de dijk laten aanleggen. Maar opnieuw bedrogen ze de bevolking.

Er werden geen zandzakken gekocht maar de dijk werd aangelegd met aarde van het eiland zelf. En zo holde het eiland zichzelf helemaal uit en veranderde in een diepe kuil, gegraven op last van mensen met enkel het eigen belang voor ogen. Juan had die ontwikkeling vol woede en vertwijfeling gade geslagen en besloot dan maar zichzelf en Rosanna te beschermen. Hij groef een gat in de aarde, stortte wanden van beton en maakte zo een water en luchtdichte ruimte. Naast eten en drinken zette hij er een hondertal duikflessen in, gevuld met lucht, voldoende voor enkele dagen. En hij was nog maar nauwelijks klaar toen de derde en meest verwoestende orkaan die er ooit was geweest, het kleine eiland trof. Twee dagen en nachten hielden Juan en Rosanna zich schuil terwijl ze zelfs door het meterdikke beton de storm hoorden gieren. Het was een vreselijke nachtmerrie. Huizen en gebouwen stortten in alsof ze van karton waren en ook de bunkers van de politici werden met de grond gelijk gemaakt.

Het water van de zee sloeg toen ook nog dwars door de dam heen en vulden samen met de enorme hoeveelheid regen het eiland volledig op. Wie niet werd gedood door vallend puin verdronk in de kolkende woeste watermassa. De onderaardse schuilplaats van Juan en Rosanna bleek nog het langst bestand tegen de natuurramp maar op de middag van de tweede dag scheurde het dak en stortte een deel van het beton op de benen van Juan terwijl hij met zijn hele lichaam Rosanna probeerde te beschermen.

En op het moment dat de situatie onhoudbaar werd en hun schuilplaats geen bescherming meer bood, nam de orkaan in kracht af, raasde verder door over zee en konden Juan en Rosanna zich op het nippertje uit de puinhoop redden. Het was de dag voor Kerstmis, een festiviteit die de gang van zaken op het eiland altijd volledig had beheerst. Maar nu leek het erop alsof God, op dit eiland, niet herinnerd wilde worden aan de geboorte van zijn zoon.

"Zelf ben ik óók schuldig", peinsde Juan. "Ik heb er niets aan gedaan toen ik zag dat mijn eiland werd uitgehold. Ik ben niet in opstand gekomen toen bekend werd dat het geld van de nieuwe maatregelen voor zaken werd gebruikt die niets met de bescherming van het volk te maken hadden. Ik heb gezwegen toen ik had moeten schreeuwen, ik heb me samen met de rest van mijn mensen naar de slachtbank laten leiden en niets gedaan om dat te verhinderen. Het volk is de schuldige, niet de politici want het volk heeft hen gekozen en ze alle ruimte gelaten voor het scheppen van wanorde, ze een macht gegeven die ze niet naar behoren hanteerden".

"Kijk", riep Rosanna hem terug uit zijn gepeins, "kijk Juan". Opgewonden wees ze hem op een klein gebouwtje dat wonder boven wonder nog overeind stond. Met het laatste restje kracht liepen Juan en Rosanna naar dit Godsgeschenk. "Het lijkt wel een kerkje", hijgde Juan. "Maar ik ken dit gebouwtje helemaal niet. Kijk". Hij gebaarde naar een opschrift boven de deur en las: *"Alleen zij die reizen met liefde als bagage zullen Gods huis binnen gaan"*. Juan herhaalde deze woorden een aantal keren en vroeg Rosanna "Weet jij wat dat betekent?" Rosanna knikte. "Dat betekent dat God geen verschil ziet in huidkleur en welke religie je ook aanhangt, je tóch alleen maar bij Hem mag komen als je een goed mens bent geweest, anders niet". Juan dacht even na, lachte toen wat schamper en zei: "Dan zal het lekker rustig zijn in de hemel". Rosanna wilde antwoorden maar ze kwam niet verder dan een schreeuw en legde haar handen op haar buik. "Mi Dios, het gaat komen Juan".

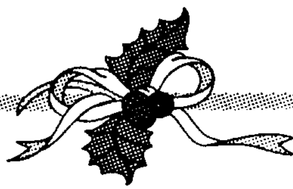
Met haar gezicht vertrokken van pijn pakte ze de hand van haar man en trok hem mee naar binnen. En wat ze daar aantroffen grensde aan het ongelooflijke. Een levensgrote kerststal met herders en dieren, alles volledig in tact. In het midden een kribbe, gevuld met vers stro. Uit een kleine bron borrelde kristalhelder water naar boven en ondanks de open deur en ramen was het er heerlijk koel. "Alleen Maria, Josef en het kindje Jesus ontbreken", kreunde Rosanna. Juan glimlachte even en fluisterde, "die zijn nog onderweg". Zijn vrouw probeerde een glimlach maar de pijn dwong haar te gaan liggen in afwachting van de bevalling.

Terwijl de avond viel werden de weeën heviger en kwamen korter na elkaar. Juan bette het verhitte voorhoofd van Rosanna met het koele water uit de bron. Gaf haar te drinken, sprak haar moed in en bad tot God, smeekte om kracht voor zijn Rosanna en gezondheid voor de baby. Kerstnacht, precies om twaalf uur, werd het kindje geboren. Een forse gezonde jongen. "Danki Dios, danki", riep Juan ontroerd. En terwijl hij hun zoon liefdevol in de kribbe legde huilde Rosanna van geluk en bad ze tot God hen te beschermen. Terwijl haar lippen zachtjes het gebed prevelden namen rust en vrede bezit van de kleine ruimte. Door het licht van de maan leek het er zelfs op alsof de herders tot leven kwamen en op hun verweerde marmeren gezichten tekende zich een glimlach af.

NAAM

"Zijn naam, Rosanna, hoe zullen we ons kindje noemen?" vroeg Juan opeens. Rosanna dacht heel even na, keek toen liefdevol naar het kleine mensje en zei: "Jesús, ons kindje zal Jesús heten". En toen straalde er opeens een fel licht op hen neer. Een licht zó intens als de ster van Bethlehem. Rosanna keek geschrokken omhoog, terwijl Juan op zijn pijnlijke voeten naar buiten strompelde om te zien waar dat licht vandaan kwam. En nadat hij de bron ontdekte, stak hij zijn armen als welkom omhoog en begon blij te zwaaien. Even later landde de helicopter vlak naast het kerkje en droegen hulpvaardige mensen moeder en kind op een brancard naar het toestel. Nadat iedereen was ingestapt verhief de reddende engel zich van de aarde. Juan omklemde de hand van Rosanna en tilde haar hoofd op, zodat ze samen voor de laatste keer het kleine Godshuis konden zien dat hen zo liefdevol had opgevangen. Maar tot hun verbijstering zagen ze slechts de verwoeste aarde. Het kleine kerkje was verdwenen. "Mi Dios", fluisterde Juan, keek toen naar de kleine Jesús en sloeg een kruis.

Ondertussen vlogen ze steeds verder weg van het eiland. Een eiland dat ooit vol leven was vóór het door hebzucht en kortzichtigheid werd verwoest. Weg van een eiland dat ooit weer vol leven zou zijn. Bevolkt door goede en slechte mensen, sterke en zwakke, rijke en arme. En als het kwaad opnieuw overwon, zou alle leven opnieuw vernietigd worden. Want het kwade straft zichzelf. Dat is zeker. Net zo zeker als het gebod dat alleen zij Gods huis binnen mogen, die reizen met liefde als bagage.

■ *De procureur-generaal van Mexico, Jorge Carpizo, legt een verklaring af tegenover de pers m.b.t. de moord op kardinaal Posadas.*

De vruchtbare dood van een Mexicaanse kardinaal

Mexico Stad - De moord op een kardinaal kan heel wat uitwerken. De publiciteit daaromheen doet het zijne. Drugsbaronnen worden ineens opgespoord, politiechefs die met de drugsmaffia samenwerken worden gevangen genomen. Het onmogelijke blijkt ineens mogelijk.

Dit was het geval met de dood van kardinaal Juan Jesus Posadas van Guadalajara in Mexico. Ruim een half jaar geleden kwam hij samen met zes andere mensen om het leven bij een ordinaire schietpartij bij het vliegveld van Guadalajara. Over de zes mensen die samen met hem omkwamen is verder niet veel bekend. Eén van hen was zijn chauffeur. Maar de foto van de kardinaal ging de hele wereld rond en deed zijn werk. Met een parafrase op een bekend gezegde in de katholieke kerk kan men vaststellen: het bloed van een vermoorde kardinaal blijkt uiteindelijk een zegen voor Mexico te zijn geworden. Hierbij bijeen gesprokkeld nieuws rond deze vruchtbare dood van een kardinaal.

DRUGKARTELS

Na diens dood blijkt ineens dat Colombia niet het alleenrecht heeft op drugkartels. De Mexicaanse staat Jalisco met als hoofdstad Guadalajara kent er bijvoorbeeld ook twee. Dat heeft de kardinaal helaas met de dood moeten bekopen. Want drugskartels mijden het geweld niet. Door wat kennelijk een vergissing van hun kant is geweest weet nu de hele wereld dat Mexico ook zijn rol meespeelt in de internationale drughandel. De kardinaal is niet de eerste dode die als gevolg van het druggeweld om het leven komt en hij zal helaas ook niet de laatste zijn. Dit ondanks de oproepen van alle mogelijke kanten om een einde te maken aan de gruwelijke spiraal van het geweld.

De aanslag waarbij de kardinaal een van de zeven doden was die daarbij vielen, veroorzaakte bij de instanties de nodige paniek. In de daarop volgende dagen werden verschillende theorieën te berde gebracht over de achtergrond van de schietpartij. Daarbij was wel een constante te constateren: dat het schieten te maken had met een of meer drugkartels.

Er waren verder wel verschillen op te merken: de kardinaal zou bij abuis beschoten zijn, het was een doelbewuste actie of het was een onderlinge afrekening tussen de drugkartels.

VAN DICHTBIJ

Veel kritiek was er op de stelling dat de kardinaal het slachtoffer was geworden van een abuis van de kant van een der drugkartels, die niet minder dan zo'n vijftien huurmoordenaars op het vliegveld zou hebben afgestuurd, namelijk door Joaquin El Chapo Guzman. Dit was wel wat anders dan de eerste veronderstelling, dat er namelijk door leden van twee drugkartels op elkaar geschoten zou zijn, welk vuurgevecht losbrandde toen de kardinaal voorbijreed. Spoedig werd echter de verklaring bekend van het hoofd van de Medische dienst voor lijkschouwingen, Mario Rivas Souza, namelijk dat er sprake was geweest van 'direct vuur' en dat de kardinaal van slechts een meter afstand was beschoten, waarbij er veertien voltreffers waren geweest moest deze opvatting worden herzien. Toen deed de mening opgeld dat er sprake zou zijn geweest van een directe doelbewuste aanslag op de kardinaal.

De aartsbisschop van Hermosillo, mgr Carlos Quintero, deed de stelling als infantiel van de hand als zou het een aanslag zijn geweest op de kardinaal omdat deze in het zwart was gekleed, een uitdossing welke drugbazen zich ook graag aanmeten als zij op reis gaan. Dit was beweerd door het dagblad Là Jornada. En ook al werd aangehaald dat de kardinaal in een Marquis reed, een automerk dat favoriet zou zijn bij de drugbazen.

De drugbaron op wie gemikt zou zijn, aldus de bisschop, is volgens de gegevens iemand van veertig jaar, met bakkebaarden en bruin van kleur. De kardinaal was 63 jaar toen de dood hem trof, blank van kleur en met de rode schoudermantel van een kardinaal om.

De bisschop van León, mgr Rafael García, was van mening dat normaliter drugbazen als zij iemand willen vermoorden via een huurmoordenaar zich precies op de hoogte stellen op wie men mikt. Hij schaarde zich onder degenen die de eerste versies van de overheid als 'infantiel' van de hand wees; zij 'spreken elkaar tegen, zijn incompleet en zijn rudidimentair'.

De bekende rubriekschrijver van het dagblad El Financiero, Carlos Ramírez, die toegang heeft tot vertrouwelijke informatie, verbond de misdaad met een serie van recente overvallen, welke kennelijk de regering van president Carlos Salinas de Gortari moeten 'destabiliseren'. Zoals het valse bomalarm bij de kort daarvoor gehouden Miss Universe verkiezing in het Nationale auditorium.

...dalajara: Decennium zetel van drugsmaffia

Huurmoordenaars: Open en bloot met hun wapens

GUADALAJARA is dert bijna een decennium de zetel van belangrijke drugmaffia. Vandaar ..n ook dat men bij de schietpartij op het vliegveld meteen dacht aan de drugmaffia. Volgens getuigenissen was er sprake van direct vuur, waarmee gezegd wil zijn dat het in ... ging om een executie ... meer. Deze werd ...gens per abuis uitgevoerd en was bedoeld voor ...n andere maffia-leider.

...weld is een dagelijks fenomeen in Guadalajara. Ver... jaar werden er zev... executies voltrokken ... karakteristieken van ...rekening binnen het ...euit. Sinds enige tijd ...ampagne begonnen ... ontwapening in deze ... Ondanks alle veiligheidsmaatregelen kon het ...rtje huurmoordenaars ...et Kartel van Tijuana ...ternationale luchthaven Guadalajara bereiken ... hun bezit zeventien ... voornamelijk AK-... ...eweren en verder met ...gmentatiegranaten, traan...granaten. En dit alles aan ...rd van verschillende geblindeerde auto's zonder dat zij ...tdekt werden door de federale of plaatselijke politie.

NIET GEHEIMZINNIG

...ens verschillende getuigen ...deden de huurmoordenaars niet geheimzinnig met ... wapens. Met hun wapen in de hand viel men de auto aan waarin de kardinaal zich bevond. En ze vuurden er flink op los. Volgens de officiële versie kwam geen enkele groep tussenbeiden. De schietpartij duurde tussen de twee en vijf minuten. Dit alles ondanks het feit dat er politiemensen aanwezig waren op een paar meter afstand van het drama. Op een na konden de huurmoordenaars van de plaats wegvluchten zonder dat er ook maar een achtervolging werd ingezet op de snelweg hoewel er berichten zijn dat er helikopters boven de plaats vlogen na de aanslag.

Overeenkomstig verschillende getuigenverklaringen waren er in het luchthavencomplex verschillende politieposten of patrouilles op dat ogenblik. Zoals de gewone politie, de Militaire Politie en de politie in het uniform waarin de Narcoticabrigade optreedt. Volgens een andere bron zouden er onder de huurmoordenaars verschillende voormalige agenten van de federale politie zijn geweest.

Oproep tot invoering doodstraf

GUADALAJARA - De doodstraf moet weer ingesteld worden in de Mexicaanse staat Jalisco. Dit om het geweld de kop in te drukken.

Deze oproep was weer te horen na de moord op kardinaal Juan Jesús Posadas. Ook de gouverneur van Jalisco Carlos Rivera Aceves nam deze oproep over. Tijdens een persconferentie kondigde hij aan dat hij bij het congres een voorstel in deze richting zou doen. En ook de gevangenisstraffen moeten worden opgevoerd volgens hem on de aanslagen op lijf en goed paal en perk te stellen. Officieel kent Mexico de doodstraf niet meer, maar de afzonderlijke staten kunnen hem desgewenst via het congres wel invoeren. De gouverneur gaat ook het centrale gezag benaderen met het verzoek om het leger in te zetten op de belangrijkste aan- en afvoerwegen naar Guadalajara.

■ *De stoffelijke resten van kardinaal Juan Jesus Posadas worden de kathedraal van Guadalajara binnengedragen. Honderden gelovigen woonden de dienst bij.*

Vertrouwen publiek geschokt door optreden politie

Veel vragen blijven bestaan rond abuis-moord op kerkvorst

MEXICOSTAD—De twijfels zijn rechtop blijven staan over de omstandigheden waaronder de kardinaal om het leven is gekomen. Verschillende sectoren in de Mexicaanse maatschappij kunnen zich niet verenigen met de officiële versie van de PG, namelijk dat de drugsmaffia zich heeft vergist.

Van kerkelijke zijde deed men deze conclusie aanvankelijk af als infantiel en absurd. Daarop kwam men echter terug nadat de bisschoppen een langdurige onderhoud hadden gehad met de PG Jorge Carpizo. Daarop werd door de bisschoppen de officiële versie overgenomen. Toch zijn er ook in kerkelijke kringen prélaten die de officiele uitleg onvoldoende achtten. Zoals mgr Manuel Talamás die opmerkte dat in de uitleg van de PG toch ook 'niet overtuigende aspecten' zijn.

De kardinaal heeft tijdens zijn leven uitspraken gedaan tegen de drugshandel en het geweld daarvan en gaf tegenover de media aan dat hij wist van connecties van de criminelen met corrupte autoriteiten. Er zijn er die hier een link leggen met zijn dood.

GESCHOKT

Met veel fanfare werd de aanhouding bekend gemaakt van Chapo Guzman. Deze werd aan de pers getoond en de PG zelf maakte de aanhouding bekend tijdens een plechtigheid in het presidentiële paleis. Ondanks de show daaromheen blijft men vragen naar degenen die verantwoordelijk voor de dood van de kardinaal zijn. Volgens deze media die aan de officiële versie twijfelen was dit dus, Chapo Guzman voor wie de kogels dus bedoeld geweest waren die per abuis de kardinaal doodden. Dit was dus gebeurd door de bende van de gebroeders Arellano Félix.

Waar zijn die twee broers Arellano Félix? Zo luidt de vraag welke de Mexicaanse gemeenschap zich stelt. Deze werd geschokt door de dood van de kardinaal en toonde zich ook verontwaardigd over de ontdekking van het feit dat verschillende politieagenten in plaats van de drugsfiguren te vervolgen met hen meewerkten.

VRAGEN

Zo stelt men zich ook vragen over het gemak waarmee de overvallers konden vluchten. Acht van hen gingen gewoon een commercieel vliegtuig binnen dat eigenlijk twintig minuten voor de aanslag had moeten vertrekken. Het vertrok trouwens op een ogenblik dat de luchthaven van Guadalajara eigenlijk gesloten was voor alle verkeer.

Verschillende oppositiepartijen hebben om een onderzoek gevraagd dat tot op de bodem moet gaan om alle feiten boven water te halen. Na de moordaanslag werden tal van drugsverkopers opgepakt en werd de samenwerking op grote schaal ontdekt van politieagenten met de drugsmaffia. Zoals de commandant van de justitiële politie van de staat Jalisco, Antonio Bejos en de voormalige politie-commandant van de hoofdstedelijke politie Santiago Tapia. Beiden zijn aangehouden.

Guadalaj... jaren eig...

MEXICOSTAD - Volgens de Mexicaanse PG Jorge Carpizo is kardinaal Posada het slachtoffer geworden van een vuurgevecht tussen twee drugkartels en wel dat van Tijuana en het kartel van Sinaloa. De kardinaal samen met zes andere mensen werd getroffen door een kruisvuur tussen leden van de benden bij het vliegveld van Guadalajara. Zo moet blijken uit een officiële communiqué van de PG.

Het was een heel goed voorbereide actie waarbij men het gemunt had op de leider van het Sinaloa-kartel 'Chapo Guzmán'. De actie was uitgewerkt door de gebroeders Arellano Félix, leiders van het Tijuana-kartel. Het was een kwestie van twintig seconden, aldus de PG, waarbij de leden van de drugbende zich vergisten en de kardinaal doodde terwijl men op de leider van het andere kartelle gemunt had. De PG zei dat hij best de mening van anderen respecteert maar volgens hem is het zo gebeurd.

Volgens de PG kwam de auto met Chapo Guzman iets eerder aan bij het vliegveld dan de kardinaal. Daarop werd geschoten en toen schoot men ook op de wagen van de kardinaal. Die huurmoordenaars wisten niet dat de auto van de kardinaal niet gepantserd was en zij wisten ook niet dat de inzittenden ongewapend waren. Dus schoten zij door. Ter

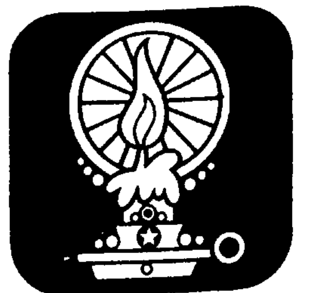
Braulio Beltran Bojorquez:

De protserige bearding van Mexicaanse drugsbaas

MEXICOSTAD — Een gouden doodskist met een kruis dat belegd was met namaakdiamanten ter waarde van ongeveer zestienduizend dollar was het laatste onderkomen op deze aarde voor de Mexicaanse drugsbaas Braulio Beltrán Bojórquez. Hij kwam om het leven bij een treffen met eenheid van het leger bestaande uit 23 manschappen.

Volgens de beschikbare gegevens was de kist in het buitenland vervaardigd. Een kist van brons, belegd met goud van veertien karaat. Het aantal kunstdiamantan bedroeg dertig. Er kan nog aan toegevoegd worden voor de geschiedenis dat de overledene zijn laatste rit niet alleen hoefde te maken. Het gevolg bestond uit een stoet van zeer luxueuze auto's. De inzittenden van die auto's werden bewaakt door zwaar bewapende mannen, waarbij de politie niet ingreep, ondanks het vertoon van zware wapens dat zij bij zich hadden. De begrafenisplechtigheid voltrok zich op de begraafplaats van de noordelijk gelegen stad Juarez.

In de kapel waar de kerkelijke plechtigheid gehouden werd stonden verder geparfumeerde kaarsen. Er werd een portret bevestigd van Beltrán Bojórquez, die samen met vier andere drugshandelaars om het leven kwam in een gewelddadige confrontatie met soldaten die vervolgens werden aangehouden om bericht te worden omdat zij hun boekje te buiten waren gegaan.

Eis betogers:

Wij willen waarheid horen

MEXICOSTAD — Ongeveer vijfduizend mensen hebben enige tijd na de moord op kardinaal Posadas en zes gezellen een betoging gehouden waarbij zij opheldering eisten over deze moord.

Aan het hoofd van de stoet droeg men een spandoek mee met het veelzeggende opschrift: Wij willen geen leugens, wij willen de waarheid horen. De demonstranten trokken naar de kathedrale kerk van Guadalajara waar een mis tot intentie van de kardinaal werd gevierd. De demonstratie ging uit van enige godsdienstige organisaties en van het aartsbisdom Mexicostad zelf. Wij willen weten wie er echt verantwoordelijk zijn voor deze misdaad zodat zij berecht kunnen worden. Het waren voornamelijk mensen van gevorderde leeftijd die aan de demonstratie deelnamen.

■ *Joaquín Guzman, alias 'El Chapo', bendeleider van het kartel van Sinaloa was een van de daders bij de schietpartij in Guadalajara.*

Tentakels drugsmaffia in hele maatschappij werkzaam

Rechters en politie zijn tegen betaling te koop

Guadalajara — De drugsmaffia heeft tentakels waarvoor geen enkele sector in de Mexicaanse maatschappij immuun blijkt te zijn. Toch baarde de aankondiging dat een arrestatiebevel was uitgegaan tegen niet minder dan drie rechters in het toch wel erg aan corruptie gewende Mexico veel opzien. Opzien baarde ook een verklaring van het episcopaat waarin dit vaststelde dat de drugsmaffia kennelijk zijn mannen ook heeft zitten op regeringsniveau en in het leger. De maffia van de drugshandel heeft een 'belangrijk aantal functionarissen van het overheidsapparaat en het leger gekocht of zich ermee geassocieerd. Zo stelde de bisschoppenconferentie van Mexico vast in een officiële verklaring. Later werd - ook dat was veelbetekend - deze verklaring afgezwakt.

Het was een stuk dat opgesteld was door de Pastorale commissie van deze bisschoppenconferentie. Juist in die zelfde tijd verscheen het bericht in de pers dat een arrestatiebevel was uitgevaardigd tegen drie rechters die het met de rechtspleging niet zo nauw hadden genomen. De bisschoppen gaven de verklaring uit een maand nadat de kardinaal om het leven was gekomen door moordenaarshand, ook al uitgestoken vanuit de drugsmaffiawereld. Het omkopen of associëren van belangrijke overheidsfiguren of militairen komt de drugsmaffia goed van pas. Het vergemakkelijkt direct of indirect alle fasen van het proces. Vanaf de productie van de verdovende middelen, het transport, de distributie ervan tot en met het witten van het drugsgeld. Aldus de bisschoppelijke verklaring.

Voordat de drugsmaffia uiteindelijk de mens lichamelijk doodt heeft hij al talrijke mensen in hun ziel gedood. En dat zijn er heel velen. In de verklaring wordt daarbij gewezen op 'de structuur van de zonde'. Daarbij handelt men vanuit een mentaliteit die zijn basis vindt in een zucht naar mateloze macht, genotzucht en de mentaliteit van het bezitten.

De aanslag op de kardinaal is 'een voorbeeld van de cultuur van de dood'. Hierbij moet men in gedachte houden, aldus de bisschoppen, dat al het kwaad voortkomt uit het hart van de mens en dat fenomenen als de drugshandel geen geisoleerde feiten zijn of slechts vruchten welke uitsluitend te maken hebben met de geinstitutionaliseerde corruptie.

Andere factoren in deze cultuur van de dood zijn de oorlogen, het terrorisme, de drugs, de ellende, misarie, de onrechtvaardige onderdrukking, de leugen als instituut en de corruptie, aldus deze kerkelijke verklaring. Het zijn allemaal karakteristieken van de cultuur van de dood in de moderne mentaliteit. De agenten van de cultuur van de dood verleiden ons met de pretenties van een houding van zich aanpassen, passieve onverschilligheid, scepsis en een permissieve moraal.

WAARDEN

De kerk kan niet toelaten dat men doorgaat onze jeugd te corrumperen en dat wij de springplank zijn of het doorgangspunt voor de grote consumenten-landen. Evenmin kunnen we tolereren dat men gebruik blijft maken van de ellende en de onwetendheid van onze campesinos bij het kweken van verdovende middelen.

De bisschoppen wijzen er op dat de vrede het werk van de gerechtigheid is. Het is niet zo dat de afwezigheid van de oorlog of het geweld betekent dat er vrede is en evenmin het ontbreken van onderwerping aan tegenstanders. De kerk, aldus het Mexicaanse episcopaat kan zich niet onttrekken aan zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van de menselijke en christelijke waarden.

Een veelbetekend voorbeeld was de mededeling, ongeveer een maand na de dood van de kardinaal van het Openbaar Ministerie, dat men het bevel had uitgevaardigd om drie rechters aan te houden op verdenking van misdrijven tegen de rechtspleging. Zo bleek uit een bekendmaking van het bureau van de Procureur Generaal. Rechter Héctor Santacruz werd meteen aangehouden en ter beschikking gesteld van de autoriteiten. De rechters José Enrique Moya en José Refugio Cuevas bleken lont geroken te hebben en zijn sindsdien voorvluchtig.

De drie rechters fungeren in Ciudad de Hermosillo in de noordelijk gelegen staat Sonora als hooggerechtshof van deze staat. Rechter Pablo Vicente Monroy merkte in verband met deze zaak op dat er 'voldoende aanwijzingen zijn' dat zij in hun rechtspleging over de schreef waren gegaan. Men ging niet nader in concreto op deze zaken in. Men vermoedt wel dat het om drugszaken gaat.

AFSPRAKEN

Als om de bewering nog verder te bewijzen van de bisschoppen dat drugsmaffia zich overal vriendjes koopt en verbintenissen aangaat werd bekend hoe er tussen drugsbaas Chapo Guzman en het voormalige hoofd van de dienst Bescherming van de politie van de hoofdstad afspraken gemaakt zijn. Deze hoge politiepost was toevertrouwd aan Santiago Tapia Aceves. Aan het licht is gekomen dat deze tegen een flinke betaling gezorgd heeft dat Chapo Guzman de justitie kon ontvluchten. De politie-functionaris is ondertussen aangehouden, aldus de PG.

De 52-jarige Tapia Aceves had de leiding van de politie in de jaren 91 en 92. In die periode floreerde de corruptie als nooit tevoren bij de veiligheidsdienst. Tapia Acevez werd aangehouden, zo blijkt uit het communique van de PG in verband met het onderzoek naar de moord op de kardinaal.

CHAPO GEVANGEN

Volgens deze verklaring hebben niet minder dan negen agenten van de gendarmerie verklaard dat zij ongeveer twee jaar geleden 'zes verdachten individuen hadden aangehouden onder wie men één identificeerde als Guzman'. Toen zij deze verdachten aan het overbengen was naar de gevangenis kregen zij een order van de toenamlige no 2 bij de politie, Rogelio Herra, hem naar een andere plaats over te brengen, waar de toenmalige chef van de federale politie Fluvio Jimenez zich meldde, die later werd aangehouden wegens zijn relaties met Chapo Guzman en Tapia Aceves.

Deze agenten getuigen tenslotte dat zij het diensthoofd en de adjudant Oscar Daniel Salcedo hebben zien vertrekken met een buidel waarin zich de dollars bevonden, de beloning voor hun diensten. Dit gebeurde nadat Chapo Guzman en zijn gevolg waren vrijgelaten. Volgens het dagblad El Sol uit Mexicostad zou het gegaan zijn om een bedrag van honderdduizend dollar om Chapo Guzman uit handen van de justitie te houden.

Tapia Aceves wordt vergeleken door de media en andere parlementaire bronnen met de voormalige politiechef Arturo Durazo die beschouwd werd als de beschermheer van de maffia en die daarom nu een langdurige gevangenisstraf uitzit.

KLACHTEN

Nadat Tapia Aceves was ontslagen meldde het tijdschrift Proceso dat men in parlementaire en politieke kringen had verklaard dat onder zijn bewind de wanorde, de corruptie en de interne onvrede overheersten; het aantal klachten van burgers groeide tegen de corrupte elementen wegens afpersing, agressie en machtsmisbruik en tegen de toenemende sociale onrust als gevolg van het hoge aantal delicten. Gendarmes klaagden bijvoorbeeld dat in het tijdperk van Tapia Aceves uniformen werden verkocht, dat de chefs 'aandelen' opeisten en dat geld werd gevraagd om van een patrouille-dienst ontheven te worden enz.

Sinds februari heeft de PG meer dan zestig agenten van de justitiële politie ontslagen. De meeste van hen zijn al voor de rechter verschenen of wachten op een proces. Dit in verband met hun banden met de drugshandel.

HARD AANGEKOMEN

Het verwijt van kerkelijke zijde dat de drugsmaffia ook in de legerleiding is doorgedrongen is hard aangekomen bij het leger. Uiteindelijk heeft het Mexicaanse episcopaat deze beschuldiging in zijn algemeenheid ingetrokken nadat de legerleiding had geeist dat men met namen over de brug zou komen. Daaraan ging een bittere woordenwisseling vooraf tussen leger en kerkelijke leiding. De secretaris van het episcopaat Ramón Godínez maakte tenslotte bekend dat er een onderhoud heeft plaats gehad van de hiërarchie met de hoogste legerleiding. Om de lucht op te helderen, zo werd gezegd. Overigens is het niet de taak van de kerk om namen te produceren. Dat moeten de autoriteiten doen, zo stelde hij vast.

Overigens verklaarde het ministerie van Regeringszaken bij monde van de directeur van de afdeling Godsdienst, Niceforo Guerrero, dat de kwestie van de drugshandel de verhouding tussen kerk en staat niet beinvloedt. Die relaties zijn 'zeer goed en zullen zeer goed blijven'. In 1992 erkende Mexico als staat voor het eerst het bestaan van de kerken en knoopte toen ook banden aan met het Vaticaan. Ook van katholiek-kerkelijke zijde gaf men te verstaan dat men de goede verhouding niet wil belasten met de drugskwestie.

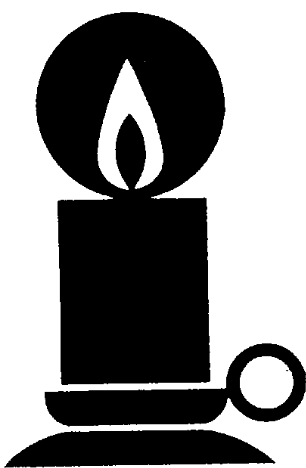
Later ontkende het Mexicaanse episcopaat eenvoudigweg dat men het leger had beschuldigd van nauwe banden met de drugsmaffia. Dit stond in tegenstelling met de verklaring welke werd uitgegeven op de dag dat het een maand geleden was dat de kardinaal omkwam. Het was duidelijk: regering noch legereiding of bisschoppenconferentie wil de goede verhouding op het spel zetten. In een latere brief had het episcopaat het ten aanzien van het leger over instanties welke alle respect verdienen.

Begrafenis: protest en roep om gerechtigheid

DUIZENDEN MENSEN hebben de begrafenisplechtigheid bijgewoond van kardinaal Juan Jesús Posadas. Dit werd op deze manier een demonstratie tegen het geweld en de drugmaffia en een schreeuw om gerechtigheid.

Een bejaarde vrouw vertolkte wat in velen leefde met haar bede: God vergeve de moordenaars. Maar de gerechtigheid van de mensen moet dit kwaad voor de mensheid vergelden. Voor het grootste deel waren het eenvoudige mensen die de kathedraal vulden en daarbuiten stonden en die er uren voor over hadden om het stoffelijk overschot van hun kardinaal eer te kunnen betuigen. Ondanks de intense zon.

Voortdurend hoorde men als in koorgebed Gerechtigheid, gerechtigheid, wij willen gerechtigheid. 'Juan Jesús Posadas was een man van God, geliefd bij de gelovigen , hij is het onschuldige slachtoffer geworden van het geweld dat het land door elkaar schudt en dat veroorzaakt wordt door de drugs', zo verklaarde pater Arnulfo Contreras.

... heeft al ... kartel

...ondersteuning van zijn theorie toont de PG een aantal computertekeningen welke van dit drama waren gemaakt.

De PG erkende dat er nog verschillende vragen moeten worden beantwoord. Hoe kan het bv dat zovele zo zwaar gewapende mensen zo dicht bij het vliegveld kunnen komen. En hoe acht leden van de bende van Arrellano Felix een vliegtuig konden binnengaan na de aanslag en zo konden vluchten. En dit alles zonder dat ook maar een van hen kon worden anagehouden. Aldus de PG.

■ *Meer dan tweeduizend mensen namen deel aan de 'Stille tocht' ter herdenking van de vermoorde kardinaal.*

Eén van moordenaars dood in cel gevonden

Mexico Stad - Een van de mannen die ervan wordt beschuldigd op 24 mei per vergissing kardinaal Juan Posadas Ocampo te hebben vermoord, is dood gevonden in zijn gevangeniscel in Guadalajara. Dat heeft het Mexicaanse regeringspersbureau Notimex bekendgemaakt.

Het lichaam van Ramon Torres Mendez Droeg volgens gevangenisdirecteur Manuel Aguirre Arevalo geen tekenen van geweld. Wanneer het lichaam precies is gevonden, maakte het persbureau niet bekend. Torres Mendez werd kort na de moord op de aartsbisschop en zes andere mensen op het vliegveld van Guadalajara gevangen genomen. Hij wachtte in de gevangenis op een veroordeling wegens moord en betrokkenheid bij het drugskartel van Tijuana. De man wordt ervan beschuldigd het vuur te hebben geopend op de aartsbisschop van Guadalajara, die hij aanzag voor de drugsbaron Joaquin Guzman van het drugskartel van Sinaloa.

Volgens het persbureau deelde Torres Mendez zijn cel met Juan Enrique Vasconez Hernandez, die net als hij deel uitmaakt van het drugskartel van Tijuana en een rol speelde in de slachtpartij dit voorjaar. De moord op de kardinaal heeft tot diepe verontwaardiging geleid in Mexico en een jacht op de leiders van de twee drugskartels op gang gebracht. Guzman werd in juni gearresteerd in Guatemala. Andere leiders van beide kartels zijn nog steeds voortvluchtig. De Mexicaanse regering heeft een miljoen dollar uitgeloofd voor elke informatie die tot hun arrestatie leidt.

Zusters Clarissen verkiezen rust en stilte van klooster

Zo zij het thans en voor immer

VOOR DE ramen zitten geen tralies meer. Toch zetten de zusters van het Clarissenklooster in het Brabantse Megen nauwelijks een voet in de buitenwereld. Ze verkiezen de rust en de stilte van het klooster. Daar staan ze juist meer open voor de wereld, de wereld van de Heer. Dit jaar is het 800 jaar geleden dat Clara van Assisi, hun inspirerend voorbeeld, werd geboren. Een kijkje in het kloosterleven, met hostiepap als toetje.

= door Annemieke Besseling =

G*elukkig al wie de Heer vreest, wie wandelen wil zijn wegen*, klinkt het gezang ijl en sereen. En ze kijken intens, de zusters in de koorbanken. Dan is het, op een enkel kuchje na, stil in de hoge kapel, ongelooflijk stil. Met de ogen neergeslagen houdt zuster Maria haar hoofd een klein beetje omhoog. De armen gestoken in de mouwen van haar donkerbruine habijt. Een frons doorkruist haar voorhoofd, om de mond verschijnt een rimpel. Een nadenkende, peinzende rimpel. "Ik", zo zal de pas 31-jarige zuster Maria later met een stralend gezicht vertellen, "ik ben nog nooit zo gelukkig geweest."

De sober aangeklede kapel is het centrum van het Clarissenklooster in het aan de Maas gelegen Megen. In de met grote zwarte stenen geplaveide hoge gang ernaar toe moeten de rust en stilte absoluut zijn. Rust kent ook het leven in de rest van het grote klooster. Praten doen de zusters alleen als dat nodig is. Om de geest van heilig gebed en toewijding niet uit te doven, zoals Clara van Assisi heeft gezegd. Zij is de stichtster van het eerste Clarissenklooster in het Italiaans San Damiano.

SLOT

De hoge kloosterramen sluizen het zonlicht in langgerekte banen naar binnen. Ruim twintig jaar geleden ging voor de zusters na jaren van afzondering de deur naar buiten open. 'Slot', het staat nog wel op de stevige bruine deuren. "Een beetje voor de historie", zegt zuster Margreet, het aanspreekpunt voor de buitenwereld, en ze duwt een deur naar een lange kloostergang wagenwijd open.

Ze heeft het lang meegemaakt, de tijd van het slotklooster. In 1950 trad ze, net 24 jaar oud, in. "Die afgrendeling, daar heb ik het langste tegenaan gehikt. Ik hou van de wind om mijn oren", bekent zuster Margreet en lacht, zoals ze vaak doet. Zo'n lachje om begrip. "Maar er stond veel tegenover. De innerlijke vrijheid is hier groot."

Het slot mag er dan af zijn, anno 1993 stappen de 28 zusters nog steeds niet zo maar de gracht naar de buitenwereld over. Ze hebben wel vijftien vakantiedagen om bij voorbeeld tijd met familie door te brengen. Maar elke andere dag moet er een serieuze reden zijn om het klooster te verlaten. Doktersbezoek is zo'n reden. Even voor en gezelligheid weg niet. Zuster Margreet: "Te vaak uitgaan doorkruist het ritme, het levenspatroon te veel. We willen de rust van hier. Dan sta je meer open voor jezelf en voor de wereld van de Heer."

Een belletje klinkt voor het middagmaal in de eetzaal, de refter. Het is een grote ruimte. Zonder knusse eethoeken, maar met pal tegen de muren op een verhoging neergezette lange houten banken en tafels. En zittend naast elkaar schouder aan schouder geldt ook in de refter de regel van de stilte. Behalve uiteraard tijdens de gebeden voor en na de maaltijd. Smakelijk eten wensen, dat is er niet bij.

Hoelang Heer mogen de bozen, de bozen nog hoelang triomferen, heeft de nog jonge zuster met een engelengezicht zo pas nog in verrukking tijdens de middagviering gezongen. Nu serveert ze vanaf een kar op wielen grote met groen-bruinige soep gevulde aluminiumbakken. Een schaal stond al op tafel, vol met in de hostiebakkerij overgebleven hostiekoek. Het merkwaardige alternatief voor de soepstengel. De zuster loopt met een brede glimlach en de aluminiumbak uitnodigend voor zich door de refter. Of er liefhebbers zijn van nog meer soep. En ook de bakken met aardappelpurre, bloemkool, kipragoût en jus passeren even later nog een keer. Een knikje is voldoende voor meer.

Keurige hapjes kauwend en turend naar een puntje ergens achter hun bord eten de zusters zwijgend door. En ze schrapen hun bord minutieus schoon. Even later blijkt waarom: het toetje moet er nog op. Hostiepap. Een voedzame 'klontjes'-combinatie van uit meel en water bestaande hostierestjes met melk. En een smaakje vanille.

ARMOEDE

Het rijke roomse leven, dat kennen de negen Clarissenkloosters in Nederland niet. De zusters in Megen leven in soberheid, in het vochtig-koude in 1721 gebouwde klooster. In kamertjes met net ruimte voor een bed, kast, en schrijftafeltje en hoogstens wat boeken. Wel staat beneden in een kamer vlakbij de hoofdingang een televisie. Zwart-wit, voor het kijken naar het acht uurjournaal om op de hoogte te blijven van het wereldnieuws.

Zuster Margreet: "Het met weinig stellen, geeft een vrij gevoel. Het is een hulpmiddel voor bezinning, niet door spullen bezeten te zijn. De armoede houdt ook de innerlijke houding in. Het los zijn, ook van wat ze van je zeggen."

■ *De rust en de stilte moeten in de gangen van het Clarissenklooster in Megen absoluut zijn. Om de sfeer van het heilig gebed niet uit te doven.*

■ *Zuster Ancilla bekijkt de omhoog gebonden bonenplanten in de grote moestuin, een belangrijke voedselvoorziening voor de Clarissenzusters.*

Haast. De zusters kennen en willen het niet kennen. Toch, soms geeft het werk nauwelijks ruimte voor een spirituele overpeinzing en het opkomen van een gebed. "Ik moet toch even door. De sla-plantjes kunnen niet meer wachten", zegt zuster Ancilla (75). Ze heeft de zorg voor de grote moestuin, de belangrijkste voedselbron voor de zusters. Haar pas tussen de bedden met rode bieten, uien en rijen tuinboonplanten is uitermate kwiek, haar glimlach jeugdig. "Hij maakt me sterk", zegt de tengere zuster over de tuin. Haar goudkleurige jarenzestig- 'vlinder'-bril mist een glas. "Dat ben ik een keer verloren."

Zeventien jaar al doet zuster Ancilla de moestuin. "Ze dachten eerst dat het niets voor mij zou zijn, omdat ik zo klein ben. Ik was blij dat ik toch de tuin kreeg, toen kon ik laten zien wat ik kon. Bukken doe ik niet, ik ga door m'n knieën. Bukken vind ik niet zo netjes."

Met de rust is het even gedaan, zo 's middags tegen vieren in de met blank eiken meubels en zelfs met een pingpongtafel uitgeruste recreatiezaal. De stemming is bijna jolig tijdens het dagelijkse uurtje dat de zusters er kunnen kwebbelen.

FOUT

"Joker", zegt een kromzittende, hoogbejaarde zuster en ze legt triomfantelijk een speelkaart op tafel. Vier zusters ontpitten aan een ander tafeltje pruimen voor de inmaak. "Ze moeten echt op, hoor!" roept er één en ze steekt nog een sappig exemplaar in haar mond.

De naaisteekjes, die zuster Maria in een roze lapje maakt, zijn klein en precies. "Het wordt een pop", verduidelijkt ze haar handwerkje en ze glimlacht. Zuster Maria is met haar 31 jaar één van de jongsten. Bijna vijf jaar geleden ging ze nog uit, deed ze van alles. Ze studeerde theologie in Tilburg.

Het gevoel 'dit is wat ik wil' kreeg ze toen ze een paar dagen in het klooster te gast was geweest. Net zoals er altijd gasten de rust zoeken om na te denken en zich op te laden. "Het was toen winter, donker. Ik dacht dat ik ook daardoor een te romantisch idee had van het leven hier. Daarom besloot ik een paar weken terug te gaan en gewoon hard mee te werken. Ik dacht: dan gaat het gevoel van 'ik wil hier zijn' wel over. Maar het ging niet over, het werd juist veel sterker."

Waarom ze voor het kloosterleven gekozen heeft, is niet uit te leggen, zegt ze. Dat heeft ze ook haar verbaasde familie en vrienden verteld. "Ik dacht toen zelf wel: dit is de grootste fout van mijn leven. Ik had ook het idee dat ik me hier levend zou begraven. Maar ik kon gewoon niet anders, het gevoel was zo sterk. Ik vond het wel fijn dat ik nog verkering heb gehad. Toen dacht ik: ik ben toch normaal", vertelt ze.

En dan, terwijl de andere zusters zich weer vlak voor de eucharistieviering terugtrekken in stilte, zegt ze nog: "Er is de afgelopen viereneenhalf jaar hier veel in mij veranderd, echt veel veranderd. Ik ben nog nooit zo gelukkig geweest."

Een zuster luidt in het brede gangpad tussen de koorbanken in de kapel de klok, langzaam trekkend aan een meterslang touw. Het crèmekleurige om het middel geknoopte koord beweegt mee. Haar grijze lokken steken krullend onder de zwarte sluier uit. Eén voor één komen de zusters binnen. Stil, de sandalen maken nauwelijks geluid op de zwarte tegels. En na een eerbiedige knieval richting altaar en Jezus aan het kruis, gaan ze zitten op hun vaste plek in de blinkende koorbanken. Hun gezichten verstillen, de witte kraagjes op het bruine habijt blinken.

Het stembereik bepaalt de plek in de koorbanken. En er komen stemoefeningen aan te pas om de hymnen, psalmen, kantieken, antifonen en doxologiëen die ze elkaar toezingen nog beter te laten klinken. Devotie is ver te zoeken met valse noten. De zuster die voorzingt, is fors, de map met teksten rust in een paar grove handen. Maar haar stem klinkt wonderbaarlijk hoog en teer: *Zing voor hen, die alle namen hemel-ver te boven gaat. Diep geheim van onze dromen, naam die ons het zwijgen laat.*

CELIBAAT

De zusters lijken vlak na de viering weer even op te lossen in het niets. Ook de bibliotheek is verlaten, daar waar boeken met als titels *Meditatie en Gebed*, *Liedjes van Toon Hermans* en *Celibaat van de Vrouw* bijna zusterlijk naast elkaar staan. 'Met het celibaat wordt het echt christelijke idee van liefde verwezenlijkt' en 'Naar het vlees zal zij geen moeder zijn. Langzaam echter zal zij begrijpen dat er andere wijzen zijn van moederschap', vertelt dat laatste boek.

In de hoge witgepleisterde gang loopt een zuster. Ze staat stil en bekijkt de post in één van de vensterbanken. Een pak speculaas en twee pakjes knappertjes van Verkade liggen ernaast. 'Van Bertha' vermeldt een briefje. Het belletje voor de avondmaaltijd rinkelt. Brood met kaas en appelstroop staan op het menu.

Verrassingen kent het leven in het klooster niet, of het moeten spirituele zijn. Het levensritme ligt vast. Vier vieringen van samen drie uur in het kapel, op vaste tijden eten en koffie drinken. En tussendoor naast veel bidden en mediteren werken in de tuin of keuken met ingemetseld kruis boven het fornuis. Of in de hostiebakkerij waar de dikte van het mengsel van meel en water voor de hosties de zorg van de dag is.

"Onze betekenis is de wereld?" Zuster Margreet herhaalt de vraag en is snel met haar antwoord: "Ik zou het niet weten. We zijn er ook niet om iets te betekenen, we doen ook niet aan hulpprojecten. Maar als het leven echt leeft, leef je altijd ook voor anderen."

NIEUWELINGE

Het sobere en stille kloosterleven in Megen, het heeft nog aantrekkingskracht. Drie zusters zijn in opleiding, volgende week komt er een nieuwelinge bij. "Een meisje van 22 uit Indonesië. Die heeft al een tante en nicht in het klooster daar. Dat klooster wil niet te veel mensen uit één familie en daarom kwam de vraag of ze hier kan intreden", vertelt zuster Margreet over 'die gave'.

'Ze kent natuurlijk door haar familie het kloosterleven al een beetje. Maar toch vonden we dat ze eerst haar studie bedrijfseconomie moest afmaken. Dit leven zou ook niet de weg voor haar kunnen zijn."

"Vroeger stelden ze het heel simpel: als je niet at, sliep en niet genoeg lachte, was je niet gelukkig hier. We doen nu veel aan gespreksbegeleiding om te kijken of iemand hier wel op zijn plaats is. Nee, richtlijnen voor 'wat maak een goede zuster' hebben we niet. Ieder mens is uniek. Maar iemand moet wel het gemeenschapsleven aankunnen, zonder vaste partner kunnen zijn. En gelovig zijn, dat is vanzelfsprekend. Als de basis niet diep geloof is, is het leven hier niet zinvol.

HELDER

Een nieuwe dag, de lucht is nog nevelig. Het wekbelletje rinkelt. Zes uur. Een klein uur later in de kapel klinken de stemmen zonder nog een woord gesproken te hebben al opmerkelijk helder: *Heer, open mijn hart en mijn lippen. En ik zal uw naam gaan prijzen. God, kom mij te hulp. Heer, haast U mij te helpen.*

De ochtendviering omvat een half uur meditatie. Het lijken beelden, die zusters die met neergeslagen ogen in de koorbanken knielen, bijna bewegingloos. De handen biddend in elkaar. En dan stroomt een koorgebed weer zachtjes binnenlpalitlzo zijn het thans en voor nimmer, tot in de eeuwen der eeuwen. Amen.

= door L.R. van Goens =

'Als de wil er is, komt de rest vanzelf...'

Met de rolstoel de wereld in

Hij is breedgeschouderd, sterk. En hij is populair, want hij is altijd vriende- Hij houdt ook niet van f, hij is niet 'druk', zoals ier zeggen. Hij doet heel on. Na zijn werk wordt eeds weer aangehouden, stal door meisjes, die nog n een praatje willen en voor ze naar huis . Daar is hij wel voor te en; die meisjes praten urlijk niet zomaar met een. Want het enige llende aan Cedric is, dat ich voortbeweegt in een oel. Dat doet hij al vanaf tweede jaar; zijn benen n niet. Hij heeft natuur- in zijn 23 levensjaren moeilijke momenten d, maar daar kon hij steeds overheen komen. aar dat hij een portret van een jongeman die oog, en die een vrijwel aal leven lijdt.

ijk, ze hebben twee nten opritten voor me akt, één naar de voor- er van mijn moeder, de re om het huis heen mijn vertrekken. Zo kan eral komen." Cedric sinds augustus weer ax, na 22 jaar Mgr. et Instituut. Hij heeft tige herinneringen aan verblijf daar: De kleu- hool, die hem opving hij niet meer kon lopen, oeur Hedwigschool die vervolgens doorliep, en eriode daarna, toen hij baan vond in de boek- erij van de Openbare otheek.

'HOPI JòLLY

die periode maakte hij ook gereed om zelf- dig te gaan wonen, in aangepaste woning, die et werd door tussen- t van Fundashon Kas lar. De kleine woning at uit drie ruimtes, die zijn moeders huis zijn gebouwd. Cedric hikt over een woon- er, een ruime badkamer, en slaapvertrek. Alleen de badkamer kan je zien hij een handicap heeft: peciale stoel is onder de gezet, er is een bui- me om het toilet, en verstelbare spiegel boven wasbak. Hij maakt van manier van leven geen leem. Inplaats van over handicap te praten, we het al gauw over muziek, die zoveel bete- voor de meeste jonge ers van het Verriet ituut. Daar werd ers AMUFE (Agru- n Musikal Fenomenal) . Hij vertelt enthou- over hun optredens, de ingen 's zondags -waar wekelijks voor naar ituut teruggaat - het kom dat AMUFE in hotel kon bieden aan de ingin, toen ze op bezoek . Het laatste openbare en van AMUFE was 2 Juli, Dia di Himno i dera. Daarna werd het maar in het Verriet weer druk vergaderd, AMUFE nieuw leven in en. Cedric is een van 17 muziekmakers. Als werkte hij mee aan gspeelplaat die ze opge- hebben. En hij ging ar Holland, voor een van tweeëenhalve "Die mensen zijn 'hopi We kregen, toen we waren een hele hoop . Ze vroegen wanneer er kwamen, want ze ons graag terugzien.'

m opviel in Neder- ad betrekking op de dicaptenzorg. AMUFE at immers bijna uitslui- uit jongeren uit het iet: "In Holland zijn ze vooruit op ons. Je hebt een rolstoel veel meer elijkheden. Je kunt alle winkels binnen, uren zijn erop gemaakt. bijna niet een plaats je niet kunt komen."

BOEKBINDER

waren in het Verriet, kwam er een meneer een boekbinderij bij ter Jansen. Hij zocht een atsvervanger voor and die bij hem wegge- n was. Ik had er wel zin maar mijn rolstoel was probleem. Dat ging toen door. Mijn interesse was er gewekt. Via juffrouw id van het instituut ben toen in aanraking gekomen met de heer Lucio Wijngaarde, de boekhersteller van de bibliotheek. Hij werd mijn eerste baas. Ik begon met stagelopen, en na drie maanden vroeg hij, of ik na school kon blijven komen. Ik deed dat, twee keer per week, en zo heb ik bijna alles over boekbinden en -herstellen kunnen leren."

Is het leuk werk?
"Ik vind het heerlijk. De heer Lucio is weg, en nu moet ik het werk op de afdeling verdelen, als de druk te groot wordt."

Wat houdt het werk in?
Cedric vertelt opgewekt: "Soms zijn er pagina's uit een boek verdwenen. Dan gaan we die copiëren uit een gelijksoortig boek. Die bladzijden moeten we er dan weer inzetten. Bladen die loszitten zetten we vast. Soms weten ze bij de ontvangst, beneden, niet of de boeken nog herstelbaar zijn. Dat moeten wij beoordelen. Als de schade te gek is, moet de laatste klant betalen. En ook het herstel wordt wel verhaald op de leners. Veel wordt opzettelijk stuk gemaakt hoor. Soms krijg je een boek met grote smerige woorden erin gekrast."

Wat vind je van je salaris?
Hij lacht breed. "Ik had zo'n salaris niet verwacht".

STUDIE en AUTO

Cedric komt nog geregeld in het Verriet, al leeft hij helemaal op zichzelf. Behalve de muziek op zondag, is er de avondcursusalgemeenontwikkeling in de Souer Hedwigschool waar hij zich op ingeschreven heeft. Daar gaat hij twee avonden per week naartoe. En hij zoekt zijn vriend Puck vaak op, met wie hij de laatste 1+ jaar samen op een kamer doorbracht. "Ze missen me wel hoor. Ik vind het niet moeilijk om voor mezelf te zorgen, maar ik moet wel twee keer denken bij wat ik doe. Mijn vrienden, Puck bijvoorbeeld, hebben daar geen hoogte van. Ze zijn nog altijd binnen -beschermd. Daar krijg je alles..' Puck komt ook vaak - met de Verrietbus - bij Cedric thuis.

Wat vindt Puck van je huis?
"Hij vindt het *great*. Maar soms is hij boos. Dan zegt hij dat ik hem daar achter heb gelaten. En hij denkt veel na over mijn huis. Hij zegt dat het raar is, dat mijn huis af is, en dat er toch nog geen tegels op de vloer zijn. Toen Fundahson Kas Popular (FKP) het Verriet belde dat mijn woning klaar was, vond ik het zo. Ze zeiden dat ik de tegels zelf aan moest brengen". Hij wijst op een scheur in de betonnen vloer.

"Ik heb ze dat ook gezegd. Ze hebben tijdens de bouw daarvoor al gewaarschuwd." Cedric zucht. Hij heeft slipvrije tegels nodig voor zijn vloer, maar die zijn duur. En een scheur in de vloer moet onderzocht worden. Maar de FKP-tussenpersoon is moeilijk te bereiken. Moeder heeft al vaak gebeld -zonder resultaat. Cedric gaat er niet op door. Hij vertelt verder over zijn plannen. "Zodra mijn auto er is, komt daar in de hoek een vloertje (hij wijst naast de ingang van de woning) zodat ik hem kan wassen, zonder modder aan de wielen van mijn stoel te krijgen. Dan wordt mijn huis niet vies. Mijn padrino (peetvader) werkt ook in het Verriet, als broeder. Hij kent iemand in Holland. Die komt binnenkort om me te helpen met de plannen voor de auto. Ik weet dat het bouwjaar '90 of daarna moet zijn. Ik heb al folders, in de bibliotheek. Die modellen kunnen in de werkplaats van Mgr. Verriet aangepast worden. Het wordt een automatic, een Mazda of een Starlet." Cedric moet alles met zijn handen doen. Gas geven, sturen, remmen. Het maatschappelijk werk van het instituut Mgr. Verriet kan rijles aanvragen bij autorijschool Antonia, die wel meer gehandicapten aan het rijbewijs heeft geholpen. "Zij zijn goed uitgerust om ons te helpen. Ik krijg op het stuur ook een speciale knop" zegt Cedric die het nagevraagd heeft. "Maar het is toekomstmuziek. Het huis gaat nu voor."

ZELFREDZAAMHEID

Wij vragen Cedric of hij zich wel eens eenzaam voelt? Zijn antwoord is als te verwachten: "Mijn vrienden komen me vaak halen, en door hen word ik thuisgebracht. Toen je de eerste keer belde voor het interviewwas ik ook net weg, naar een verjaardag. Eenzaamheid ken ik niet hoor. Als ik ergens naartoe wil, kan mijn moeder me meestal wel brengen, of mijn zuster. In het Verriet was er altijd de bus. Nu is dat niet meer. Behalve als Max, die in de buurt woont, opgehaald wordt, dan kan ik mee naar het Verriet. En *padrino* staat altijd voor me klaar, bijvoorbeeld als ik naar de dokter moet". Want Cedric heeft leren leven met de gevoelloosheid in zijn benen, maar het gevaar van 'doorliggen' is daar altijd. Als hij te lang in dezelfde houding zit of ligt, kan zijn huid een seinen doorgeven. Dan ontstaat er een geïrriteerde plek die zich tot een wond ontwikkelt. Zo'n wond ontsteekt gemakkelijk. Doktersbezoek en ziekteverlof zijn dan meestal het gevolg, want Cedric moet bloedvergiftiging voorkomen. Dit is een ongemak wat hem veel last veroorzaakt, snelle hulp is steeds noodzakelijk. Hij heeft kunnen lopen tot zijn tweede jaar. Toen ging er iets fout in zijn ruggemerg, maar de ontwikkeling die hij daarvóór doormaakte was bepalend voor zijn totaalstruktuur: Hij had zijn evenwicht leren bewaren, de oog-hand coördinatie was gevormd, wat zijn intelligentie ten goede kwam, en hij kon afstand bepalen. Deze voorrechten heeft een verlamdgeborene niet. Cedric was in dat opzicht verder dan zijn lotgenoten. Dit zijn dan ook factoren die het voor hem gemakkelijker maken om zich te handhaven. Hij kan rijden in de auto waar hij van droomt, hij heeft prettig werk in de boekbinderij, en hij vertelt van het werkplaatsje, dat hij eens hoopt te kunnen opbouwen.

TIMMEREN

"Ik wil graag meer aan muziek doen. Ik heb het aan een collega van AMUFE gevraagd; die kent een basgitarist. Samen met Marlon, de zanger van de groep kan ik bij hem op les gaan. Hij woont in de buurt. Ik weet wel iets over muziek. Ik heb zo'n keyboard, maar bas spelen is wel heel iets anders! En een van mijn collega's op het werk heeft in Grupo Ambiente gespeeld. Hij wil me leren hoe je snaren op een gitaar zet. Ik heb ook wel eens gedacht, als ik zonder werk zou komen te zitten, dat ik iets met hout zou kunnen beginnen. Ik zou met hulp van mijn vader een timmerwerkplaats op kunnen zetten, om dan bijvoorbeeld meubels te maken. Zoiets eist van mij wel meer geduld en discipline dan voor een ander, maar het is het proberen waard.' Vol plannen, vol levenslust en vol doorzettingsvermogen. En zijn kerstwens getuigt ook van een ruim hart - hij denkt niet eens aan zichzelf: 'Ik wens al mijn collega's en vrienden een Gelukkige Kerst toe, en een fijn 1994, dat al hun wensen maar mogen worden vervuld..."

Het Kerstboomsprookje

= door Cor Swanenberg =

Er stond een denneboompje met kale naalden heel ontevreden te kreunen in de wind. Het vond dat het door de omringende berken en eiken met de nek aangekeken werd en in stilte wenste het zich bladeren van goud. En toen op een nacht gebeurde er iets vreemds: terwijl het sliep ging er een lichte rilling door zijn stammetje en toen de eerste zonnestralen vanachter de horizon kwamen, stond het boompje schijnbaar in vuur en vlam. Het had gouden blaadjes!

Maar dat duurde niet lang, want Toon Slijp kwam langs met zijn scharesliepèrskar en toen hij die schitterende blaadjes zag, nam hij een mes en sneed ze allemaal af. Daar stond ons arm ontevreden masteboompje helemaal kaal te rillen en te jammeren. "Had ik maar blaadjes van glas gewenst", zei het en viel van verdriet in slaap. Het werd al vroeg wakker van een merkwaardig rinkelend geluid; alle takjes waren bezet met blaadjes van glas. Het boompje was de koning te rijk.

Maar nog dezelfde dag begon het hard te waaien en de blaadjes sloegen [illegible] en lagen al gauw in gruzelementen op de grond. Daar stond het arme kale boompje weer en huilde van ellende. "Ik, stomme boom. Hade ik maar gewoon grote groene malse bladeren gewenst!" treurde het denneboompje en sluimerde snikkend in.

Toen het de ochtend daarop wakker werd, schrok het wel even, want het had die nacht prachtig groene bladeren gekregen. Ook dat duurde echter niet lang; daar kwam een geit aan met haar jongen en ze begonnen van de malse bladeren te eten. Ze aten hun buikjes dik en ons boompje werd weer helemaal kaal. "Och, ongelukboom dat ik ben", klaagde het mastje, "had ik toch gewoon mijn oude naalden gehouden!" en het viel in een duistere treurige slaap.

's Morgensvroeg werd het met eigenaardige gevoelens wakker, want het zag ogenblikkelijk dat het weer naalden had net als vroeger. Ons boompje was zo tevreden en blij dat het lachte en giechelde dat het een lust was. En omdat het zo'n vrolijk en tevreden boomke was, werd het uitgekozen om in de kerk bij de stal te staan om te getuigen van het feest van vrede op aarde.

Er kwamen allerlei versierselen aan de takken te hangen en het denneboompje glorieerde! Het voelde zich de schoonste boom van heel de wereld en iedereen die het zag, was het erover eens dat er nog nooit zo'n prachtig kerstboompje bij de stal in de kerk gestaan had. Meegenieten van een Zalig Kerstfeest, dat was toch wel het allerhoogste wat een boom ooit kon bereiken.

Feestrecepten van May

WALNOTEN PIE

Voor het deeg:
1/4 cup zachte ongezouten roomboter
1 pakje (3 ounce) Amerikaanse smeerkaas, zacht laten worden
1 1/4 cup bloem
eventueel wat water

Voor de vulling:
1 opgeklopt ei
1 eigeel
1/3 cup donkere corn syrup
2 eetlepels bruine suiker
2 eetlepels gesmolten, ongezouten roomboter
1/2 theelepel vanille essence
1/2 cup gehakte walnoten

U maakt eerst het deeg:
De boter en de kaas samen tot een luchtige massa kloppen. Bloem toevoegen en eventueel wat water zodat het een samenhangend deeg wordt. Tot een bal vormen, in plastic folie rollen en één uur laten opstijven in de ijskast.

De vulling:
Met de hand samen kloppen het ei, de eierdooier, de corn syrup, de bruine suiker, twee eetlepels boter en de vanille essence.

Tweederde van het deeg uitrollen, op een met meel bestrooide plank, tot een grootte van 30/20 centimeter. Leg de lap deeg in een vorm van 25-15-5 centimer, 2 1/2 centimeter omhoog aan de zijkanten.

[illegible] de vulling over het deeg. Strooi de walnoten erover. Rol de rest van het [illegible] uit tot een lap 25/15 cm. Snij het deeg in repen van 1-1 1/2 cm. breedte. Leg de repen [illegible] diagonaal ruiten patroon op de vulling. Randen netjes afw[illegible]

Bak de pie in een voorverwa[illegible] oven 25 tot 30 m[illegible]

BANANEN DROOM

3 stevige rijpe bananen
2 eetlepels citroensap
2 eetlepels witte wijn
2 eetlepels suiker
1 1/2 cup slagroom

Schil de bananen en prak ze met het citroensap, de wijn en de suiker fijn. Sla de slagroom (niet té stijf). Vouw de slagroom door het bananenmengsel.

Verdeel de bananendroom over 4-6 glazen of schaaltjes. Koud laten worden in de ijskast.

MACARONI EN KAASSCHOTEL

[illegible] elleboog-macaroni
2 1/2 cup melk
1 1/2 cup geëvaporeerde melk
4 eetlepels ongezouten roomboter
6 eetlepels bloem
1 theelepel paprika
zout en vers gemalen zwarte peper
4 cups gemalen Gruyère kaas (Gruyère is eventueel te vervangen door Mozzarella of Cheddar)

Kook de macaronie volgens de aanwijzingen op de verpakking. Verwarm de oven tot 350 F. Verwarm de melk tot het kookpunt, even opzij zetten. De boter smelten, bloem toevoegen, met een garde vijf minuten op een laag pitje kloppen. Niet bruin laten worden! Van het vuur nemen.

De hete melk toevoegen en goed kloppen. 1/2 Theelepel paprika toevoegen en het zout en de peper.

Pa[illegible] op [illegible] Op een matig hoog vuur koken (onder voortdurend kloppen!) tot het mengsel dik [illegible] wonden vijf minuten. Bij de macaronie doen en goed mengen. Een vuurvaste ovenschaal van 33-23-5 cm. beboteren en vullen met het macaronimengsel. Verdeel de geraspte kaas over de macaroni en strooi er zwarte peper en paprika over.

Zet de schotel op een bakplaat en bak de macaroni 20-25 minuten. Heeft u een broiler zet de schotel daarna 3-4 minuten, op een afstand van tien centimeter van de gasvlam, onder de broiler.

GARNALEN MET KNOFLOOK

2 theelepels ongezouten roomboter
1/4 cup olijfolie
4 tenen knoflook, fijn gesneden
1 1/2 pond verse garnalen, gepeld en zwarte streng verwijderd
1/4 cup droge witte wijn
2 eetlepels vers gehakte cilantra

Smelt de boter en de olie in een sauté-pan. Voeg de knoflook toe en sauté één minuut (niet té heet). Voeg de garnalen toe, sauté twee tot drie minuten. Voeg de wijn toe, sauté twee minuten. Steeds roeren. Met een schuimspaan de garnalen op een verwarmde schaal leggen. Verse cilantra erover heen strooien. Direct serveren.

[illegible] BROODJES

[illegible]

KONIJN MET PRUIMEN

1 [illegible]
20 gedroogde pruimen
1 eetlepel olie
1 eetlepel boter
2 eetlepels bloem
1 cup rode wijn
1 cup bouillon
[illegible] knoflook, gesneden
[illegible] garni
[illegible] peper naar smaak
[illegible] gehakte peterselie.

[illegible] cup rode wijn
[illegible]
(gekneusd)

Bouquet garni:
[illegible]
takje [illegible]
takje [illegible]

[illegible] konijn in stukken. [illegible] marinade-ingrediënten [illegible] en het bouquet garni. Schenk [illegible] schaal afgedekt 1-2 dagen in de ijskast. [illegible] de gedroogde pruimen en laat [illegible]

Haal het ko[illegible] de marinade. Afdrogen met keukenpapier [illegible] olie en bo[illegible] en de stukken konijn aan alle kanten [illegible] Uit de pan [illegible] de ui en wortel van de marinade [illegible] zijn. De bloem over de groenten [illegible] De marinade en de rode wijn [illegible] tot het kookpunt [illegible] De bouillon, knoflook, bouquet [illegible]

[illegible] konijndelen in de [illegible] doen, pan afsluiten en 2[illegible] [illegible] in een andere pan doen [illegible] zeven [illegible] het konijn [illegible] opnieuw [illegible] en nog 10-15 m[illegible]

De konijndelen op een schaal [illegible] Peterselie [illegible]

AVOCADO SOEP

1 komkommer, geschild, ontpit en in stukken gesneden
2 tenen knoflook, in stukjes gesneden
2 sjalotten, in stukken gesneden
1 groene paprika, ontpit, in stukken gesneden
[illegible] cup stukjes sla (scheuren niet snijden)
[illegible] eetlepel verse dille + beetje voor de garnering
[illegible] eetlepel rode wijn azijn
[illegible] kippebouillon
[illegible] avocado
sap van 1/2 citroen
2 [illegible] wodka
[illegible] gemalen witte peper

Doe de komkommer, knoflook, sjalotten, groene peper, sla, [illegible] azijn en de kippebouillon in de keukenmachine. Draaien tot [illegible] gladde massa is. Snij de avocado in de lengte doormidden. Schil [illegible] verwijderen. Een helft in stukken snijden en aan het mengsel in de machine toevoegen. Goed draaien. In een schaal doen. De andere [illegible] de avocado klein snijden, met citroensap besprenkelen. D[illegible] samen de wodka toevoegen, ook het zout en de [illegible] Opdienen [illegible]

Koud laten worden in de ijskast.